PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXIV. Št. 157 (7050) | TRST, torek, 9. julija 1968

V POSLANSKI ZBORNICI ZAČETEK DEBATE O VLADNEM PROGRAMU

Bartole (KD) je izrazil nezadovoljstvo ker se ni sestavila vlada levega centra

Komunisti in misovci so že napovedali, da bodo glasovali proti zaupnici vladi Očitki Lombardija in Bonacine ter Anderlinija bivšemu ministru Pretiju

RIM, 8. — Računajo, da bodo v poslanski zbornici tri dni debatirali o programskih izjavah predsednika vlade Leoneja. Govorilo bo kakih 20 poslancev vseh skupin, nakor bo Leone odgovoril in nato bodo sledile izjave o glasovanju.

Danes so govorili samo štirje poslanci: demokristjan Bartole, poslanec iz doline Aosta Ollietti, komunist Caprara in misovec De Marzio.

Bartole se je posebej ustavil ob vprašanju mladih, ki ga je označil za «pravi in resničen upor in ne revolucijo». Če so vzroki za proteste in pomanjkljivosti s strani države ob univerzitetnem problemu, pa se vendar država ne more odpovedati svoji oblasti in nikakor ne more mirno prenašati vsakega pritiska. Preprečiti mora, da bi manjšina hujskačev odrekala samim študentom pravico, da prihajajo na predavanja in da redno polagajo izpite. Pred tem je Bartole dejal, da stoji parlament kot pred petimi leti, pa čeprav v drugačnih okoliščinah, pred «vlado operativnega čakanja». Toda po njegovem mnenju so okoliščine bolj podobne času leta 1953 in «kakor takrat z De Gasperijem doživljamo sedaj grenkobo z Morom». Bartole je izrazil svojo nezadovoljnost zaradi odtegovanja od odgovornosti, pri čemer je pač mislil socialiste. Država je hotela dati poseben mandat vladi strank leve sredine, zato ni prav ne izpolniti pričakovanja, to še toliko bolj, ker drugih konstruktivnih alternativ ni. Med drugim je tudi dejal, da se strinja z izjavo, ki jo je dal tisku demokristjanski predsednik poslanske skupine Sullo — ki je zatrjeval, da nima političnega pomena, da sestavlja sama KD vlado, saj ima samo relativno večino — in dostavil je, da je sicer razumljiva zagrenjenost socialistov, vendar pa jih volilni rezultat ne opravičuje, da se odtegujejo. Izrazil je na to upanje, da «pričakovanje», ki ga predstavlja Leonejeva vlada, ne bo šlo prek dovoljenega časa, tako da se bo čim prej lahko spet začelo delo levega centra. Odsotnost socialistov iz vlade je nesmiselna tudi zaradi zaskrbljujočega uspeha KPI.

Komunist Caprara je najavil, da bodo komunisti glasovali odločno proti vladi, ki je v nasprotju z rezultatom iz 19. maja. Nova vlada s svojim arhaičnim in zbledelim uradnim programom predstavlja samo reven poskus, ki je znamenje krize, ki stoji pred strankami levega centra, birokratičen in paternalističen odgovor na probleme države, dokaz taktiziranja in transformizma, pričevanje, da je leva sredina oguljena formula.

Misovec De Marzio je izrekel svoje nasprotovanje Leonejevi vladi že zaradi tega, ker se bo, po njegovem mnenju, pustila še bolj izsiljevati po komunistih. V tem smislu je zameril Leoneju obvezo za izvedbo deželne ureditve in pa tisti del govora, v katerem Leone govori o predstavništvu italijanske delegacije v evropskem parlamentu; v tej delegaciji naj bi bile namreč vse struje in torej tudi komunisti.

Valdostanski poslanec Ollietti, neodvisen poslanec, ki so ga izvolili pripadniki levega centra, se je izrekel ugodno o Leonejevi izjavi, posebno glede problema mladih in krajevne avtonomije. Glede zadnjega argumenta je izrekel željo, naj vlada prevzame še bolj odločne obveze, zlasti glede avtonomije doline Aosta. Če bo vlada v tem pogledu ustregla njegovi zahtevi, bo glasoval za zaupnico.

Debata o programski izjavi vlade se bo nadaljevala na jutrišnjih dveh sejah.

Vodstveni odbor socialistične skupine v poslanski zbornici, ki se je danes dopoldne sestal na Montecitoriu, je določil, da bo za socialistično skupino posegel v debato sotajnik De Martino, medtem ko bo glasovalno izjavo podal sotajnik Tanassi.

Danes so se sestali tudi predsedniki parlamentarskih skupin KD Sullo, PSU Ferri in PRI La Malfa, ki so se pogovarjali o dodelitvi predsedniških in drugih funkcij v zborničnih komisijah. Kolikor je bilo mogoče izvedeti, so se tri stranke sporazumele o nekaterih spremembah. Tako so baje republikanci za bivšega pravosodnega ministra Realeja zahtevali predsedstvo pravosodne komisije; doslej jo je vodil socialist Zappa. Zahtevo so baje demokristjani in socialisti sprejeli. KD pa je zahtevala predsedstvo komisije za ustavne zadeve za bivšega predsednika poslanske zbornice Bucciarelli Duccija (prej je bil predsednik socialist Ballardini). Namesto teh dveh predsedstev bi socialisti dobili predsedstvo komisije za notranje zadeve in komisije za transport (doslej Sullo in Sammartino, oba KD). Socialistom bi ostala kot doslej še tri predsedstva.

Vodstvo demokristjanske senatne skupine je pod vodstvom predsednika Gave imenovalo za podpredsednika Lo Giudiceja, za tajnika in blagajnika Limonija in za namestnika tajnika Tiberija.

Poslanec Lombardi in sen. Bonacina sta podala skupno izjavo, s katero kritizirata oziroma popravljata izjavo bivšega ministra Pretija glede davka na vatikanske dežnice, katerega je bil Vatikan oproščen. Ko je Preti izjavljal, da Leone v svojem programu ni postavil skoraj nobenih takih točk, ki jih ne bi bili socialisti že postavili kot svoje zahteve v prejšnjih vladah, si je še posebej glede omenjenega davka pripisoval vse zasluge v tem smislu, kot bi bil že on uredil, da mora Vatikan davek plačevati. Neodvisni levičarski senator Anderlini je dejal, da bi Preti zelo prav napravil, če bi o vsej stvari molčal. Nato je navedel razne podrobnosti kot dokaz da Preti ni napravil, kar bi moral, in v tem pogledu, je dejal Anderlini, «je boljši Leone kot Preti». Približno isto je povedano v še daljši izjavi Lombardija in Bonacine Na koncu izjave pravita ta dva, da «se lahko tudi razume, nikakor pa ne opraviči, slabo razpoloženje bivšega socialističnega ministra, ko je dopustil, da mu je ušla iz rok lepa priložnost za realizacijo tipično socialistične pobude.»

V Palermu je govoril predsednik komunistične senatne skupine Terracini na zborovanju v počastitev spomina žrtev, ki so padle ob nemirih julija 1960. Na zborovanju so obenem protestirali proti nedavni obsodbi tajnika deželne federacije KPI Franca Padruta. Terracini je Leoneju očital, da v svojem programskem govoru ni omenil zakona o javni varnosti, ki je služil vsem vladam v zadnjih dvajsetih letih, da so s svojo oblastjo branile tudi oblast velekapitala. Palermo, je dejal Terracini, ima v tem pogledu mnogo žgočih izkušenj, od katerih zadnja je znana pod imenom tovariša Franca Padruta. Dovolj je en sam tak zakon tipično fašističnega kova, da jemlje republiki vsak videz pravne države. Terracini je kritiziral tudi zakonike, prav tako fašistične, ki ponižujejo italijansko demokracijo na najnižjo raven. Še včeraj je ustavno sodišče označilo za protizakonit preiskovalni postopek v veljavi, ki je tako narejen, da prepušča državljane najhujši samovolji policije. Po vsem tem je treba imeti obsodbo Padruta za neveljavno, prav tako kot vse obsodbe delavcev, kmetov in študentov v zadnjih letih. Brez odlašanja bi bilo treba razglasiti amnestijo. — Na zborovanju so nastopili še drugi govorniki.

Predsednik poslanske zbornice Pertini je sporočil, da je prejel od predsednika vlade pismo, v katerem mu predsednik sporoča, da je podtajnik v pravosodnem ministrstvu posl. Vedovato podal ostavko na svoje mesto in da je Leone ostavko sprejel.

Francoska atomska bomba eksplodirala na Mururoi

Protest Japonske, Peruja in Čila De Murville novi predsednik vlade?

PARIZ, 8. — Sinoči ob 22. uri je na otočju Mururoa na Tihem oceanu eksplodirala nova francoska jedrska bomba. Sledili bosta drugi dve eksploziji. Ministrstvo za oborožene sile javlja, da bodo te tri eksplozije prvi del poizkusov, ki jih bodo delali v prihodnjih mesecih.

Francoski tisk je poročal o tej eksploziji in tudi o protestih nekaterih bližnjih držav, kakor so Peru, Čile in Japonska.

Japonski poslanik v Parizu je dobil nalogo svoje vlade, naj odločno protestira proti francoskim jedrskim poizkusom in naj takoj zahteva njih prenehanje. Predstavnik japonskega zunanjega ministrstva je izjavil, da je «zelo nevšečno», ker je Francija včeraj napravila jedrski poizkus na otočke Mururoa kljub nasprotnim zahtevam Japonske.

Tri dni pred začetkom parlamentarnega zasedanja je pozornost pariških opazovalcev še vedno usmerjena na vprašanje, kakšna bo nova vlada. Pripominja se, da namerava de Gaulle sedaj pripraviti pot svojemu nasledniku ter da namerava imenovati novega ministrstva predsednika. Pompidou naj bi postal predsednik poslanske zbornice, nakar bi spremenili ustavo, tako da bi predsednik poslanske zbornice dejansko postal neke vrste podpredsednik republike. S tem bi de Gaulle odpravil možnost, da prevzame mesto predsednika, čeprav tudi začasno, predsednik senata Monnerville, s katerim je sprt. V primeru take rešitve se kot novi predsednik vlade omenja Couve de Murville.

Policija je danes zasedla medicinsko fakulteto, ki je bila v rokah študentov. Zasedba je potekla brez incidentov.

Zasedanje ZEZ

BONN, 8. — Zahodnonemški zunanji minister Brandt je predsedoval danes trimesečni konferenci zunanjih ministrov zahodnoevropske zveze.

V svojem uvodnem poročilu je Brandt izjavil, da bo v prihodnje imelo vprašanje nadzorovanja nad oborožitvijo odločilno vlogo v odnosih med vzhodom in zahodom. Poudaril je, da je potrebno poglobiti posvetovanja z ZEZ.

Večina govornikov, ki so posegli v diskusijo, se je izrekla za posvetovanje med državami zahoda o politiki do vzhodnega bloka. Nekateri so predlagali, naj zahodne države pripravijo predloge o mirovni ureditvi v Evropi, tako da bi zavzele skupno stališče pri morebitnih razgovorih s Sovjetsko zvezo.

Popoldne so razpravljali o pogodbi proti širjenju jedrskega orožja. Govorili so med drugimi italijanski predstavniki Malfatti, britanski minister Chalfont, belgijski zunanji minister Harmel in zahodnonemški zunanji minister Brandt.

Belgijski minister je predlagal evropski mirovni načrt v treh fazah: povecanje gospodarskega sodelovanja med vzhodom in zahodom, uravnovešeno zmanjšanje števiila vojakov, pripravo pravega mirovnega načrta.

Minister Brandt je predlagal, naj države članice zahodnoevropske zveze še pred podpisom pogodbe proti širjenju jedrskega orožja objavijo skupno izjavo, ki bi poudarila, da ta pogodba ne bo ovirala evropske združitve. Sklenili so, da bodo predlog proučili v državah skupnega tržišča. Velika Britanija, ki je sicer že podpisala pogodbo, pa bo proučila, ali naj se izjavi pridruži. Kar se tiče Francije, bo ravnala kot država podpisnica, čeprav ni podpisala pogodbe.

Popoldne je zunanji minister Brandt predlagal naj konferenca ZEZ pozove na premirje v Nigeriji. Predlagal je, naj bi določili «zemeljski hodnik», ki bi ga jamčila Velika Britanija, da bi lahko dobavljali zdravila, živež in druge potrebščine Biafri. Sedaj ne pošlja nobena druga evropska država vojnega materiala Nigeriji razen Velike Britanije. Brandtov predlog ni bil sprejet in konferenca je samo izjavila, da bo podpirala vsako človečansko pomoč Biafri in tudi pobudo za določitev «zemeljskega hodnika».

BEOGRAD, 8. — Danes je odpotovala v Washington delegacija investicijske banke Jugoslavije na razgovore z Mednarodno banko o zagotovitvi drugega posojila za modernizacijo jugoslovanske industrije. S posojilom v znesku okrog 16 milijonov dolarjev, se bo rešila modernizacija desetih jugoslovanskih industrijskih objektov.

Brežnjev o obrambi socialističnih držav

MOSKVA, 8. — Na slovesnosti ob imenovanju novih častnikov, ki so dokončali vojaško akademijo, je glavni tajnik KP SZ Brežnjev izjavil, da bodo socialistične države nadaljevale krepitev svoje obrambe, dokler bo obstajal imperializem in dokler se ta ne bo odpovedal svojim poizkusom, da s silo ustavi socialni napredek človeštva

Brežnjev je poudaril, da vojna v Vietnamu, kriza na Srednjem vzhodu, zaostritev zahodnonemškega revanšizma opozarjajo socialistične države, da je potrebno okrepiti obrambo.

Brežnjev je izrazil zadovoljstvo nad podpisom pogodbe proti širjenju jedrskega orožja in je poudaril politiko miru Sovjetske zveze. Mora pa biti vedno pripravljena za vsak primer. Poudaril je, da ne sme nihče zamenjati miroljubnosti Sovjetske zveze s šibkostjo, kajti sovjetske sile lahko odbijejo vsak napad.

Brežnjev je nato govoril o naraščajočem odporu proti imperialistični politiki v ZDA, vendar ni moč mimo dejstva, da so zagovorniki napada, še trdno na svojih položajih. Ameriški vojaški krogi so celo razširili lažne govorice o sovjetskem gospodarstvu, da bi si pridobili podporo, za še bolj napadalno politiko ter so za prihodnje leto zahtevali za Pentagon rekordni vojaški pripračun. Vse to narekuje budnost in največjo pripravljenost.

Brežnjev je tudi izjavil, da bo varšavski pakt še dalje krepil skupno obrambo socialističnih držav.

V Savoni odstopil občinski odbor

SAVONA, 8. — Danes je odstopil občinski odbor leve sredine v Savoni. V občinskem svetu je 12 demokristjanov, 8 socialistov, 2 liberalca, 1 misovec, 16 komunistov in 1 socialproletarec. Župan je bil socialist, podžupan demokristjan. Župan je dejal, da odstopa, ker je zvedel, da nekateri socialistični svetovalci ne nameravajo glasovati za proračun.

Delegacija vietnamskih žena v Firencah

FIRENCE, 8. — Delegacija vietnamskih žena, ki je na obisku v Italiji, je danes dopoldne dokončala oglede v Firencah, nakar je bila sprejeta pri županu in predsedniku pokrajine. Popoldne je odšla še v Prato, kjer ji je občinska uprava priredila sprejem, zvečer pa se je vrnila v Firence.

PREDSEDNIK ZAR PRIDE JUTRI NA BRIONE

Novi razgovori Naserja s sovjetskimi voditelji

Gunnar Jarring se je v Londonu sestal z jordanskim zunanjim ministrom in z britanskim ministrom Stewartom - Topniški dvoboj ob Sueškem prekopu

MOSKVA, 8. — V poučenih krogih izjavljajo, da je predsednik ZAR podaljšal svoj obisk v Sovjetski zvezi, ker so ZDA prav med njegovim obiskom v Moskvi sporočile, da bodo dobavile Izraelu količino izstrelkov «Hawk». Ta ameriška odločitev je povzročila novo zaskrbljenost prav v trenutku, ko so voditelji ZAR kazali dobro voljo do poizkusov za sporazum.

Danes so v Beogradu javili, da bo Naser prišel na obisk v Beograd 10. tega meseca. Med svojim obiskom se bo ustavil samo na Brionih. Spremljali ga bodo predsednik poslanske zbornice Sadat, zunanji minister Mahnud Riad, načelnik glavnega štaba Abdel Riad in druge osebnosti.

Agencija Tass je javila, da je Naser imel danes več nepredvidenih razgovorov s sovjetskimi voditelji v predmestjih Moskve. Agencija dodaja, da so razgovori potekali v toplem in prisrčnem ozračju. Naser se je sestal z Brežnjevom, Podgornim in Kosiginom.

Nocoj je komentator sovjetske televizije izjavil, da ameriško sporočilo o dobavljanju protiletalskih izstrelkov Izraelu predstavlja reven odgovor na egiptovske mirovne pobude.

Posredovalec OZN Gunnar Jarring je prišel davi v London, kjer se je pogovarjal tri ure z jordanskim zunanjim ministrom Rifaiem v jordanskem poslaništvu. Z jordanskim ministrom se je sestal tudi britanski zunanji minister Stewart.

Jarring se bo jutri vrnil v Stockholm. Kratko sporočilo o današnjem razgovoru pravi, da je minister Rifai izjavil, da je bil razgovor zelo koristen ter da so proučili vse plati problemov, ki nastajajo v zvezi z resolucijo varnostnega sveta. Jutri se bosta Jarring in Rifai ponovno sestala.

Zunanji minister Stewart je v spodnji zbornici izjavil, da britanska vlada nadaljuje poizkuse, da bi dosegla izpustitev angleških ladij, ki so od junija ustavljene v Sueškem prekopu.

Danes popoldne se je ob Sueškem prekopu začel topniški dvoboj med izraelskimi in egiptovskimi silami. Egiptovski vojaški predstavnik je izjavil, da so izraelske sile začele streljati s topovi in s tankovskimi topovi proti mestu Suezu ob 17. uri po krajevnem času. Dodal je, da so egiptovske sile takoj odgovorile in da so uničile pet izraelskih tankov ter zadale izraelskim silam hude izgube. Ranjen je bil en egiptovski vojak in nekaj civilistov.

Bivša izraelska zunanja ministrica Golda Meir, ki ima 70 let, je sporočila predsedniku vlade Eškolu svojo ostavko s položaja tajnice izraelske enotne laburistične stranke. V svojem pismu pravi Golda Meir, da je bila imenovana za tajnico samo začasno in da je že večkrat želela odstopiti, česar pa ni storila zaradi kočljivega političnega in vojaškega položaja v deželi.

Iz Pariza poročajo, da je francoska policija začela preiskavo o izginotju sina bivšega predsednika organizacije za osvoboditev Palestine Šukeirija. Preiskavo so začeli, ker so nedavno našli na letališču potni list na ime Nazarja Šukeirja, ki je sin omenjenega predsednika.

Za jamstvo vrednosti funta šterlinga

LONDON, 8. — V Baslu, kjer se je danes zaključil sestanek mednarodne banke «Bank for international settlements», na katerem so bili prisotni predstavniki iz Avstrije, Belgije, Kanade, Danske, Nemčije, Nizozemske, Italije, Japonske, Norveške, Švedske, Švice, ZDA in Francije, je bil dosežen sporazum za mednarodno finančno operacijo za jamstvo vrednosti funta šterlinga. Sporazum si je Velika Britanija zagotovila srednjeročni kredit v višini dveh milijard dolajerv.

Kot je izjavil guverner angleške banke Sir Leslie O'Brien na povratku iz Basla, bo kredit preprečil vsako nadaljnje razvrednotenje funta šterlinga.

VATIKAN, 8. — Poleg treh drugih je papež imenoval za člana sveta za javne zadeve Cerkve tudi jugoslovanskega kardinala Šeperja.

TOKIO, 8. — Po včerajšnjih volitvah ima liberaldemokratska stranka v senatu 137 sedežev, socialisti 65, Komeito 24, socialdemokrati 10, komunisti 7 in neodvisni 7.

IZJAVE SEVERNOVIETNAMSKEGA PREDSTAVNIKA V PARIZU

Hud poraz ameriških sil na področju oporišča Ke Sanha

Od 26. junija do 5. julija je bilo vrženih tu iz boja 1.300 ameriških vojakov in ameriškim silam je onemogočen umik - ZDA so povečale bombardiranje Severnega Vietnama - V Sajgonu se bojijo novega močnega napada osvobodilnih sil

PARIZ, 8. — Predstavnik severnovietnamske delegacije na pariških razgovorih je na tiskovni konferenci omenil sporočilo tiskovne agecije narodnoosvobodilne frotne glede stanja v ameriškem oporišču Ke Sanh.

Predstavnik je izjavil, da so osvobodilne sile vrgle od 26. junija do 5. julija iz boja 1.300 ameriških vojakov. Šestega julija so te sile zasedle štiri griče in zajele velike količine orožja in tudi dva helikopterja. Osvobodilne sile so tudi obkolile sovražnika na nekem drugem griču.

Zatem je predstavnik izjavil, da «zmernost», o kateri govorijo ZDA po 31. marcu glede bombardiranja Severnega Vietnama, ni nič drugega nego zmernost v besedah, kajti dejansko skriva ta «zmernost» povečanje bombnih napadov. Kar se tiče «odločenosti», o kateri govori ameriška delegacija, nikakor ne gre za odločenost ZDA, da končajo vojno, pač pa gre za ameriško odločenost nadaljevati in zaostriti napadalno kolonialno vojno proti Severnemu in Južnemu Vietnamu.

Govornik je nato navedel nekaj številk in med drugim poudaril: «V Južnem Vietnamu so ameriške sile sprožile vedno večje napade okoli Sajgona s strateškimi bombniki «B 52», da bi ustvarile «bel pas» okoli južnovietnamske prestolnice, zato da bi rešile ameriške in satelitske sile poraznega položaja.

V ZDA so se krediti za kemijsko vojno povečali. Za davčno leto, ki se je začelo s 1. julijem 1967, je bilo določenih 100 milijonov dolarjev za kemijsko vojno.

V Severnem Vietnamu je ameriško letalstvo izvedlo junija 5200 napadov na južni del dežele, medtem ko je bilo v maju 4700 napadov, februarja pa samo 2700.

Tudi količina izstreljenih izstrelkov se je povečala. Junija so ameriška letala odvrgla na ta del severnovietnamskega ozemlja 35.000 eksplozivnih bomb, 250.000 bomb z drobci in 9000 tempiranih bomb. Od prvega julija se je povečalo strateško bombardiranje z bombniki «B 52» na področje Vinh Linh in na demilitarizirano področje.

Predstavnik Severnega Vietnama je nato izjavil, da sta bili junija mesti Vinh in Dong Hoi napadeni vsako 50-krat, 120 kmetijskih zadrug je bilo bombardiranih ob žetvi riža, ameriška letala so napadla osem jezov, tri cerkve, dve bolnišnici in tri šole. Poleg tega so se izvidniški poleti nad Severnim Vietnamom junija povečali. Ameriška letala so letela nad Hanojem 14-krat, nad Hajfongom pa 13-krat.

Predstavnik je zaključil: «Toda ZDA si delajo mnogo iluzij, če mislijo, da nas bodo spravile na kolena. V Južnem Vietnamu postajajo napadi osvobodilnih sil in naših sopatriotov vedno močnejši, v Južnem Vietnamu je število sestreljenih ameriških letal narastlo na 3027.

Edini izhod za Američane je, da končajo napad v Vietnamu in da v bližnji prihodnosti brezpogojno ustavijo svoje bombardiranje in vojna dejanja nad celotnim Severnim Vietnamom.»

Severnovietnamski tisk posveča danes svoje uvodnike umiku ameriških sil iz oporišča Ke Sanha in poudarja, da gre za hud ameriški poraz. Glasilo severnovietnamske vojske piše, da osvobodilne sile onemogočajo Američanom, ki zapuščajo oporišče, nemoteni umik in povezavo z zaledjem. Gre za popoln poraz.

Glasilo severnovietnamske komunistične stranke «Nan Dan» piše, da ameriške čete niso mogle izvesti svojega načrta o umiku in so utrpele hude izgube, zaradi česar so morale zapustiti svoje položaje. List dodaja, da vojaški poveljnik nima dovolj vojakov, in je prisiljen stalno premeščati svoje vojake z enega položaja na drugega, s čimer se izgube večajo. Poleg tega niso ti vojaki deležni letalske podpore, kar je zelo demoraliziralo ameriške čete. In končno so ameriška letala po pomoti bombardirala ameriške vojake na tem področju.

Ameriški poveljnik v Sajgonu pa trdi v svojem sporočilu, da se je včeraj zaključila evakuacija oporišča Ke Sanh. Sporočilo pa dodaja, da bodo ameriške čete nadaljevale svojo akcijo na tem sektorju, kar dejansko potrjuje točnost tega, kar je izjavil severnovietnamski predstavnik.

Včeraj so se nadaljevali krvavi boji na obalnem področju južno od demilitariziranega področja, kjer so že dva dni v akciji enote ameriških vojakov ob podpori tankov, topništva in letal.

Sinoči in davi zgodaj so bombniki «B 52» nadaljevali napade na položaje osvobodilnih sil na področju Sajgona. Poleg tega so bombniki včeraj bombardirali demilitarizirano področje in južni del Severnega Vietnama.

Sajgonski podpredsednik general Ki je izjavil, da bodo po njegovem mnenju osvobodilne sile začele v prihodnjih dveh mesecih močan in odločilen napad na Sajgon. Pripomnil pa je, da «ne dvomi o zmagi zaveznikov». Nato je dejal, da ga skrbi edino le politična plat bitke. Glede povratku miru v Vietnam, je general Ki izjavil, da bo treba še mnogo časa. Trdil je, da mora «Severni Vietnam umakniti svoje čete z juga, če hoče mir».

Zatem je general Ki dejal, da je resno upošteval možnost invazije Severnega Vietnama, toda za sedaj to ni izvedljivo.

Predsedstvo Južnega Vietnama javlja, da zaradi možnosti novih napadov osvobodilnih sil na Sajgon želi predsednik Tieu odložiti predvideni obisk v ZDA. Datum tega obiska ni bil določen. Prejšnji teden je neki ameriški predstavnik izjavil, da bo obisk proti koncu tega meseca ali v začetku avgusta. Sporočilo dodaja, da je predsednik Tieu namesto dvotedenskega obiska v ZDA predlagal Johnsonu sestanek v kakem delu Pacifika v prihodnjih tednih, ki bi trajal en dan ali dva. Sporočilo dodaja, da morata predsednika nujno govoriti o važnih vprašanjih.

V grški vladi nasprotovanja zaradi nekaterih členov ustave

ATENE, 8. — Dva člana grške vlade, ki sta bila prisegla pred niti tremi tedni, sta danes podala ostavko. Gre za pravosodnega ministra Joannisa Triandofillopulosa in za podtajnika za javno vzgojo Demetrija Kutsojannopulosa, ki sta stopila v vlado 20. junija.

Uradno poročilo vlade pravi, da je do ostavke prišlo «iz osebnih razlogov», bolj verjetno pa je, da sta današnji ostavki znamenje hudih sporov, ki so nastali v vladi v zvezi z nekaterimi členi nove grške ustave, katere dokončno besedilo je še vedno neznano.

Uradni glasnik grške vlade je danes izjavil, da bo imel prihodnji četrtek ministrski predsednik tiskovno konferenco, na kateri bodo izročili časnikarjem dokončni tekst, ki bo moral nadomestiti ustavo iz leta 1952. Vlada medtem že deset dni skoraj neprekinjeno zaseda, da bi pripravila novo besedilo. Čeprav uradna poročila to zanikajo, se iz dneva v dan utrjuje prepričanje, da obstajajo v vladi glede nekaterih členov resna nasprotstva.

Različnost mnenj se je n. pr. baje pokazalo v zvezi s funkcijami, ki jih bo po novi ustavi imel kralj. Gotovo je, da bodo te znatno zmanjšane. Verjetno bodo določene po modelu britanske ali skandinavskih kraljevin, poleg tega pa bo kralju pridružuen «svet krone» s posvetovalnimi nalogami, ki ga bodo sestavljale osebnosti iz političnega sveta.

Bodoča ustava bo baje uvedla še številne novosti. Tako ministrov ne bodo več izbirali izključno med člani parlamenta, pač pa tudi med osebami, ki bi bile znane po svoji kompetenci in izkustvu. Parlament ne bo štel več 300 članov, pač pa samo polovico. 30 od teh ne bodo izvolili, pač pa jih bodo imenovali po kriteriju, ki za sedaj ni še znan.

Kot je znano, se bodo morali Grki izraziti o novi ustavi na referendumu, ki bo 1. septembra, ne ve se pa še, kdaj bo ustava stopila v veljavo.

V Atenah se nadaljuje proces proti 21 osebam, ki jih obtožujejo pripadnosti protivladni organizaciji «demokratična zaščita» ter poskusa sabotiranja vojaških ladij. Za štiri tožence je danes javni tožilec zahteval stroge zaporne kazni, zaostalih 17 pa je predlagal oprostitev. Za podčastnika grške mornarice Politisa je javni tožilec zahteval 12 let zaporne kazni, za profesorja sociologije Notarasa deset let, za Sophulisa šest let, za Sofosa pa štiri.

Pogreb Targettija

MILAN, 8. — Danes je bil pogreb posl. Ferdinanda Targettija, ki je bil skozi tri parlamentarne dobe podpredsednik poslanske zbornice. Na dvorišču Sforzovega gradu je spregovoril pokojnemu v spomin posl. Tullio Vecchietti, politični tajnik PSIUP. Pred njim sta na kratko govorila še posl. Geppi, prvi milanski župan po vojni, in dr. Tortorella iz deželnega tajništva KPI.

Poleg stevilnih pripadnikov PSIUP je prišlo na pogreb tudi mnogo socialistov iz Toskane. Targetti se je namreč rodil v Firencah, pred prihodom fašizma na oblast pa je bil župan v Pratu.

Po pogrebnih govorih so Targettija, ki je umrl v soboto, spremili na pokopališče le sorodniki in najožji prijatelji. Truplo so upepelili in žaro položili v družinsko grobnico.

Targetti, ki je bil odvetnik, je bil prvič izvoljen v parlament kot socialist l. 1919. L. 1964 je prestopil v PSIUP, ko se je sicer po smrti žene (1962) že umaknil iz aktivnega političnega življenja. L. 1925 je nastopil kot zasebni tožilec proti morilcem Matteottija. Družini sta med drugimi poslala žalne brzojavke predsednik republike in predsednik poslanske zbornice.

IZREDNO ZASEDANJE CK KP ČSSR

Ostra obsodba vmešavanja v češkoslovaške notranje zadeve

Na seji CK so proučili pisma, ki so jih poslale nekatere partije, in poudarili, da ne bodo dopuščali vmešavanja v zadeve ČSSR - Polemika tiska s pisanjem «Pravde»

PRAGA, 8. — Praški radio je javil, da se je danes sestal centralni komite KP ČSSR na izrednem zasedanju, da proučí pisma, ki so jih predsedstvu stranke poslale komunistične stranke SZ, Vzhodne Nemčije in Poljske. Predsednik ljudske skupščine Smrkovski je s tem v zvezi med drugim poudaril zavezništvo s Sovjetsko zvezo, hkrati pa je dejal: «Čeprav spoštujemo naše vezi in naše obveznosti do socialističnih držav, ne pozabljamo našega načela, na podlagi katerega vsakdo vodi svojo politiko na podlagi lastnih specifičnih pogojev. Ne bomo se oddaljili od načela suverenosti naše države niti za trenutek in bomo branili to načelo proti vsakomur, ki bi ga spravljal v nevarnost. Ponovno zagotavljamo, da Češkoslovaška je in bo ostala socialistična država, hkrati pa zahtevamo, naj se naše stališče spoštuje, kar izključuje — izvzemši bratske razgovore — vsako obliko vmešavanja v naše notranje zadeve.»

Včeraj in danes je bilo v ČSSR devet izrednih partijskih regionalnih konferenc z istim dnevnim redom:: 1. Proučitev razvoja sedanjega političnega stanja. 2. Uresničenje partijskega programa. 3. Priprava izrednega kongresa v septembru. 4. Določitev delegatov, ki naj se udeležijo izrednega kongresa. Konference so se zaključile nocoj, nakar je bilo določeno izredno zasedanje centralnega komiteja. Razni govorniki so na konferencah poudarjali potrebo nove splošne linije in pomladitve političnih kadrov.

Na konferenci v Usti nad Laben je tajnik CK KP Cisar sporočil, da bo v kratkem obiskal Moskvo. Dejal je: «Mislim, da je prav, če odkrito povem sovjetskim tovarišem svoje mnenje o razvoju v ČSSR, o sedanji politiki v naši partiji in o perspektivah naše dežele.

«Rude pravo» piše, da je bila debata na konferencah najbolj kritična in najbolj na visoki politični ravni v dosedanji zgodovini partije. List ugotavlja, da niso štedili s kritiko niti proti najvišjim voditeljem.

Tajnik KP ČSSR Dubček je v vzhodni Slovaški poudaril odločilno važnost demokratizacije v stranki, če hoče ta imeti možnost izpolniti svojo funkcijo v obnovi v češkoslovaški družbi.

Prezidij KP ČSSR je proučil tudi pisma, ki so ga poslale komunistične stranke Bolgarije in Madžarske. Vsebina pisem ni bila objavljena. Prezidij je objavil sporočilo, ki pravi med drugim: «Ta pisma pozivajo na skupno diskusijo nekaterih problemov, ki se tičejo interesov naših partij. Češkoslovaška komunistična stranka meni, da je nujno potrebno diskutirati o teh problemih in sprejeti zadevno stališče. Češkoslovaška komunistična stranka se naslanja na načela graditve socializma, ki so običajno priznana in na podlagi katerih so zavezništvo in sodelovanje vseh naših partij nujen pogoj za ugoden razvoj v raznih deželah, prav tako kakor spoštovanje specifičnih pogojev in suverenosti vseh partij o vprašanjih njihove notranje politike.

KP ČSSR bo zadovoljna z vsako izmenjavo izkušenj med bratskimi partijami, ki bo temljila na tem načelu. Skupni sestanki, še posebno dvostranski sestanki med bratskimi strankami ob primernem času, so koristni za našo partijo, ki hoče s svojo politiko podpirati interese celotnega mednarodnega komunističnega gibanja. Prezidij centralnega komiteja bo podpiral vsako pobudo za razvijanje vzajemnih odnosov.»

Moskovska «Pravda» je včeraj objavila članek, ki znova omenja nedavno pismo češkoslovaške ljudske milice naslovljeno «sovjetskemu ljudstvu». «Pravda» ponavlja «voljo češkoslovaškega delavskega razreda, da brani svoje pridobitve pred protisocialističnimi in protisovjetskimi elementi».

Praški tisk je odločno reagiral na pisanje «Pravde». Glasilo sindikatov «Prace» piše med drugim: «Skratka, so si v Sovjetski zvezi ustvarili sliko o češkoslovaškem delavskem razredu, ki se odločno bori, da ohrani socializem proti široki fronti dvomljivih malomeščanskih elementov, ki jih vodijo tajne službe imperialistov, in proti buržuaznim koncepcijam intelektualcev, umetnikov, časnikarjev in ekonomistov, ki skušajo pripeljati Češkoslovaško v prepad kapitalizma.» List nadaljuje: «Iskreno cenimo solidarnost, ki nam jo sovjetsko ljudstvo zagotavlja, toda iskreno obsojamo njegovo slabo poznavanje dejanskega stanja.

Delavski razred in intelektualci ČSSR so v ogromni večini prijatelji SZ in hočejo socialistično svobodo in cvetočo socialistično deželo.»

Načelnik ljudske milice ČSSR Rudolf Hočik je nocoj izjavil po televiziji, da ljudska milica v celoti brani politiko prvega tajnika Dubčka in predsednika skupščine Smrkovskega ter odločno zavrača vsako vmešavanje v proces demokratizacije in v notranje zadeve ČSSR.

Slovenska filharmonija nastopi jutri v Vidmu

VIDEM, 8. — *Orkester Slovenske filharmonije bo dne 10. t. m. nastopil v dvorani videmskega gradu. Dirigiral bo Bogo Leskovic. Nastopili bodo še celist Ciril Škerjanc, sopranistka Nada Vidmarjeva, altistka Milka Eftimova in basist Kunikazu Ohashi. Izvajali bodo dela Antonina Dvoraka in Gioacchina Rossinija.*

Prireditev organizira odbor za kulturne izmenjave in spada v program za l. 1968.

BEOGRAD, 8. — *Filmska skupina, ki snema film «Sarajevski atentat» v režiji Hasića je odpotovala danes iz Sarajeva, kjer je končala snemanje najvažnejših scen. Ostalo je samo, da se posnamejo še posnetki na Dunaju in v Beogradu. V filmu sodeluje 120 igralcev in okrog 75.000 statistov. Uporabljenih je 12.000 kostumov in 17.000 raznih zgodovinskih predmetov. Film je bil prodan že okrog dvajsetim evropskim državam.*

ODLOŽENA DRUGA PRESADITEV SRCA

Philipu Blaibergu baje gre na bolje

Serum, ki vbrizgavajo bolniku, bo rešil vprašanje «zavračanja»?

CAPETOWN, 8. — Kaže, da so odložili načrt nove presaditve srca v telo dr. Blaiberga. To je izjavila danes pacientova žena, ko je prišla iz moževe sobe. Je to morda zaradi brezuspešnega položaja ali ker je dr. Blaiberg izrazil željo, da naj ga pušte umreti? Te izjave je dr. Barnard zanikal. Izjavil je da dr. Blaiberg hoče živeti in da njegovo srce dobro deluje. V večernem biltenu, ki ga izdaja vodstvo bolnišnice Groote Schuur, javljajo, da se je stanje Blaiberga, ki je bilo po nekaterih vesteh včeraj brezupno, izboljšalo tako glede vnetja jeter kot komplikacij pljučne narave.

Dr. Blaiberg je danes zaužil kos mesa in jajce in se je razgovarjal o potovanju v tujini. To je izjavila njegova hči Jill. Danes je pacienta pregledal dr. Barnard, ki se je zadržal pri njem celo uro. Slavni zdravnik je izjavil, da ni mogoče govoriti o čudežu, vendar da se bolnik veliko bolje počuti. Blaibergu vbrizgujejo neki serum, ki so ga dobili iz Evrope. To zdravilo služi za uničevanje teles, ki povzročajo «zavračanje» novega organa. Bodo s tem serumom končno le preprečili ta pojav? Zdravniki nestrpno pričakujejo odgovor, vendar vse kaže, da je še prezgodaj govoriti o tem, pa čeprav je treba priznati, da so zabeležili pri Blaibergu, ki je včeraj umiral, precejšnje izboljšanje stanja.

Tolpa na zatožni klopi: Cavallero, Notarnicola, Rovoletto in Lopez

ZARADI PETIH UMOROV, ŠTEVILNIH ROPOV IN DRUGIH KAZENSKIH DEJANJ

Dosmrtna ječa za Cavallera Notarnicolo in Rovoletta

Mladoletni Lopez obsojen na 12 let, 8 mesecev in 6 dni zapora

MILAN, 8. — Porotno sodišče v Milanu je danes obsodilo Pietra Cavallera, Santeja Notarnicolo in Adriana Rovoletta na dosmrtno ječo, mladega Donata Lopeza pa na 12 let, 7 mesecev in tri dni zapora in na 1 mesec in 3 dni pripora. Po razsodbi se lahko sklepa, da so porotniki ugotovili krivdo vseh treh obsojencev na dosmrtno ječo v obtožbah organizacije kriminalne družbe, sodelovanja pri večkratnih tatvinah, sodelovanja pri umorih in poskusih umorov, povzročitve hudih telesnih poškodb, sodelovanja pri kratenju osebne svobode, sodelovanja pri ropih, nudenja odpora javnim funkcionarjem, posesti in nošnje orožja itd. Za komaj 17-letnega Lopeza pa je sodišče sprejelo predlog tožilca in mu priznajo splošne olajševalne okolnosti dalje olajševalne okolnosti zaradi mladoletnosti in tudi minimalnega sodelovanja pri kaznivih dejanjih. Vse štiri pa je sodišče oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov umora trgovca Francesca De Rose in študenta Giorgija Grossija, ki sta obležala na tleh med «ognjeno soboto» v Milanu, ko je prišlo do spopada z orožjem med policijo in Cavallerom in njegovimi pajdaši.

Danes zjutraj so obtoženci spregovorili zadnje besede. Cavallero se je oholo vedel in je vztrajal, kar je sicer večkrat poudaril med procesom, da ni noben kriminalec, temveč, da se je hotel le boriti proti «potrošniški družbi» in je prosil milost za druge in še posebno za Lopeza. Kriminalec ali ne, dejstvo je, da ga je sodišče spoznalo skupno z drugimi za krivega, poleg drugega seveda, tudi petih umorov in 17 ropov.

Okoli 15.10 so ponovno pripeljali obtožence v dvorano, kamor so po petih urah in 47 minutah razpravljanja v sejni dvorani stopili tudi porotniki. Tik pred prihodom porotnikov je eden od odvetnikov zakričal obtožencem: «Gor z moralo.» Notarincola pa je voščil svojemu branilcu. Dve minuti kasneje je predsednik začel prebirati pet strani dolgo razsodbo. Medtem ko je odredil, da bodo morali na dosmrtno ječo obsojeni presedeti šest mesecev v samici, sta se Cavallero in Notarincola smejala, Rovoletto ni trenil niti z očesom, Lopez pa si je zakril obraz z rokami. Ob zaključku čitanja so obsojenci na civilno smrt začeli peti, občinstvo pa je s ploskanjem odobrilo razsodbo in kričalo Cavalleru in pajdašem «Morilci, kriminalci, ubijte jih», nekdo pa je celo potegnil iz žepa trobojnico in z njo pozdravil njihovo obsodbo.

Pri mizah odvetnikov je zavladala žalost. Najbolj objokan je bil Lopezov oče, ki je stopil k tožilcu in se mu zahvalil za spodbudne besede, ki jih je izrekel, ko je za njegovega sina zahteval milejšo kazen. Žalostna pa je bila vdova dr. Giottina, ki je postal žrtev Cavallerove tolpe, ki je tako končala za debelimi zidovi in železnimi rešetkami dobro zastraženega zapora.

BEOGRAD, 8. — Vseh 14 Jugoslovanov, članov posadke motorne ladje «Vipava» je zapustilo danes ladjo, ki je nasedla v soboto zjutraj blizu luke Walis Bay na jugozahodnem delu afriške celine. Jugoslovanski mornarji so zapustili skupno s svojim poveljnikom Margaretičem poškodovano ladjo, ker so se prepričali, da je nesposobna za plovbo in ker je voda pričela vdirati v ladjo. Motorna ladja «Vipava» je bila pred kratkim prodana nekemu iranskemu podjetju.

NEW YORK, 8. — Ameriški tednik «Newsweek» objavlja, da se je atomska podmornica «Scorpion» potopila po izvršeni tajni nalogi. Podmornici, ki je zapustila Gibraltar 17. maja, so dali nalogo naj nadzira sovjetsko atomsko podmornico, ki je bila v bližini. Posadka je nalogo izvršila, pri čemer menijo, da sovjetska podmornica ni opazila «Scorpiona» in ko je je bila dovolj oddaljena od sovjetske, je poveljnik po radijski zvezi najavil plovbo do Norfolka. Ameriška mornarica, pripominja tednik, je prepričana, da SZ ni kriva potopitve «Scorpiona».

TAŠKENT, 8. — Tukajšnje sodišče je obsodilo 32-letnega Američana Reeda Warrena iz Oaklanda, a stanujočega v Španiji, na 5 let zaporne kazni, ki jo bo prestal v taborišču za tujce. Američana so zasačili z 2 kg hašiša in s 100 rublji, ki jih ob vstopu v državo ni prijavil obmejnim oblastem.

CHICAGO, 7. — Martha Gardner, 19-letno dekle, in njen 21-letni prijatelj James Altice sta prodala šestmesečno hčerko za 50 dolarjev (31 tisoč lir). O poskusu prodaje je zvedela policija, ki je poslala dva svoja agenta, ki sta se predstavila kot mož in žena, in «kupila» otroka. Gardnerjeva je morala seveda podpisati potrdilo, da je hčer prodala, s čimer si je odprla, skupno s prijateljem, vrata v zapor. Dekle je rabilo denar za potovanje. Hotela je namreč obiskati sestro v Virginiji.

NEAPELJ, 8. — Med slovesnostjo, ki je bila v knjižnici Castelpuana, je glavni svet Zveze neapeljskih odvetnikov in prokuratorjev podelila predsedniku ustavnega sodišča dr. Sandulliju zlato kolajno v spomin, ker je bil v prejšnji letih član neapeljske zveze.

SIRACUSA, 8. — Dvaintridesetletni slikar Franco Cacciatore, ki je zelo znan v umetniških krogih Sicilije in je večkrat razstavljal v raznih italijanskih mestih, je danes pred 50 prijatelji, ki jih je povabil na Piazza delle Poste, zažgal kakih 50 velikih in manjših del ker se je tako hotel javno odpovedati svoji preteklosti figurativnega slikarja.

MED KOPANJEM TEMELJEV

V Čedadu odkrili starinski grob

ČEDAD, 8. — Med kopanjem temeljev, za neko vilo so v Čedadu odkrili nagrobni kamen pod katerim je bilo nekaj majhnih kosti, morda od dekletca, pepel, majhen zlat prstan in tri majhne steklenice, ki so verjetno vsebovale balzamsko olje. Ne na nagrobnem kamnu ne na stenah groba ni bilo nobenega napisa, vendar so po obliki, ki je bila tipična za tisto obdobje, ugotovili, da gre za grob iz prvega stoletja po Kristusu. Med nadaljnjim izkopavanjem so odkrili tudi zaponko s srebrno iglico, srebrn prstan in kose krožnikov in anfor. Po mnenju izvedencev, gre za najstarejši odkriti grob iz prvega stoletja krščanske dobe v Čedadu.

FESTIVAL ZNANSTVENO - FANTASTIČNEGA FILMA

Samo film «Čarovniki» je zadovoljil gledalce

Druga predvajana dela brez zanimivih vsebin

V nedeljo in sinoči se je nadaljeval na gradu sv. Justa festival znanstveno-fantastičnih filmov, iste dni pa se je začel tudi retrospektivni del, katerega predvajajo v kinu Excelsior v popoldanskih urah.

V nedeljo zvečer je bil na sporedu jugoslovanski kratkometražni film «Sintetična komika» režiserja Črta Škodlarja, nato pa sta prišla na vrsto dva celovečerna filma. Odlično je bilo angleško delo The Sorcerers (Čarovniki), v katerem nastopata v glavnih vlogah Boris Karloff in Catherine Lackey. To je zgodba o starem hipnotizerju, ki je skupaj s sestro našel način, da uniči voljo človeka in jo nadomesti s svojo. Poizkus izvedeta na mladem in zdolgočasenem mladeniču, ki in zdolgočasenem mladeniču, ki preživlja svoje dneve med dekleti in plesi v modernih lokalih. Začetek je kar dober, saj lahko preko mladega Mikeja starca okusita znova vse tiste emocije, ki sta si jih lahko privoščila v svoji mladosti, toda polagoma se žene polasti strast po večjih podvigih, tako da ga s svojim močnejšim vplivom privede do kraje in zločinov. Konec je seveda tragičen: v begu pred policijo se mladenič ubije, s tem pa umreta tudi starca, ki sta se premestila v njegovo telo.

To delo je res odlično. Glavna zasluga režiserja je, da se je izognil banalnim in neverjetnim prijemom in podal delo v realnih dimenzijah, kar je gledalce najbolj pritegnilo. Med tolikimi neverjetnimi zgodbami, ki smo jih videli na dosedanjih festivalih, je ta film res med redkimi, ki se je dvignil nad poprečnost.

Znatno slabši je bil nemški film «Planet auser kurs», pomanjkljiv tako po tematiki kot po tehničnem izvajanju, ki je bilo povsem poprečno.

Popoldne pa je v retrospektivni seriji prišel na platno stari nemški film «Der Golem», ki so ga prvič predvajali leta 1920. Pomanjkanje zvokov in pa zastareli triki takratne kinematografije so bili vsakomur očitni, kljub temu pa je bil to izredno zanimiv dokument prvih korakov te filmske zvrsti, ko so se režiserji podali v tematiko neverjetnega in nadčloveškega in jo upriizarjali v čim grozotnejši obliki, z mračnimi slikami in dramatičnimi, čeprav za sedanje pojme teatralnimi oblikami.

Veliko pričakovanje je bilo za sinočnje predstave. Na sporedu so bili namreč kratkometražni filmi Jugoslavije in Francije ter japonski celovečerni film «Ebirah». Reči moramo, da so vsi trije razočarali. Jugoslovanski kratkometražni film je kljub humorističnim prijemom preveč spominjal na lanskega zmagovalca «Muho», in je v tej primerjavi samo izgubil na vrednosti. Francoski «La Cage de Pierre» je bil nekoliko boljši, predvsem v začetnih kadrih, medtem ko je bila zamisel o življenju hiše nekoliko prisiljena.

Popolno razočaranje pa je povzročil japonski «Ebirah». Krasnim slikam, barvitosti in skupnim nastopom je namreč hudo škodila banalna in v mnogih trenutkih infantilna tematika, že večkrat povzeta v japonskih tovrstnih delih, pa tudi večkrat bolje izkoriščena. Zgodba je sama po sebi komplicirana. Mlad ribič, ki išče na morju izgubljenega brata, pride z nekaj tovariši na otok, ki je last neznane skupine ljudi, ki se bavi z atomskimi poizkusi in medtem izkorišča kot sužnje tamkajšnje ljudstvo, katero ustrahuje z nestvorom Ebirahom, katerega le oni krotijo s pomočjo neznane tekočine. Skupinica bo s pomočjo dinozavra Godzile in pošastnega ptiča Mothre premagala nestvor in uničila postojanko, nato pa zapustila otok, katerega bo uničila atomska eksplozija. Torej povsem neverjetna tema, poleg vsega zgrajena le v obrisih. Škoda, ker je bilo pri tem uporabljenih veliko sredstev in predvsem zato, ker so Japonci tudi v Trstu že pozabili, da so zmožni kvalitetnejših del.

Popoldne je bil na sporedu v retrospektivni sekciji ameriški film «The Phantom of the Opera», prvič uprizorjen leta 1925. Zanj velja isto kot za «Der Golem». Večkratno posmehovanje publike ni bilo na mestu, sa je to predvsem zanimiv zgodovinski dokument, ki nikakor ni bil prikazan zato, da bi se ljudstvo posebno zabavalo, a je zgolj informativnega in znanstvenega značaja. V primeru z Golemom pa je bil vsekakor ta film popolnejši in bolj dinamičen. Boljše so bile tudi slike in izvajanje igralcev.

Po prvem dnevu se je tudi vreme popravilo, kar se pozna tudi po številnosti gledalcev, ki so tokrat prišli množično. Manj obiskane so popoldanske predstave, čeprav so bile do sedaj zelo zanimive.

Današnji propram, popoldne, ob 17.30 v kinu Ezcelsior: Ultra, Je T'Aime (Belgija), dokumentarec; Albraune (Nemčija, Mandragola) celovečerni film iz leta 1927. Zvečer, ob 21.30 na gradu: Le Bombardon (Belgija); Beach Head (Velika Britanija), televizijski film; Uplor (Poljska), celovečerni film.

uk

knjige ~ gledališče — film — plesi — glasba ~ slikarstvo

Dve novi knjigi o ljubezni in družini

O zakonu, družini in ljubezni imamo v svetu obsežno literaturo in od prvih pisanih dokumentov do danes je bilo napisanih nič koliko strani in knjig Ker je vprašanje zakona, ljubezni in družine pereče vedno, jih pišejo tudi danes. Vsa ta dela so napisana z različnih aspektov in pisce vodijo pri tem različni nagibi, večkrat ne samo znanstveni ali poljudnoznanstveni temveč komercialni. Tovrstna literatura se namreč dobro prodaja. Zato je od knjig, ki imajo zgolj zaslužkarski namen treba razlikovati resna, znanstvena in poljudnoznanstvena dela, ki imajo namen resno obravnavati aktualne probleme, svetovati mladim in odraslim ljudem in obračunati z napačnimi pojmi. Dve taki knjigi sta pravkar izšli tudi v slovenščini. Ena od njih je delo domačih avtorjev, druga pa prevod ameriškega avtorja. Obe knjigi, ki pomenita obogatitev še vedno preskromne slovenske literature s tega področja je izdala Državna založba Slovenije.

Prva knjiga nosi naslov ZAKON IN DRUŽINA V ZGODOVINI. Napisala sta jo beograjska publicista dr. Dragoslav Smiljanić in Mislav Mijušković. Prevedel pa jo je Jože Šlajmer, medtem ko jo je Državna založba izdala v zbirki Kultura in zgodovina.

Zakon je trajna in intimna ustanova, spolna zveza dveh bitij različnega spola. V njem se telesno, fizično, prepleta s psihičnim. Ker je ta zveza naravna in človeška, ne more biti neodvisna od materialnih in družbenih osnov človeškega življenja, od človeka kot družbenega bitja. Na drugi strani pa je zakon tudi družben pojav in družbena ustanova. Gre torej za prepletanje osebnega, intimnega z družbenim. Iz vsega tega pa se je rodil cel kompleks problemov, intimno človeških, osebnih problemov in družbenih problemov, ki so v zvezi z različnimi pogledi na vprašanja zakona in odnosov med možem in ženo. Od tistih pogledov, ki te odnose idealizirajo do tistih, ki zakon, družino in trajnost te zveze zanikujejo ter razglašajo za protinaraven pojav. Sporov in nesporazumov okrog teh vprašanj je nič koliko. Tako ugotavljata v svojem uvodu avtorja knjige o zakonu in družini v zgodovini in razlagata svoj namen, prikazati razvojno črto zakona in družine ter razložiti vse tisto, kar je bistveno za razumevanje problematike. Skratka, avtorja prikazujeta dosedanji potek zakona in družine hkrati s temelji in pogoji za njun popolni razvoj v prihodnosti

Svojo knjigo sta avtorja oprla na skrbno zbrano in urejeno gradivo, predvsem zgodovinsko. Uvaja jo krajše poglavje o spolnem življenju v naravi, nato pa avtorja preideta na obravnavanje človekovega spolnega nagona, na izvor in oblike človeškega zakona. Študija nas seznanja kakšen je bil nekoč skupinski zakon, seznanja nas z matriarhatom, poligamijo, poliandrijo in seveda z monogamičnim zakonom. Nato pa je v drugem delu knjige prikazan razvoj slovenske družine v suženjski dobi, v fevdalizmu, v kapitalizmu. Posebno poglavje je posvečeno zakonski nezvestobi in nje kaznovanju, obširno pa avtorja govorita tudi o prostituciji, pri čemer pa ne podajata samo ugotovitev temveč skušata odkriti tudi vzroke in korenine prostitucije. Posebno poglavje je na koncu posvečeno še seksualnim inverzijam. Avtorja ugotavljata da nista mogla v knjigi odgovoriti na vsa vprašanja, ki naj bi jih pojasnila v novi knjigi. Obžalujemo pa lahko, da nista prikazala razvoja zakona in družine pri jugoslovanskih narodih, kar bi bilo knjigi močno koristno.

Smemo pa reči, da je knjiga napisana resno, pa vendar kljub njenemu študijskemu značaju tako, da jo bo z zanimanjem prebral vsak, ki bo hotel spoznati razvoj zakonske zveze in odnosov med možem in ženo v preteklosti ter se seznaniti z vsem problemi, težnjami in razvojnimi tendencami s tem v zvezi. Knjiga je pisana zanimivo, njeno privlačnost pa dopolnjujejo za tako delo potrebni podatki in opisi kar vse tehtnost dela samo še stopnjuje. Ker je bila knjiga v originalni srbski izdaji deležna velike pozornosti, smo lahko prepričani, da bo tudi pri slovenskih bralcih naletela na topel odmev.

Druga knjiga je delo ameriškega psihoterapevta dr. Alberta Ellisa. Njen naslov LJUBEZEN KOT UMETNOST IN ZNANOST pa nam pove, da je to knjiga, ki obravnava vprašanja spolne vzgoje. Tovrstnih knjig dvomljive kvalitete pa je po svetu še več. V slovenščini je tovrstna literatura skromna in prevajalec dr Franjo Smerdu jo v svojem uvodu našteva. Za tem pa predstavlja avtorja, ki je eden najuglednejših ameriških avtorjev na področju seksologije. Ellis brez hinavske sramežljivosti v svojih delih odkrito razpravlja o najbolj zamotanih spolnih vprašanjih. Njegova knjiga o ljubezni kot znanosti in umetnosti pa je prav taka, jasna in odkrita. Pri tem pa je na strogo znanstveni višini, čeprav manj teoretična kot praktična. Sam avtor pravi o svoji knjigi, da jo je napisal da bi moški in ženske črpali iz nje potrebno temeljno znanje o sebi in svojem spolnem partnerju. Tako predstavlja ta knjiga dragocen vodnik skozi morje spolnih zablod in težav. Moralna pravica vsakega človeka je, da je v življenju po svoje srečen. Ta sreča je v brezskrbnem razmerju med spoloma, to pa naj bo brez kompleksov krivde in tesnobe. Pisec nam zato opisuje potrebne telesne in duševne lastnosti, ki omogočajo naravno, zdravo in vedro življenje moža in žene in pripomorejo k sreči, ki raste iz zadovoljnega seksualnega življenja. Pri tem avtor spolnost ne prikazuje zgolj kot telesno - biološko funkcijo temveč tudi kot telesno in duševno enoto.

Če si ogledamo vsebino knjige bomo za uvodom v prvem poglavju našli opis spolnih organov človeka, nato pa je govor o spolni združitvi, spolni zadovoljitvi, o spolnem vzburjenju V naslednjih poglavjih razpravlja o psiholoških temeljih spolne združitve, o samih tehnikah tega akta, o spolni nemoči in spolnih zabladah. Posebno obširno poglavje je posvečeno nakazam in boleznim spolnih organov, govori se tudi o jalovosti, preprečevanju spočetja, na koncu pa dodaja še bibliografijo.

Slovenskemu bralcu je namenjeno sklepno poglavje, ki ga je napisal dr. Vladislav Klajn, govori pa o avtorju knjige in o knjigi sami. Pri tem dr. Klajn poudarja, da je vrednost te knjige v zavestnem soočenju različnih gledanj, v iskanju znanstvene resnice, v odkrivanju zablod in v naslanjanju na podatke iz lastne prakse. Pač pa pripominja, da je morda preveč poudarjena tehnika spolnega življenja namesto, da bi bila bolj poudarjena tehtnost čustvene ubranosti. Pomisleki se zbujajo tudi ob avtorjevih mislih in pogledih na homoseksualnost. Priznanja vredna pa je odkritosrčnost s katero je bila ta knjiga napisana in številni dobri napotki, ki jih knjiga daje. Zato smemo pričakovati, da bo Ellisova knjiga odigrala pomembno vlogo kot pomoč pri seksualni vzgoji naših ljudi.

Sl. Ru.

šport-šport-šport

PRETEKLO NEDELJO

Izredno prisrčen in lep sprejem 480 izletnikov Šd Breg v Kočevju

V okviru obiska tudi dve športni srečanji - Obisk zgodovinskih krajev, kjer so se borili mnogi Brežani kot partizani - Položitev venca na spomenik padlim

Izlet SD Breg v Kočevje je imel izreden uspeh. Breg je ob sodelovanju vseh štirih prosvetnih društev, ki delujejo v Bregu, organiziral lep in pomemben dogodek, ki bo brez dvoma prvi temelj za tesnejše sodelovanje med prosvetnimi društvi in športnim društvom. Izredno velika udeležba na izletu, prisrčen sprejem v Kočevju, dva lepa športna dogodka, ter resnično kvaliteten program prosvetnih društev in folklorne skupine v Šeškovem domu je navdušilo udeležence izleta, ki so vsi izrazili upanje, da do takih izletov češče prihajalo. Prilika za to je zelo blizu: septembra praznuje Pd V. Vodnik iz Doline 90-letnico svojega obstoja, Šd Breg bo za to svečanost organiziral turnir, da bo povezava šport-kultura še trdnejša.

Toda povrnimo se k izletu. Odhod 10 avtobusov iz raznih vasi se je odvijal brez zapletljajev, tudi prehod meje je bil precej olajšan. Po kratkem postanku med potjo so avtobusi v veliki koloni privozili v Kočevje, kjer jih je na trgu pred spomenikom padlih pričakalo precejšnje število ljudi z godbo na čelu. Po pozdravnem govoru predsednika občinske skupščine Mira Heglerja, ki je kratko orisal zgodovino Kočevja in njegove značilnosti, ter nato prisrčno pozdravil Brežane, se mu je zahvalil podpredsednik Šd Breg Miran Kuret. Nato so športniki položili na spomenik padlih venec; moški zbori pa so zapeli žalostinko «Žrtvam», v spomin na veliko število borcev iz Brega, ki so padli v borbah za Kočevje in v njegovi okolici. Mnogi preživeli iz teh bitk so z živimi besedami pripovedovali mlajšim, kje so se borili, in kje so videli pasti svoje tovariše.

Športniki so se v tem času umaknili v park, kjer sta bili telovadnica in nogometno igrišče. Nogometaši so se v prijateljski tekmi spoprijeli z ekipo «Rog» iz Kočevja. Ekipa ženske odbojke pa z ekipo tamkajšnjega Partizana.

NOGOMET

ROG Kočevje — BREG 1:1 0:1)

STRELCA: v 13' p.p. Veljak (B), v 1' d.p. Levstik (R)

ROG: Knežević (Struna); Denemta, Cilenšek; Stadler, Seljak, Buiški; Žertuš, Bejtović, Levstik, Kopač, Dimitrijević.

BREG: Žerjal (Ota); Bandi, Lovriha; Kariš (Krmec V.), Maver, Petaros (Gerli); Ralca, Čuk, Veljak, Grahonja, Valentič.

V vrstah Brega je nastopal tudi Veljak, ki sicer sedaj igra za klub Tevere Roma iz Rima, je pa izkoristil počitnice, da se je vrnil domov. Tekma je bila živahna, sicer nekoliko izletniška, saj se je obema ekipama poznalo pomanjkanje treningov, ker so prevnstva končala že pred časom. Brežani so mnogo napadali, vendarle niso znali izkoristiti svoje premoči, čeprav so prvi prešli v vodstvo z Veljakom v 13' p.p. ter nato rezultat z istim igralcem tudi podvojili; sodnik pa je gol razveljavil zaradi off-sida. Takoj v 1' d.p. pa so domačini presenetili plave, ko so z Levstikom izenačili. Breg je ponovno prevladoval na igrišču skozi ves drugi polčas, toda brez uspeha.

ŽENSKA ODBOJKA

Partizan Kočevje - Breg 1:3 (12:15, 13:15, 15:9, 11:15)

PARTIZAN: Lovšinj, Šercer, Rački, Zamida, Karničnik, Levstik, Rautar, Lisac, Obranović.

BREG: Slavec, Čuk, Foravs, Corradini, Kofol, Rapotec, Barut.

SODNIK: Poje, zapisničarka: Bižal.

Tekma ni bila na izredni tehnični višini, bila pa je zelo razgibana, ker so se zelo mlade domačinke krepko upirale z živahnno igro tehnično mnogo boljšim Brežankam, ki pa so bile na igrišču precej statične. Tudi na mreži se plave niso preveč izkazale, čeprav so izvedle precej akcij z lepo igro. Brežanke so zgrešile tudi preveč servisov. Domačinke so razen živahnosti pokazale malo, nekatere so lepo obvladale podajanje, tolkli pa sta samo dve, kar je bilo premalo proti štirim brežanskim tolkačicam. Prvi set je Breg že povedel 9:0, nato so plave popustile in domačinke so se z zagrizeno igro vedno bolj približevale. Brežanke so se nato umirile, ter z ostrim tolčenjem osvojile set.

V drugem setu je bila slika drugačna: igra je bila stalno izenačena in Breg je samo v finalu uveljavil svojo premoč. V tretjem setu pa so plave gotove zmage močno popustile, domačinke so si nanizale preveč točk, da bi jih Brežanke utegnile nadoknaditi. V zadnjem setu je kazalo, da bomo priča presenetljivemu rezultatu, ko so domačinke povedle, toda Brežanke so jim dale le malo oddiha, izenačile, povedle ter zmagale.

Po kosilu sta dva avtobusa šla na ogled partizanske baze 20, toda vrnila sta se brezuspešno, kot že Nemci v vojni. Niso je našli. Ostali pa so si ogledali zgodovinski muzej v Šeškovem domu, kjer je bil nato pester kulturni spored z nastopom moških pevskih zborov Vodnik iz Doline, Slavec iz Ricmanj, Slovenec iz Boršta, Prešeren iz Boljunca ter folklorne skupine Breg iz Boršta. Za zaključek pa so združeni moški zbori zapeli še tri pesmi. Vsem se je zahvalil predsednik turističnega društva Kočevje, ki je pevovodjem ter vodji folklorne skupine podelil lepa darila v spomin.

Nato so se izletniki čez Ljubljano navdušeni vrnili domov.

K. V.

ODBOJKA — FINALE PROMOCIJSKE LIGE

Po izločitvi Brega in Sokola ACEGAT novi član moške D lige

Promocijskega prvenstva je konec. V zadnjem finalnem delu, ki je bilo na sporedu v Nabrežini so nastopile tri ekipe s Tržaškega, dve iz Furlanije in ena iz Gorice. Med tremi tržaškimi šesterkami sta bili tudi postavi Brega in Sokola.

Pred samim tekmovanjem so opravili žreb, ki ni bil naklonjen slovenskima predstavnikoma. Sokol je imel le malo upanja, da uspe premagati ACEGAT, Breg pa je imel za nasprotnika Auroro iz Remanzacca.

Prva tekma sporeda med Kennedyjem iz Adegliacca in goriškim Audaxom je bila na zelo nizki tehnični ravni. Na igrišču sta bili dve slabi ekipi, ki sta tako s počmočjo žreba lahko med seboj obračunali v bitki za vstop v finale.

Izid: Kennedy - Audax B 2:0 (15:12, 15:12)

Naslednja tekma med Bregom in Auroro se je začela ob veliki premoči slovenske ekipe, ki je povsem nadkrilila nasprotnika, tako, da ta sploh ni prišel do izraza. V drugem setu pa — preobrat. Breg je neverjetno popustil in Aurora je to izkoristila in prisilila nasprotnike, da so ji prepustili vrsto točk. V zaključnih potezah pa se je Breg končno opogumil in poskušal nadoknaditi zamujeno. To je pa uspelo le delno in Aurora je izid izenačila. V odločilnem setu so vsi pričakovali, da bo Breg končno zaigral kot v prvem nizu. To pa se ni zgodilo. Neučinkovit blok, slabe podaje in niti ene tolčene žoge: vse to je pokopalo vsak Bregov up.

Izid: Aurora — Breg 2:1 (4:15, 15:12, 15:6)

BREG: Vojko, Boris, Vojteh in Franko Lovriha, Skrinjar, Vitez, Žerjal in Pangerc.

AURORA: Beltrame, Zilli, Bevilacqua, Branch, Pittioni, Bellina, Zuiani; Novelli, Lavaroni, Floriancig in Vidoni.

SODNIKI: Marcon ,Pipan in Pappacoda.

Zadnja, težko pričakovana tekma, ki je bila praktično finale za prvo mesto med postavama ACEGAT in Sokola, se je končala z zmago bolj izkušene ekipe iz mesta, ki se more zahvaliti predvsem svoji rutini, da je stria odpor mladih Nabrežincev.

Sokol si je tako s tem porazom zapravil leto truda in prizadevanj. Sreča mu ni bila naklonjena in tako je odšel premagan z lastnega pravokotnika. To pa ne sme biti vzrok za obup. V takih primerih je treba sprejeti poraz, kajti ACEGAT je bil premočen in bi zmagal v vsakem primeru. Kljub temu pa ne smemo misliti, da je igral Sokol podrejeno vlogo. Nasprotno, krčevito se je upiral in v drugem setu bi skoraj zmagal, a dve izredno plasirani žogi sta ga spravili na kolena.

Izid: ACEGAT — Sokol 2:0 (15:10, 16:14)

SOKOL: Franko, Ušaj, Zadnik, Radovič, Pertot, Legiša Mario in Zvonko, Daneu in Starec.

ACEGAT: Del Bianco, Matteuci, Zancola, Marchioro, Macho, Pintarelli, Muiesan, Arbanas in Facchini.

SODNIKI: Pipan, Cattaruzza in Pappacoda.

V drugem dnevu so zmagovalci iz prvega dela finalnega kola igrali med seboj in so zabeležili naslednje izide:

ACEGAT-Kennedy	2:0 (15: 6,	15: 9)
Kennedy-Aurora	2:0 (15:13,	15:13)
ACEGAT-Aurora	2:0 (15: 7,	15:11)

Na končni lestvici je 1. ACEGAT, 2. Kennedy, 3. Aurora, 4. Breg, 5. Sokol, 6. Audax. ACEGAT bo v prihodnji sezoni član D lige.

f. v.

VELIK USPEH MLADE IGRALKE BORA

Sonja Pernarčič v reprezentanci

Najmlajša Borova igralka je prva uspela: uvrstila se je v državno mladinsko reprezentanco, ki bo v dneh 19., 20. in 21. julija v Neaplju nastopila na mednarodnem mladinskem ženskem odbojkarskem turnirju, na katerem bosta poleg Italije igrali še mladinski reprezentanci Izraela in Alžirije.

Sonja se je uvrstila v zbor desetih igralk, ki se bodo zbrale 11. julija v Beneventu, kjer bodo ostale do 17. t.m. na skupnih pripravah. Nato bodo reprezentantke odpotovale v Neapelj, 22. pa se bodo vrnile na svoje domove.

Italijanska odbojkarska zveza je sklicala za ta turnir naslednje reprezentantke:

Magnanini Marika (Max Mara La Torre — Reggio Emilia)
Barbieri Anna (AGI — Gorica)
Sapori Stella (FINI — Modena)
Forestelli Vincenza (CUS — Parma)
Reggiani Matilde (FINI — Modena)
Vezzelli Sandra (Cabassi — Modena)
Coccomeri Marina (CONFIT — Reggio Emilia)
Pernarčič Sonja (Bor — Trst)
Pellizzaro Daniela (Marzotto — Valdagno)
Zago Pinuccia (UISP Sestese — Sesto Fiorentino).

Sonja, ki se je doslej že večkrat udeležila skupnih priprav najboljših italijanskih mladih odbojkaric, je tako dosegla tudi najvišje plačilo za ves trud, ki ga je vložila v treninge in igro, kot članica ŠZ Bor. V Neaplju bo v družbi ostalih devetih najboljših mladih odbojkaric iz vse države vsekakor potrdila, da si je čast uvrstitve v državno reprezentanco zaslužila. Na njej pa ne bo ležala le odgovornost za igro v reprezentanci, temveč tudi za to, da bo uspešno predstavljala slovenski zamejski šport na najvišji državni ravni ter tako potrdila da rasejo iz vrst slovenske manjšine v okviru italijanske države ne le številni, ampak tudi kakovostni športniki.

Sonja, bravo!

MOŠKA D LIGA

Kras-Olimnija 3:0

KRAS—OLIMPIJA 3:0 (16:14, 15:0, 15:13)

KRAS: Milič L. in B., Simoneta Z. in B., Budin, Wilhelm, Kobal, Budin M. in L., Guštin, Škrk.

OLIMPIJA: Valentinčič, Špacapan, Antončič, Šfiligoj, Sosou, Tuci, L. in M. Černic.

Sodnik: Palombari (TS); zapisnikar: Rojc (TS).

V nedeljo je padel zastor nad odbojkarskim prvenstvom D lige in po 16 kolih so nastopajoče šesterke zaključile svoje prvenstvene napore. Kras se pa še ni dokončno poslovil od svojega občinstva, ker mora odigrati še zaostalo tekmo proti tržaškim gasilcem, ki je bila pred časom prekinjena pri stanju 1:1 v nizih in v tretjem setu pri 6:3 v korist Krasa.

V zadnjem kolu letošnjega prvenstva sta se srečali slovenski šesterki Olimpije iz Gorice in domačega Krasa. Goričani so dopotovali trdno odločeni, da drago prodajo svojo kožo. Za Olimpijo je bila namreč nedeljska tekma odločilna, ker bi imeli Goričani v primeru svoje zmage še možnost rešitve pred izpadom iz lige. Zato je bil prvi set zelo borben in videli smo tudi lepe odbojkarske poteze. Olimpija je celo vodila s 7:4 in 10:7, tedaj pa so se domačini bolj potrudili, najprej so izenačili na 11:11, nato so izsilili majhno prednost, katero so nato obdržali do konca seta. V tem prvem nizu je dala Olimpija res vse od sebe in neuspeh je obsoške odbojkarje tako potrl, da niso v drugem setu sploh prišli do besede in izid 15:0 v korist Krasa ne potrebuje komentarja.

V zadnjem setu je Kras postavil na igrišče vse svoje mlade obetajoče igralce (nastopajoča šesterka je imela poprečno starost 16 let in pol!), ki so se zelo dobro izkazali in so tudi tretji set zaključili v svojo korist.

—bs—

Zmagovita šesterka ACEGAT

KAKO JE Z LETOŠNJO ŽETVIJO V JUGOSLAVIJI

Kljub slabim napovedim nad štiri milijone ton žita

Bolje obdelana polja so laže prenesla sušo - Ker so računali z zelo slabo žetvijo, jim dela preglavice shramba pridelka

Ko se je v aprilu in maju naš kmet oziral proti nebu, ali bo kaj dežja, so prihajale iz nekaterih predelov Jugoslavije veliko bolj zaskrbljujoče vesti, ker ponekod že dolgo ni deževalo, tako da so ponekod že opustili misel, da bi sejali rana žita, ker je bila zemlja pretrda, drugod pa je ozimno žito že pri 15 cm začelo delati klasje s petimi, sedmimi, kvečjemu desetimi zrni in še to je kmalu nato začelo predčasno zoreti. Iz nekaterih predelov, koder se ukvarjajo predvsem z žitom, so v zvezi s tem prihajali že obupni glasovi, iz odgovornih krogov pa poročila, da bo letošnja žetev skrajno slaba. V zadnjem trenutku pa je prišel dež in zgodil se je »čudež». Po najnovejših vesteh bo žetev v Jugoslaviji dobra, rekli bi celo zelo dobra, pa čeprav ne rekordna.

Lanskoletna rekordna žetev je dala 4 milijone 800.000 ton zrnja. Letos še ni dokončnih podatkov, ker je žetev sele v teku. Kljub temu pa prihajajo vesti, ki so več kot optimistične, seveda v odnosu na dolgo sušo. Po podatkih osrednjih uradov bo letošnja žetev dala 4 milijone 200.000 ton. To je vsekakor zelo dobra žetev, če upoštevamo to, kar smo omenili v začetku. Seveda so nekateri predeli utrpeli večjo sušo, drugi manjšo. Od tod tudi večji ali manjši pridelek. Slovenija n.pr. ni trpela toliko suše, zato je pridelek boljši. Zato pa je trpela več suše ožja Srbija oziroma Šumadija, prav tako ni bilo dovolj dežja ob pravem času v Vojvodini, medtem ko je v Slavoniji bilo bolje.

Čeprav ne razpolagamo z dokončnimi podatki, bomo navedli nekaj podatkov z nekaterih področij: V ožji Srbiji so doslej poželi 45 odst. polj, v južnem Banatu ter v Bački šele 30 odst. Še manj so poželi v Banatu in Sremu. Na Hrvatskem pa je žetev opravljena za 35 odst. Še več žitnih polj so poželi v Bosni in Hercegovini.

Kaj pa podatki o letini? Na nekaterih poljih so naželi tudi po 60, celo 70 centov. Predvsem velja to za Kosmet in ožjo Srbijo, kjer je, kot smo že rekli, bila suša najhujša. Pa še nekaj velja tu dodati. Na družbenih gospodarstvih je žetev bogatejša, šibkejša na poljih kooperantov, najslabša pa na poljih, kjer kmet ne sodeluje z družbenimi gospodarstvi ali zadrugami. To je razumljivo, kajti rešitev letošnje letine pred posledicami suše se razlaga na dva načina: res je, da je deževje, ki je prišlo sicer v zadnjem trenutku, rešilo letino, toda žita so laže prenesla sušo na tistih poljih, ki so bila bolje obdelana, torej na poljih, ki so jih globlje preorali s traktorji, kot pa na poljih, kjer je kmet z lastno vprego »prevrnil« le gornjo plast zemlje. Poleg tega je znano, da so proti suši veliko pomagala razna sredstva proti plevelu, ki bi v nasprotnem primeru zadušil žito, ker bi mu odvzel še ono malo vlage, kar je je sploh še bilo.

Navedli smo prej podatek, da so ponekod naželi od 60 do 70 centov zrnja na hektar Logično je, da so tolikšno žetev imeli le na določenih zglednih ali celo bolj srečnih in po navadi manjših področjih. Toda v Vojvodini so naželi doslej v poprečju od 30 do 40 centov zrnja na ha. Ti razmeroma dobri podatki pa veljajo ponovno za družbena posestva, medtem ko so na zasebnih posestvih naželi ponekod, 35, ponekod pa komaj 15 centov na ha.

Za Slavonijo veljajo drugačni podatki: Že prej smo rekli, da je Slavonija trpela manj suše kot Vojvodina. Zato znaša poprečni pridelek od 40 do 50 centov na hektar, kar velja za poprečje na družbenih posestvih, medtem ko znaša poprečje za zasebna žitna polja 25 centov na ha. Iz tega jasno izhaja, da so tudi zasebna polja dala več, ker pač suša ni bila tako huda.

Prav tako opažamo veliko razliko med pridelkom na družbenih posestvih in zasebnih poljih v Makedoniji. Na družbenih posestvih so naželi doslej v poprečju 35 centov zrnja na ha, na zasebnih poljih pa komaj 15 in celo manj.

In vendar moramo pri teh ponekod kar dobrih podatkih navesti tudi nekaj kritičnih pripomb, ki jih povzemamo po jugoslovanskem tisku. Ko smo ob lanski rekordni žetvi poročali o izrednih uspehih, smo morali tudi dodati, da številna družbena gospodarstva, podobno kot tudi mnogi zasebniki niso bili pripravljeni na tolikšno žetev in čeprav so za shrambo žita uporabili sleherni razpoložljivi prostor, je precejšnja količina že pridelanega žita šla pozlu, ker ga niso imeli kam shraniti. Kljub tem izkušnjam se letos napaka ponavlja. Nekateri trdijo, da so temu krivi alarmistični glasovi iz aprila in maja, ko se je tudi v najbolj kvalificiranih krogih trdilo, da bo letina zelo slaba. Toda ne glede na to, drži, da so samo v Slavoniji in že doslej, ko žetev še ni končana, shranili 9.000 vagonov žita v neprimerne prostore, nad 6.000 vagonov zrnja pa je kar na prostem, pod nekakšnimi zasilnimi šotori, z vsemi morebitnimi ustreznimi posledicami. Še več. V vsej Slavoniji ni najti enega samega šotornega krila, da bi kupe žita na poljih pokrili in vsaj začasno zavarovali pred vremenskimi neprilikami.

Navedli smo nekaj pozitivnih, pa tudi nekaj negativnih podatkov. Zaključna ugotovitev pa je, da strah, ki je prevladoval v zadnji pomladi, češ da bo letina letos izredno slaba, ni obveljala. Vrh tega velja dodati že večkrat ponovljeno ugotovitev, da agrotehnična sredstva znajo premagati ali vsaj ublažiti tudi nepovoljne vremenske razmere. Podatki, ki smo jih že navedli, jasno govore, da so boljše obdelana polja veliko boljše prenesla sušo.

NA «MILJSKIH SREČANJIH» ITALIJANI IN JUGOSLOVANI

Na nedeljskem «ex tempore» je tekmovalo 120 umetnikov

Prvo nagrado 300 tisoč lir so si delili trije umetniki - Vseh nagrad in priznanj je bilo okoli dvajset - Razstava bo odprta dva tedna

Med številna kulturna srečanja ob naši meji, srečanja kot so npr. pevski festival Seghizzi v Gorici, sestanek avstrijskih, jugoslovanskih in italijanskih literarnih ustvarjalcev v Gorici, seminar italijanskih in jugoslovanskih pisateljev lani na Reki ali letos v Umagu, smemo prišteti tudi zelo posrečeno ex tempore, ki je bila v nedeljo v Miljah ex tempore tekmovanje, ki si je nadelo naslov «miljska srečanja» in na katerem se je s paleto lotilo plemenitega tekmovanja v likovnem ustvarjanju nič manj kot 120 slikarjev iz Italije in Jugoslavije. Čeprav je bila to pobuda krajevnega značaja, smo na tem tekmovanju srečali likovnike tudi iz Milana in Benetk, pa tudi iz Ljubljane in Beograda, pa čeprav so številčno večino vendarle tvorili domači, to je tržaški slikarji.

Rekli smo, da gre za pozitivno, hkrati pa smemo reči, da gre tudi za veliko obetajočo pobudo, kajti tako kažeta že omenjena udeležba, pa tudi napoved, ki jo je izrazil predsednik žirije umetnostni kritik Carlo Milich, ki je rekel, da »ta pobuda hoče biti tudi sredstvo za nadaljnje večnacionalno delovanje», da naj služi kot «komunikacija, kot srečanje za še globlje medsebojno spoznavanje na tem mejnem področju», kjer naj se tudi na področju likovnega ustvarjanja «najdejo teme zbliževanja».

Carlo Milich je v svoji celotni oceni tudi rekel, da se je ta pobuda, pa čeprav šele v svojem začetku, uveljavila tudi kar zadeva kakovostno raven in to, seveda, ne glede na tehniko in stil, ki je pač lasten vsakemu umetniku zase.

Da je bilo to ex tempore tekmovanje pripravljeno, dokazuje tudi razmeroma veliko število nagrad, ki so bile na voljo žiriji, da jih je po lastni oceni podelila tistim, za katere je smatrala, da jih zaslužijo.

Najvišje priznanje, če ne najvišjo nagrado je žirija prisodila mlademu likovniku Mariu Tudorju, ki ga tržaški ljubitelji umetnosti že poznajo, ker je Tudor po rodu Goričan, več let pa je živel v Trstu, kjer se je bil kot umetnik že uveljavil, sedaj pa živi in deluje v Milanu.

Prvo nagrado v znesku 300 tisoč lir pa si delijo trije umetniki in sicer Tržačan Dante Pisani, Koprčan Zvest Apollonio in Benečan Romano Perusini.

Drugo denarno nagrado — 50 tisoč lir — je žirija prisodila ljubljanskemu slikarju Ladu Pengovu, tretjo nagrado v enakem znesku so dodelili tržaškemu likovniku Rolandu Mascarinu, prav tako 50.000 lir, ki jih je dala tržaška Cassa di Risparmio je bila dodeljena Armandu De Petrisu.

Slovenska slikarka Metka Krašovec, ki je šele v začetku svojega uveljavljanja, je dobila 20.000 lir kot nagrado, ki je bila namenjena mlajšim likovnikom kot nekakšna spodbuda za nadaljnje delo. Prav takšno nagrado je dobil tudi Claudio Moretti ki ga tako pogosto srečujemo na številnih tržaških razstavah.

Solidnemu Giovanniju Duizu je pripadel pokal sindikalne organizacije CISL, Lucianu Celliju pokal, ki ga je darovala pokrajinska turistična ustanova, Živku Pivku je šel pokal, ki ga je dal Jadranski Lloyd, Claudiu Fuxu pokal deželnega tajništva ENDAS, Emiliu Eredità so dodelili pokal podjetja Beltrame, Guido Antoni pa je dobil pokal sestjanskega avtonomnega turističnega podjetja.

Med dosedanja višja priznanja spada tudi priznanje ki ga je dobil prof. August Černigoj, kateremu je žirija dodelila spominsko plaketo, ki jo je dala miljska občina.

Nadalje so bili nagrajeni še Giovanni Cosoli, Mario Palmerini, Emanuela Marassi, Marisa Coppa, Marino Simcich, Franc Novinc, Guido Massaria, Mario Fincato. Pohvaljeni pa so bili še nekateri umetniki

V imenu organizacijskega odbora je spregovoril tudi njegov predsednik Giovanni Pontini, ki je v glavnem govoril o namenih pobude. Po razdelitvi nagrad in priznanj pa si je množica ogledala dela v treh prostorih miljskega mladinskega središča, ki je pa žal za takšno prireditev mnogo pretesen, saj so bila dela v razstavnih prostorih tako nakopičena, da niso mogla priti do izraza. Tega, seveda, ne očitamo organizatorjem, saj verjetno niso računali s tolikšno udeležbo. Ker pa da sedanju uspeh slutiti, da bo prihodnjič udeležba še večja, bi ne bilo napak, če bi se že sedaj mislilo na kako večjo dvorano.

F. U.

IVAN REGENT:

SPOMINI

61.

Leta 1932 je ob neki konferenci ali kongresu Kominterne prišel k meni v sekretariat Mednarodne rdeče pomoči tovariš Gregor, najmlajši do treh bratov Vujevič, ki me je večkrat obiskal v sekretariatu in ki je bil tedaj zastopnik KP Jugoslavije pri Kominternu. Vprašal me je, če bi bil voljan iti v Jugoslavijo delat za KP Jugoslavije. Povedal sem mu, da bi šel rad, da pa se moram o tem pogovoriti s sekretarjem KP Italije Togliattijem. Gregor mi je odgovoril, da to razume in da je popolnoma razumljivo, da se poprej pogovorim s Togliattijem. dasi je on o tem že govoril z njim. Popoldne, morda naslednji dan sem šel na konferenco Kominterne in povedal tovarišu Togliattiju o predlogu tovariša Gregorja. Togliatti mi je povedal, da mu je predlog znan in da bi bila KP Italije zelo vesela, če bi šel v Jugoslavijo. Menil je, da bi bil dobra zveza med KP Jugoslavije in KP Italije. Vprašal me je tudi, če imam glede svojega odhoda v Jugoslavijo kakšne zahteve. Odgovoril sem mu, da jih nimam, da pa bi rad vedel, ali odpotujem v Jugoslavijo sam ali skupaj z Malko. Če odpotujem sam, kar bi bilo po mojem mnenju najbolj pametno, bo treba preskrbeti Malki in Mari stanovanje in ju oskrbeti s sredstvi za življenje. Če pa gre Malka z menoj, tedaj bo treba poskrbeti za šolanje hčerke Mare. Togliatti mi je odgovoril, da so to malenkosti, ki se bodo dale urediti. Togliattiju sem nato še povedal, da bi šel v Jugoslavijo zelo rad, želim ga pa opozoriti, da ne maram služiti nobeni komunistični frakciji, marveč da bom, če bo le mogoče, vse frakcije likvidiral. Prosil sem ga tudi, naj to Gregorju čisto odkrito pove. Toda niti Gregor niti Togliatti nista pozneje vprašanje glede mojega odhoda v Jugoslavijo nikdar več načela.

Ko sem zapustil sekretariat Mednarodne pomoči, mi je tovariš Gregor predlagal, naj sprejmem mesto načelnika jugoslovanske sekcije pri Inštitutu za prevajanje marksistične literature v tuje jezike. Ko sem ga vprašal, kako je z mojim potovanjem v Jugoslavijo, mi je odgovoril, da ne ve, kaj meni o tem CK KP Jugoslavije. In tako je šlo moje potovanje v Jugoslavijo po vodi in sprejel sem delo pri založbi.

Pri založbi marksistične literature v tujih jezikih sem delal osem do devet let. Bil sem načelnik jugoslovanske sekcije in urednik knjig, ki so izhajale v slovenskih prevodih. Urednik za srbskohrvatske prevode je bil prof. dr. Ribar z ilegalnim imenom Dobrovski. Pri založbi smo v letih, ko sem delal v njej, prevedli lepo število marksističnih knjig v srbohrvatski in slovenski jezik (okoli petindvajset v slovenski, več v srbohrvatski jezik). V slovenščino so knjige prevajali France Klopčič, dr. Aleš Bebler, ing. Ferjančič, ing. Dragutin Gustinčič in Anica Lokar, v srbščino in hrvaščino pa so prevajali Rodoljub Čolaković, Božidar Maslarić, Rado Vujović, Labud Kusovac z ilegalnim imenom Obarov, Miljuš z ilegalnim imenom Kuburić ter njegova žena, Sima Marković, Kamilo Horvatin z ilegalnim imenom Petrovski in drugi.

Koliko pri naši založbi prevedenih in natisnjenih knjig je pršlo v Jugoslavijo, ne vem. Imam vtis, da je večina teh knjig ostala v Moskvi in v Parizu. S tovarišem dr. Ribarjem sva v Moskvi skrbno nadzorovala pošiljke knjig, ki so bile prek Pariza poslane v Jugoslavijo. Lahko rečem, da smo poslali v Jugoslavijo mnogo knjig. Toda, ko sem se vrnil iz Sovjetske zveze, nisem našel v Jugoslaviji niti ene v Moskvi tiskane slovenske knjige. Vsako knjigo smo tiskali v tri do štiri tisoč izvodih. Knjige, ki so bile natisnjene v Sovjetski zvezi, so zelo dragocene. Predvsem smo izdali v slovenskem in srbohrvatskem jeziku vse Leninove brošure, kot so: Kaj storiti?, Kdo so prijatelji ljudstva?, Država in revolucija, Imperializem kot poslednja etapa kapitalizma, Karl Marx, Empiriokriticizem. Nadalje smo izdali Statut komunistične Internacionale, Statut mladinske Internacionale, Komunistični manifest, obsežno knjigo Vprašanja leninizma, precej Stalinovih govorov, knjigo o znamenitem procesu proti Buharinu, Zinovjevu in drugim, Stalinovo delo Marksizem in narodno kolonialno vprašanje pa delo O dialektičnem in zgodovinskem materializmu, prevedli pa smo tudi Zgodovino VKPb (Zgodovina komunistične partije SZ).

Priznam, vsi sodelavci založbe smo že precej časa živeli zunaj Slovenije in ostalih delov Jugoslavije, zato so bili naši prevodi jezikovno morda pomanjkljivi, so pa bili smiselno pravilni. Vzrok jezikovnih pomanjkljivosti v naših prevodih pa ni bila samo daljša odsotnost iz domovine, tudi naši prevajalci niso mogli in nekateri tudi niso hoteli prevajati, kakor se spodobi Vprašanje, kako prevajati, je bilo v založbi nenehno na dnevnem redu. Večkrat smo imeli dolge sestanke s prevajalci. Odgovora na vprašanje, kako prevajati, pa ni nihče dal. Prevajalci si niso upali prevajati, kakor je bilo treba, ne morda zato, ker bi se bali nadzorstva Komunistične partije Sovjetske zveze, bali so se predvsem tovarišev prevajalcev, ki so delali za založbo in od katerih se je vsak imel za mojstra prevajanja. Če se komu tovarišev prevod ni zdel pravilen, je to takoj sporočil ravnateljstvu založbe, ki pa tudi ni vedelo, kako je treba prevajati, ali pa je to sporočil še višjim instancam Vzrok slabim prevodom je bilo tudi to, da so želeli prevajalci čim več zaslužiti. Bili so prevajalci, ki so z originalom v roki prevod naravnost narekovali strojepiski in to tako, kakor bi molili očenaš. Ruski tovariši so trdili, da je treba marksistične knjige prevajati dobesedno, to je — recimo — ohraniti Leninov stil, niso pa vedeli povedati, kaj pomeni prevajati dobesedno. Inozemski tovariši so besedo «dobesedno» po svoje razumeli.

Seveda niso bili vsi prevodi slabi in vsi prevajalci sužnji originala Zlasti slovenski prevajalci so bili večinoma dobri. To dokazujejo nekatere knjige, ki so bile tiskane v Moskvi in so po vojni prišle v Slovenijo. Od vseh prevodov, ki sem jih naštel, ni bil tiskan edinole Kardeljev prevod Leninove knjige Empiriokriticizem. Tik preden sem odpotoval iz Moskve, mi je tovariš Edvard Kardelj prinesel svoj prevod v rokopisu. Naprosil me je, naj zlasti pregledam tiste strani, o katerih je mislil, da morda niso dovolj natančno prevedene. Ob tej priložnosti mi je Kardelj pokazal mesto v prevodu, kjer je rabil izraz «na eni strani in na drugi strani», namesto «hkrati» ali «istočasno», toda ta način izražanja je uporabil samo zato, ker je šlo res za dve plati in za več različnih stvari. To navajam samo kot dokaz za to, da smo pri založbi res kolikor mogoče pazili na to, da so bila dela jezikovno dobro in vsebinsko skrbno prevedena. Kardeljev prevod sem pregledal, bil je izredno dober. Dal sem ga takoj pretipkati v dveh izvodih, en izvod sem poslal v Pariz članom CK KP Jugoslavije Borisu Kidriču, Prežihovemu Vorancu in Tomu Brejcu, ki so tam prebivali. Pisali so mi bili namreč, da bodo prevod poslali v Ljubljano, kjer da imajo že zagotovljenega založnika. Kasneje, že proti koncu vojne, sem zvedel, da se je Kardeljev prevod Empiriokriticizma, ki sem ga bil poslal v Pariz, na žalost zgubil. Tedaj nisem več delal pri založbi, sem pa odšel tja, da bi poiskal kopijo Kardeljevega prevoda. Ker sem se že pripravljal na vrnitev iz Sovjetske zveze v Jugoslavijo, sem upal, da bom kopijo lahko odnesel s seboj. Toda tudi v založbi ni bilo več kopije Kardeljevega prevoda in tudi ne rokopisa.

(Nadaljevanje sledi)

JOSIP KRAVOS — *V POSEBNIH BATALJONIH KOT NEZANESLJIVI*

V starem, zapuščenem silosu smo se komaj rešili mrčesa

Sredi julija je pastir nosil še kožuh - Prometni incident med vlakom in tovornjakom - Nune so bile bolj uvidevne kot zdravnik

VI.

Govoril je še o vojnih preizkušnjah naše kmečke preteklosti in o postopnem vztrajnem osvobajanju naroda. Ker je med govorom tudi sam občutil enako napetost kot poslušalci, ga je kar sililo, da se je s svojo srednjo postavo rinil vedno više po stopnicah in nadaljeval govor z vedno močnejšim glasom, poudarjajoč, da nas mora pot voditi navzgor k svobodi in da moramo mi nadaljevati to pot po vzoru junaških prednikov prav do popolne svobode, ker ni druge izbire. «Suženjstvo ali svoboda!» je zaneseno zaključil. Pri tem se je družba tako razvnela, da so nekateri glasno vzklikali: «Mi smo pripravljeni!»

Ko so se govornik in poslušalci nekoliko umirili, je prvi sam nadaljeval, rekoč, da za to še ni nastopil pravi čas. Da pa moramo vero v zmago gojiti, krepiti zavest odpora in ostati vedno čuječi in pripravljeni za boj, ko bo treba. Ob zaključku je še vzkliknil: «Videli boste, da v tem boju, ki se je komaj začel, nismo in ne bomo sami. Pridružili so se nam že in se nam bodo vsi svobodoljubni narodi, vse napredne sile sveta bodo stopile v boj proti osvajalcem in zatiralcem. Zato pogum, ker večina narodov stremi po napredku in svobodi, da bo vsak narod, na svoji zemlji svoj gospod, da bo vsak človek neokrnjen in svoboden.»

Preden smo se razšli, je Bratović govorniku stisnil roko in ga vprašal, kaj je po poklicu. Odgovoril mu je, da je obrtnik. In da se je skupini istrskih Hrvatov še bolj približal, je povedal še stih Vladimira Nazorja: «Di je tužna Istra svaki kamen dragi.» Ta govor je vse prisotne tako požvil, da smo ob razhodu po skupinicah še dolgo razpravljali o tem, ker je vzbudil občutljivega zanimanja tudi pri tistih, ki se do tedaj tega niso zavedali.

Naslednjega dne proti večeru smo se vkrcali na ladjo in odpluli proti Sardiniji. Dušan in Romano sta za našo skupino prej poskrbela za pijačo. Vsi vneti za petje smo posedli v lepi poletni noči na krovu ladje ter peli, igrali in pili kot nikdar prej brez zadržkov od «Vojaci na poti» pa do «Lepa naša domovina» in «Hej Slovani!» Ko smo to zadnjo stoje peli na ves glas, so se od druge strani izzivalno drli obalni Istrani z njih «Maramau perchè sei morto». Takrat se jim približata dva od naših in jim odločno zapovesta, naj bo to zadnjič, ker podobnih izzivanj za naprej ne bomo prenašali. Ko so se hoteli opravičevati, je pristopil še Bratović in jim strogo odgovoril, da jih oni že zdavnaj dobro poznajo in da mi vsaj vemo, zakaj smo nezaupljivi, oni pa tega ne vedo. Umirili so se in nato zaspali. Mi pa smo še naprej peli, dokler ni zmanjkalo vina. Takrat pa sta šla Dušan in Romano k Istranom in zamenjala njihove polne steklenice z našimi praznimi, da smo še naprej lahko pili in peli. Kasno zjutraj smo se zbudili v sardinskem pristanišču Olbii.

Že ko smo čakali na železniški postaji, sem opazil moškega, ki je menda bil pastir, v nenavadni noši. Stal je brezbrižno s sklenjenimi rokami oprt na dolgo debelo palico, ki mu je podpirala brado. Obut je bil v nekake obutke iz grobo sešitega usnja. Na sebi pa je imel ohlapne hlače iz debelega domačega platna, ki je moralo biti nekoč belo, a je tedaj bilo videti sivo. Temnorjava usnjena jopa mu je segala do bokov, nad njo pa je imel odet še večji kožuh, dočim mu je glavo pokrivalo nekaj iz krznenih krp sešitega, kar ni bilo ne čepica ne klobuk. Torej vse zimsko, a bili smo tedaj že sredi julija, ko je toplomer kazal kar 36 stopinj.

Iz vlaka, ki je drvel nekako po sredini tega velikega otoka, smo žrli na pol divjo, skoro osušeno enolično pokrajino. Le od časa do časa smo opazili kakega zanemarjenega pastirja s krdelom prašičev, ki pa ni nosil enotne noše. Le na glavi je vsak imel črn fes z dolgim repom. Tu pa tam je stalo tudi mršavo govedo z velikimi rogovi pod redkimi drevesi že olupljenega plutovca, drevesa, ki je zelo podobno hrastu. Loči se pa od njega po debelem lubju, ki mu ga vsako toliko let olupijo in uporabljajo kot plutovino. Nekje v sredini vožnje proti Cagliariju smo ob nekem železniškem prehodu nenadoma začutili po šilovitem sunku, da je vlak nekam zadel. Sledil mu je močan trušč pred lokomotivo in koj nato smo obstali. Ko smo izstopili, smo zvedeli za nezgodo: vlak je razbil velik tovornjak s prikolico.

Medtem se je službeno osebje vlaka zbralo na posvet, kako sporočiti na bližnjo postajo nesrečo in poprositi za pomoč, da bi se očistila proga. Tedaj se je mirno vmešal v posvet naš četovodja, in obrnjen k njim in dam dejal: «Fantje, dajmo jim pokazati kako Slovenci rešujemo take malenkosti.» To pobudo smo takoj sprejeli brez hrupa in z združenimi močmi kmalu odstranili razbitine kamiona. Vsi, vlakovodja in železničarji, prej tako zaskrbljeni, so ob koncu zadovoljno hvalili in si pritrjevali: «Audaci e capaci, questi Slavi.»

Medtem ko smo odstranjevali razbitine, so obalni Istrani sloneli na oknih vagonov in peli: «Quando suona Veronica» in to venomer ponavljali. So pa takoj prenehali, ko smo se vračali z orjaškim Logarjem in je ta žugajoče oplazil njih voz z debelo vrvjo, s katero smo vlačili dele razbitega kamiona.

Proti večeru smo dospeli v Cagliari, potem ko smo lačni in trudni prevozili skoro ves otok. Odvedli so nas takoj pred stari silos, ki je tedaj služil za vojašnico in kjer smo posedli po stopnišču ali kar po tleh. Šele po večerji so odprli to staro zgradbo, ki je bila v zelo slabem in zapuščenem stanju ter večinoma obita z lesom od stropa do tal. Na desni strani velikega prostora z lesenimi pogradi je bila mala shramba, polna obrabljenih žimnic in odej. Od tod smo morali vsak odnesti po en kos za naša ležišča na pogradu. Ko smo zaklenili vrata, smo ostali v medlo razsvetljenem prostoru in utrujeni ter slabo razpoloženi čakali odrešujočega spanca.

Komaj smo nekateri zaspali, se je tiho začulo gomazenje in z grozo smo opazili, kako se proti nam od vseh strani valijo množice najrazličnejšega mrčesa, predvsem pa gnusne stenice. To je bil kot zahrbten napad, pred katerim se nismo mogli braniti. Brž smo morali zbudili tiste, ki so utrujeni že zaspali, ker je pogled na njih postajal pretresljiv. Stenice so jih na gosto pokrivale, da so bili vsi krvavi, ko so se prebujeni in to še preplašeni otepali z obema rokama smrdljivih stenic, debelih tudi kot kraški rjavi fižol. To je hudo prizadelo zlasti naše fante z dežele, ki niso bili vajeni stenic. Jaz pa, ki sem prišel mlad služit v mesto, sem jih že okusil in bil zato odpornejši proti njih bolečim pikom. Toda z njimi so gomazeli po naših izmučenih telesih tudi ščurki, stonoge in škorpjoni. Fantje so kot pobesneli preklinjali, nekateri pa od hude ihte tudi jokali. Ni preostajalo drugega, kot da smo se nadzorovali drug drugega, da nismo zaspali.

V tem bedenju pa so se vrstili mučni prizori. Tako pomnim, kako sta dva istrska Hrvata brala iz molitvenika na glas osem blagrov, da bi se s tem tolazila, dočim so jima padale na odprto knjigo s stropa preglajene stenice. Drugi tak prizor se je pripetil proti jutru, ko smo zaslišali brnenje angleških letal. Tako je vsaj trdil sloki Slavko, ki je bil prej med letalci. Stal je gol na pogradu na eni nogi kot štorklja, ker si je moral z drugo vedno drgniti stopala, kajti znano je da stenice najraje pijejo kri iz mehke medprstne kožice. In tako stoje je deklamiral: «O Angleži, pridite pogledat, kako bogati smo na krvoločni vojski. Naš veliki megaloman vam je grozil z milijoni bajonetov, a stvarno so to le žela stenic. Zato pogum, le naprej, pridite nas odrešit, ker vas željno čakamo. Nasvidenje, Churchil, živeli zavezniki.»

Po tej deklamaciji je vstal mišičasti Logar, ga vzhičeno objel in mu molel svojo odejo strastno šepetajoč: «Primi in drži in vleci, da pokaževa, kako bova raztrgala preklete bakole, ko bo napočil čas.» V hipu je bila odeja razcefrana in pograd razdejan ob zvočni spremljavi vseh vrst kletvič.

(Nadaljevanje sledi)

Tradicionalnega partizanskega tabora na Općinah se je udeležilo veliko ljudi. Na sliki množica, v ospredju pa plesalci folklorne skupine «Tine Rožanc».

Godba iz Trebč je bila res neutrudna

Ljudje si ogledujejo razstavo v prostorih Ljudskega doma

RADIO VELEVIZIJA

TOREK, 9. JULIJA 1968

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.00 Koledar - 11.35 Slov. pesmi - 12.00 L. Rehar: V furmanski uoštariji - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.20 Italijanščina - 17.40 Pieri, Zgodovina prve svet. vojne - 18.00 Zbor V. Vodopivec - 18.15 Umetnost - 19.10 Plošče za vas - 20.00 Šport - 20.35 Rossinijev «Seviljski brivec».

Trst

12.05 Motivi - 12.25 Tretja stran - 13.15 Juke box - 13.35 Verdijev «Rigoletto» - 14.15 Gledališče mladih.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 15.00, 17.00, 20.15 Poročila - 8.10 Jutranja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Zagrebški solisti - 10.00 Pod senčnikom - 11.00 Plošče 11.30 Današnji pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.00 Jugoslavija v svetu - 14.30 Prisluhnimo jim - 15.10 Počitniški vrtiljak - 15.30 Razpoloženjska glasba - 18.00 Tretja stran 18.40 Italijanske pesmi - 19.00 in 20.30 Prenos RL - 20.00 Poje J. Hollyday - 23.10 Orkester.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.05 Zvočni trak - 10.05 in 11.30 Ura glasbe - 12.05 Kontrapunkt - 13.20 Poje A. Celentano - 14.45 in 15.15 Plošče za poletje - 16.00 Spored za mladino - 17.05 Simf. glasba - 18.15 Glasba za mladino - 19.15 Radijska priredba - 20.15 Verdijeva opera «Don Carlos».

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 18.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 11.45 Plošča za poletje - 13.00 Ne streljaj na pevca - 14.00 Juke box - 16.00 Popoldanski spored - 18.20 Poljudna enciklopedija - 19.00 Ping-pong - 20.04 Živelo poletje - 21.10 R. Avermaite: «Lep poklic» - 22.40 Jazz.

III. program

10.30 Borodinova simfonija št. 1 - 11.05 Brucknerjev kvintet za godala - 11.50 Lisztova fantazija - 12.50 Kvintet Chigiano - 14.30 Iz Rossinijeve «La Gazzetta» - 15.30 Pianist V. Horowitz 17.15 Glazunov, Koncert opus 109 - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Italijansko gospodarstvo - 20.30 C. B. Vico, ob 300-letnici rojstva.

Filodifuzija

8.00 Pizzetti, Rossini, Cilea - 10.05 Griegove skladbe - 12.30 Sopranistka Cavicchio in baritonist Battaglia - 13.30 Na sporedu L. Nono.

Slovenija

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 20.30 Poročila - 7.30 in 8.25 Informativna oddaja - 9.08 Operna matineja - 10.00 M. Marinc: Skrivnostni primer - 10.15 Kaj pojo otroci po svetu - 10.30 Orkester Dumont - 11.15 Pri vas doma - 13.00 Na današnji dan - 13.10 Puccini: 4. dej. opere «Manon Lescaut» - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Iz kraja v kraj - 14.30 Priporočajo vam... - 15.05 Koncert - 16.40 V torek na svidenje! - 17.00 Vsak dan za vas - 18.05 Simf. orkester - 19.00 Aktualnosti - 19.15 Iz naših studiov - 19.50 Na križpotjih - 20.00 Lahko noč, otroci! - 20.15 Poje Rafko Irgolič - 21.00 M Braun: «Hiša pod žgočim soncem» - 21.48 Pesem godal - 22.15 Popevke - 23.15 Jug. glasba - 24.05 Mirza Šafi: Pesmi.

Ital. televizija

16.30 Kol. dirke po Franciji - 18.15 Spored za mladino - 19.15 Znanost in tehnika 19.45 Šport - 20.30 H. Bernstein: «Tat» - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik - 21.15 Miti, ki jih mladina odklanja - 22.30 Glasbeni spored.

Jug. televizija

21.00 in 23.40 Poročila - 19.35 Risanke - 19.55 Filmska burleska - 20.10 Nikotin in alkohol - 19.50 Vijavaja - 20.56 Pesem poletja - 21.40 Nad nami valovi — film - 23.20 Zbor Lira iz Kamnika.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ugodne perspektive, vendar se bo treba tudi potruditi. Zaupajte v svoje ljudi.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Reševati boste morali nekaj zaostalih vprašanj. V čustvenih zadevah vse v redu.

DVOJČKA (od 21.5 do 22.6.) Možno je, da si izboljšate položaj. Ni pa gotovo. Neka oseba išče stik z vami.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Nepredvidene okoliščine vam bodo pokvarile razpoloženje. Ljubosumni boste.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Izkazalo se bo, da ste imeli prav. Kratka in prijetna idila.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Če ste na odgovornem mestu, vam ne bo lepo. Diskusija, ki ne bo privedla nikamor.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Računajte tudi z neuspehom. Neki stari spori se bodo obnovili.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Odlične perspektive za utrditev gmotnega stanja. Pripravljajte se na počitnice.

STRELEC (od 23.11 do 22.12.) Z učinkovitim delom si boste utrdili položaj. Zvezde vam dobro kažejo.

KOZOROG (od 23.12 do 20.1.) Novi delovni načrti bodo sprejeti. Ugodno razpoloženje v družini.

VODNAR (od 21.1 do 19.2.) Ne zapletajte se v tuje posle, ko še svojih ne zmorete. Prijeten pomenek.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Več priložnosti za uspeh, bolj malo pa bo dobre volje. Pazite, da ne napravite kak nepremišljen korak.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 30,8, najnižja 22,5, ob 19. uri 29,2 stopinje, zračni tlak 1018,6 stanoviten, vlaga 60 odst., veter sever 4 km na uro, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 26,8 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 9. julija
Veronika
Sonce vzide ob 5,25 in zatone ob 20.55. Dolžina dneva 15.30. Luna vzide ob 21.04 in zatone ob 3.51.
Jutri, SREDA, 10. julija
Ljubica

POMEMBNA PRIREDITEV V OKVIRU AKCIJE ZA POSTAVITEV SPOMENIKA PADLIH NA OPČINAH

Lep uspeh III. partizanskega tabora na Općinah v znamenju idealov NOV in naših narodnih izročil

Govorili so predstavniki ANPI tovariši Štubelj, Laurenti in Lovriha - Krasen nastop folklornega ansambla «Tine Rožanc» iz Ljubljane - Igrala je godba na pihala iz Trebč - Domača zabava do pozne ure

Tradicionalni III. partizanski tabor na Općinah je v nedeljo proti večeru privabil na prostorno dvorišče Prosvetnega doma veliko število ljudi, med katerimi so bili seveda v večini bivši partizani in aktivisti, zelo mnogo pa je bilo tudi mladine, ki slavnih let NOB sicer ni doživljala, ki pa je osvojila ideale, za katere so se borili naši ljudje, in jim ostaja zvesta z delovanjem bodisi v prosvetnih, bodisi v športnih društvih in v drugih organizacijah. Mirno lahko rečemo, da je velika udeležba na taboru še enkrat potrdila zvestobo vseh naših ljudi načelom, ki so naš narod vodila med osvobodilno borbo, zlasti pa je potrdila tudi dolžno spoštovanje, ki ga naši ljudje gojijo do žrtev osvobodilnega boja, saj je bil eden izmed glavnih namenov letošnjega tabora prav v zbiranju sredstev za postavitev spomenika padlim žrtvam z Opčin.

Tabor se je dejansko začel že dopoldne z odprtjem razstave v dvorani Prosvetnega doma, ki v slikah prikazuje epopejo prekomorskih brigad, v katerih so se pretežno borili naši primorski fantje, ki so vanje vstopali bodisi direktno iz italijanske vojske oziroma delavskih bataljonov, bodisi iz konfinacij in internacij v južnih krajih Italije. Slike so prepričljiv dokaz junaštva, ki so ga pokazale prav te brigade, dokaz krvavih bojev po dalmatinskem kršu zlasti okrog Knina, kjer je padlo toliko naših fantov in deklet. Vrsta slik je posvečena padlim z Opčin, s Kontovela in od Banov. Škoda, da prireditelji ni uspelo dobiti tudi fotografskega gradiva o zaključnih bojih na Opčinah, kjer so enote IX. korpusa in IV. armade dejansko vodile odločilne in tudi najbolj krvave boje za osvoboditev Trsta. Verjetno je teh slik malo in so težko dosegljive, ker so hranjene v bolj oddaljenih muzejih, vendar pa je neglede na to, razstava prepričljiva dokumentacija deleža Opčin v narodnoosvobodilni borbi. Razstavo si je že v dopoldanskih, zlasti pa v večernih urah ogledalo mnogo ljudi.

Popoldanski program se je zaradi hude pripeke začel nekoliko kasneje, kar pa ni motilo marljive godbe na pihala iz Trebč pod vodstvom kapelnika Benčine, da ne bi pridno in tudi dobro izvajala razne koračnice in partizanske napeve, kar je seveda bistveno pomagalo soustvarjati pristno razpoloženje med občinstvom, kateremu so bili na razpolago tudi številni kioski z osvežilnimi pijačami in jedmi.

Spored tabora je začel v imenu domačih partizanov oziroma v imenu Zveze partizanov na Općinah, ki je včlanjena v ANPI, tov. Danilo Štubelj, ki je pozdravil delegacijo Zveze borcev iz Nove Gorice in delegate pokrajinskega vodstva ANPI, nato pa je dejal, da je čisti dobiček prireditve namenjen skladu za postavitev spomenika padlim domačinom v NOB. Dejal je, da je v ta namen nabranega že precej denarja, vendar pa še ne dovolj za kritje predvidenih izdatkov. Povedal je tudi, da je tržaška občina za postavitev spomenika že odstopila odboru primeren prostor «pri Kaliču» ob državni cesti proti Sežani ter da je vložena na pristojne urade vsa potrebna dokumentacija z maketo. Tov. Stubelj je tudi sporočil, da bodo s pripravljalnimi deli začeli po vsej verjetnosti že letošnjo jesen. Nato se je zahvalil vsem, ki so že doslej prispevali za spomenik z gotovino in s prostovoljnim delom in izrazil svoje trdno prepričanje, da bodo tudi v bodoče vsi sodelovali za uresničenje plemenitega cilja.

V kratkih besedah se je tov Štubelj nato dotaknil še vprašanja priznanja pravice do naslova «borca v inozemstvu» našim partizanskim borcem in opozoril, da poteče rok za ureditev te zadeve v oktobru letos. Potem ko se je s toplimi besedami spomnil predsednika openske zveze partizanov hudo bolnega tov. dr. Edka Križniča in zaključil svoj uvodni nagovor s tovariškimi pozdravi vsem prisotnim, je predal besedo obema uradnima govornikoma, podpredsedniku pokrajinskega odbora ANPI in bivšemu komisarju tržaške brigade tov. Eugeniu Laurentiju, ki je spregovoril v italijanščini, ter tov. Dušanu Lovrihi, deželnemu svetovalcu in bivšemu borcu, ki je v imenu ANPI spregovoril v slovenščini.

Tov. Laurenti je najprej poudaril važnost takih srečani ne samo zato, da ohranjamo žive tradicije protifašističnega boja, temveč tudi zato, ker je med takratno preteklostjo in današnjostjo neko logično nadaljevanje v naših prizadevanjih za pravičnejše življenje, v katero smo verjeli takrat in verujemo danes, čeprav sedanjost žal ni prav takšna za kakršno smo se borili in v kakršno smo verjeli. Dejal je, da smo ponosni na našo borbeno preteklost, saj v junaškem boju nismo bili samo mladi opazovalci, temveč tudi protagonisti. Kljub temu pa je med nami še mnogo bivših borcev, ki niso zadostili birokratskim postopkom in zato niso še dosegli priznanja bivših borcev, do katerega imajo sveto pravico. Poudaril je, da so bili potrebni veliki napori, da se je doseglo ponovno odprtje zakonskih rokov za vložitev potrebne dokumentacije za dosego priznanja in da si morajo prizadeti sedaj hitro poskrbeti potrebne dokumente, kar gotovo ni vedno lahko, saj je od tistih časov preteklo že 25 let. Pozval je zato vse, ki so na stvari zainteresirani, naj se za vsa potrebna pojasnila in za pomoč obrnejo na vodstvo ANPI in se enkrat poudaril, da je treba pohiteti, ker rok nepreklicno zapade konec oktobra Kako je to vprašanje pri nas pereče, naj pokaže še sam podatek, da je od okrog 1400 prošenj nič manj kot 580 brez potrebne dokumentacije.

Nato se je tov. Laurenti dotaknil vprašanja spomenika padlim na Općinah in izrazil upanje, da bo lahko spomenik kmalu postavljen in da bo pričal ne samo o žrtvah Opencev za svobodo, temveč tudi o naši hvaležnosti padlim borcem. Pri tem se je spomnil Pinka Tomažiča in tovarišev, talcev in drugih, nato pa je navedel še mnoge primere v svetu od Vietnama do ZDA in Južne Amerike, od Afrike do Evrope, kjer se zlasti v Grčiji teptajo demokratične svoboščine in kjer se povsod tlačena ljudstva borijo za svojo svobodo proti tlačiteljem. Svoj govor je tov. Laurenti zaključil s pozivom na utrjevanje prijateljstva in bratstva med Italijani in Slovenci, ki tukaj živijo in hočejo živeti v razumevanju, miru in harmoniji.

Tov. Dušan Lovriha se je tudi najprej dotaknil openskega tabora v zvezi s postavitvijo spomenika openskim žrtvam, ki so padle v boju za svobodo, za mir in enakopravnost, in seveda v prvi vrsti za dosego vseh narodnostnih pravic Slovencev, ki so bili dolga leta teptani in oropani vseh pravic in najosnovnejših svoboščin. Poudaril je, da je postavitev spomenika na Općinah cilj, za katerega uresničitev se moramo vsi zavedati, ker je to naša moralna dolžnost, ker je to naš dolg do padlih za svobodo.

Nato je prešel na oris svetovnega položaja. Omenil je junaško narodnoosvobodilno borbo vietnamskega ljudstva proti ameriškim imperialistom, pokazal je na rasistično vzdušje, ki vlada v ZDA in končno dejal, da tudi v Italiji ni vse tako kot bi moralo biti, saj se moramo na primer Slovenci v Italiji še vedno boriti za naše osnovne pravice, ki nam jih sicer jamči najbolj demokratična ustava v zapadni Evropi, ki pa ostaja, kar se nas tiče, le na papirju.

Tov. Lovriha je dejal, da mora biti ANPI trdna organizacija, ki nas druži v naših idealih. Ni vseeno če gremo naprej, ali če gremo nazaj v nasih socialnih in narodnih pravicah je dejal tov. Lovriha in tudi ANPI ima dolžnosti v tem smislu, saj je to organizacija borcev, ki ne morejo mirovati spričo krivic, ki se še dogajajo delovnemu ljudstvu in nam kot Slovencem še posebej. Govornik se je dotaknil tudi vprašanja priznanja statusa borcev in opozoril, da čas hitro teče in da je treba stvari v tej zvezi urediti do konca oktobra. Na koncu je nazdravil prijateljstvu in bratstvu med slovenskimi in italijanskimi protifašističnimi borci in njihovi skupni borbi tudi sedaj, ko gre za priznanje naših narodnih pravic v Italiji.

Občinstvo je oba govornika nagradilo z aplavzi odobravanja in soglašanja, nato pa je začel kulturni del sporeda, katerega so izpolnili odlični folklorni plesalci in godci amaterskega Kulturno - umetniškega društva «Tine Rožanc» iz Ljubljane. Žal je odpadel nastop obeh najavljenih pevskih zborov «Lipa» iz Bazovice in «Vesna» iz Križa, toda ljubljanski gostje so to vrzel sijajno izpolnili s svojim res izvrstnim izvajanjem. V našem mestu že dolgo ni gostovala katera od elitnih jugoslovanskih baletnih skupin, toda mirno lahko trdimo, da skupina «Tine Rožanc» prav nič ne zaostaja za najboljšimi jugoslovanskimi folklornimi ansambli. Skupina je najprej zapisala splet belokranjskih plesov ob spremljavi karakteristicnih glasbil, nato je v drugi sestavi podala gorenjske plese z znamenitim «plesom z metlo» za zaključek, ter nato spet v drugi sestavi splet prekmurskih plesov, ki v glavnem ponazarjajo ročna dela in te plese zaključila z znanim «Marko skače». V drugem delu so nam mladi in simpatični plesalci in godci zaplesali in zaigrali še splet hrvaških ter makedonskih plesov z znanim «Šopskim orom» v nekoliko drugačni koreografiji. Seveda ni treba posebej poudarjati, da so prav ti plesi najbolj navdušili občinstvo, ki je izvajalce nagradilo z močnim in več kot zasluženim priznanjem. Res bi bili zadovoljni, če bi v jeseni lahko to skupino, ki odhaja sedaj na enomesečno gostovanje v Francijo, pozdravili v našem Kulturnem domu, kjer vse od njegovega odprtja sploh še nismo videli nobenega tovrstnega nastopa.

Ta res uspeli tabor se je zaključil s prosto zabavo, pri čemer je za glasbo skrbel plesni ansambel «Tine Rožanc. Večer je potekel v kar najbolj prijetnem razpoloženju, kakršnega znajo ustvariti naši ljudje, ponosni na svojo borbeno preteklost in zvesti svojim narodnim izročilom.

Openskim organizatorjem je treba k tako uspeli prireditvi samo čestitati z željo, da bi se res čimprej uresničila njihova in nas vseh želja, da bi na Općinah stal lep spomenik padlim za svobodo.

Sožalje generalnemu konzulu SFRJ Tepini

Jugoslovanskemu generalnemu konzolu v Trstu inž. Marjanu Tepini je umrla mati gospa Pavla Tepina roj. Ješe. Ob hudi izgubi izrekamo predstavniku SFR Jugoslavije v Trstu naše iskreno sožalje.

Jutri seja deželnega sveta

Jutri se zopet sestane deželni svet, ki bo nadaljeval razpravo o Berzantijevi programski izjavi. Doslej je spregovorilo 16 svetovalcev, pripravljenih pa je še 10. Po številu pripravljenih svetovalcev bi lahko sklepali da bo trajala razprava še dva dni.

Prijateljski večer ob 70-letnici dr. Lojzeta Berceta

Sinoči je bil v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa prijateljski večer v proslavo 70-letnice glavnega urednika Gospodarstva dr. Lojzeta Berceta. Večer je potekal v res prijateljskem in intimnem ozračju. O življenju in delu slavljenca je spregovoril član predsedstva SKGZ dr. Angel Kukanja, ki je poudaril, da so take slovesnosti za nas važne, ker ob tej priložnosti ugotavljamo naše bogastvo, ki se zrcali iz dela slavljenca in vseh, ki okoli njega živijo v danih razmerah.

Dr. Berce se je zahvalil za prisrčne besede in je nato podal nazorno sliko razmer, v katerih je deloval v Trstu in Jugoslaviji in v katerih deluje po vojni zopet v Trstu kot glavni urednik «Gospodarstva».

V imenu SKGZ je Nadja Pahor izročila slavljencu šop cvetja. SKGZ je podarila slavljencu tudi zlato spominsko plaketo.

OB VELIKEM OBISKU LJUDI IZ MESTA IN OKOLICE

Zaključek VII. razstave domačih vin v Nabrežini

Župan Legiša je govoril o važnosti modernega kmetovanja in o koristnosti pobude za ustanovitev zadružnega hleva

Župan Drago Legiša govori na otvoritvi razstave

Del nedeljskih obiskovalcev nabrežinske razstave domačih vin

Sinoči se je zaključila v Nabrežini VII. občinska razstava domačih vin, ki je bila odprta od sobote popoldne. Na razstavi je sodelovalo s svojim vinskim pridelkom 20 vinogradnikov iz devinsko-nabrežinske občine (13 vzorcev belega in 7 vzorcev črnega vina). Tudi letošnja razstava in pokušnja domačih vin v Nabrežini je popolnoma uspela in zabeležila izreden obisk gostov iz kraških vasi in Trsta. K uspehu je seveda prispevalo lepo vreme; prijatelje pristne kapljice pa je zlasti v poznih popoldanskih urah in zvečer privabilo dobro domače vino, s katerim so zalivali pršut, čevapčiče in ribe. Na razstavi je kot vsako leto sodelovala domača godba na pihala, v nedeljo zvečer je bila tombola, v okviru razstave pa so bile tudi športne prireditve.

Kakor smo na kratko že poročali, je ob otvoritvi imel nagovor nabrežinski župan Drago Legiša, ki se je dotaknil tudi problemov kmetijstva v devinsko-nabrežinski občini in med drugim dejal:

«Vinogradništvo in živinoreja sta namreč dva najvažnejša sektorja kmetijske dejavnosti pri nas. To sta dva sektorja, v katerih moreta biti kmetovo delo in trud, kljub vsemu, primerno poplačana, čeprav ne moremo danes trditi, da je pri nas danes tako. Mislim pa, da moramo k temu danes težiti, zlasti zato, ker obstajajo možnosti, da pridemo do zaželenega cilja To je hkrati tudi pogoj, ki more morda v odločilni meri prispevati k rednemu in naravnemu razvoju družbene preobrazbe, ki je tako značilen za družbo in dobo, v katerih živimo.

Za dosego tega cilja pa je po mojem skromnem mnenju potrebno dvoje: 1. kmetovalci se morajo trajno zavedati, da je nujno tako rekoč dnevno prilagajati svoje delo sodobnim obdelovalnim tehnikam in organizacijskim oblikam; 2. oblasti in pristojni organi pa morajo s svoje strani prizadete stalno seznanjati s temi tehnikami in s temi organizacijskimi oblikami ter nuditi kmetovalcem vse tiste instrumente, ki jim omogočajo uporabo sodobnih tehnik in organizacijskih oblik.

Izkoriščam to priložnost, da prav v tej zvezi javno pohvalim pobudo nekaterih živinorejcev iz naše občine za ustanovitev zadružnega hleva, torej hleva na zadružni osnovi. Njihova pobuda zasluži ne samo našo pohvalo, temvec tudi vso našo pomoč, ki očitno ne more biti samo moralnega značaja. Menimo namreč, da je to pot na katero je treba usmeriti živinorejsko dejavnost, če nočemo, da bo naša živinoreja čedalje bolj obubožala.

Tem našim občanom, tem našim živinorejcem, ki si s tolikšnim navdušenjem prizadevajo za uresničenje svoje važne pobude, najbolj iskreno, prisrčno želimo, da bi bil njihov trud čimprej kronan z uspehom.

Obstaja pa po mojem še drug sektor, ki bi ga hotel danes omeniti, kajti prepričan sem, da je gospodarsko važen. Mislim tu na cvetličarstvo in vrtnarstvo. Zdi se mi, da na tem področju je bilo v naši občini prav malo napravljenega ali skoraj nič, medtem ko obstajajo možnosti za širši razvoj. Zato upam, da bodo pristojni organi vzbudili pri prizadetih pozornost tudi na to dejavnost in jo tudi primerno podprli.

Kar zadeva pristojnosti občine, nastane tu seveda med drugim vprašanje dobave vode. V tej zvezi lahko povem, da smo prav te dni zaključili splošno študijo o rešitvi celotnega problema dobave vode na vsem področju, ki gre od Štivana do Repentabra. Proučiti je treba sedaj podrobnosti ter seveda rešiti vprašanje financiranja vseh del.»

PO PODATKIH PRISTOJNEGA OBČINSKEGA ODDELKA

Cene na debelo in na drobno v juniju ostale nespremenjene

Carinska združitev v okviru SET ne bo glede mesa prinesla nobenih ugodnosti za potrošnike - Trg z ribami je imel težave

Po podatkih, ki jih je posredoval 5. oddelek tržaške občine za gibanje cen živil na debelo in na drobno, se položaj na tržaškem trgu v mesecu juniju ni bistveno spremenil v primerjavi z mesecem majem. Cene osnovnih živil so ostale v bistvu neizpremenjene. To velja predvsem za cene vseh vrst mesa. Opaziti je bilo le rahlo znižanje cen perutnine prvega razreda in sicer od 650 lir na 640 lir za kg. Ugotovili so, da se je v mesecu maju znižal uvoz goveje živine iz inozemstva, in sicer zaradi zvišanja prelevmanov. Ne ve se še, kakšne bodo posledice carinske združitve v okviru SET. Vendar pa na splošno domnevajo, da ta združitev ne bo prinesla nikakršne ugodnosti za naše potrošnike.

V trgovini na debelo z govejim mesom je treba omeniti pobudo grosista Garbonija, ki je znižal ceno mesu za 200 lir na kg, vendar pa je bilo to znižanje omenjeno samo na kontingente, ki so bili uvoženi brez carinskih dajatev. Ta pobuda je omogočila večji dobiček mesarjem, ki jih zalaga Garboni. Telečje meso je zabeležilo zvišanje cen na debelo. Do sedaj zvišanje še ni imelo močnega vpliva na cene na drobno. Domnevajo, da bodo cene teletine ostale na približno sedanji ravni tudi po ukinitvi carine. Glede perutnine so zabeležili določeno znižanje cen na debelo in na drobno, toda zelo verjetno bodo te spet narastle zaradi sezonske konjunkture. Cene konjskega mesa so ostale približno na isti ravni, zdi pa se, da bo potrošnja v prihodnosti padla, ker so te cene že tak previsoke.

Tudi trgovina z raznimi vrstami olja ni zabeležila niti na debelo niti na drobno bistvenih sprememb. Precej se je skrčil uvoz olivnega olja iz Španije in Grčije, zvišala pa se je potrošnja italijanskega olja. Na področju semenskih olj so zabeležili zvišanje za 10 lir in sicer vzporedno z zvisanjem cen tega olja na francoskem trgu. Vrsta «Topazio» pa se še prodaja v nekaterih trgovinah po 350 lir v enolitrskih posodah Nove težnje na tem trgu bodo postale jasne šele v mesecu avgustu. V juniju so se zvišale cene maslu na debelo.

Na področju trgovine s svinjskim mesom in raznimi perizvodi iz svinine niso zabeležili posebnih sprememb razen pri presanem pršutu, kjer je cena narastla od 490 na 498 lir. Spremembo so zabeležili tudi pri paradiznikih, tipa «Elvea», kjer se je cena znižala od 75 na 74 lir. V ostalem so cene ostale v mesecu juniju na ravni majskih cen. Isto velja tudi za jajca in za mleko. Promet z raznimi vrstami sira pa je bil precej negotov, ker se še ne ve kakšne bodo posledice nove ureditve tržišča v zvezi s SET.

Določeno znižanje cen so zabeležili pri fižolu vrste «borlotti», ter pri fižolu tipa «reale». To znižanje je treba pripisati nujnosti, da se grosisti znebijo starih zalog.

Nobene spremembe ni bilo na trgu z raznimi vrstami vina, s kavo, sladkorjem in podobno.

Precej težak je bil v mesecu juniju položaj na trgu z ribami. V prvi polovici meseca je namreč slabo vreme povzročilo zelo majhen ulov. Zato je bil trg precej slabo založen. V drugi polovici meseca se je položaj nekoliko izboljšal, toda ne v celoti, kajti še vedno so manjkale na trgu skuše. Ta vrsta rib je namreč zapustila Tržaški zaliv zaradi slabega vremena. Dober ulov so zabeležili šele 28. junija in v naslednjih dneh. Trg pa je bil precej dobro založen z raznimi drugimi vrstami rib, ki so jih pripeljali tudi iz raznih drugih krajev Italije na jadranski obali. Žnižal se je uvoz rib iz Jugoslavije. Na splošno je bil trg dobro založen z raznimi vrstami zmrznjenih rib.

Ugodno stanje so zabeležili tudi na področju prometa z zelenjavo in sadjem. Na splošno je bilo opaziti znižanje cen skoraj vseh proizvodov zaradi ugodnega pridelka. To ne velja za pomaračne, jabolka in nekatere povrtnine Trg je bil posebno dobro založen z breskvami, katerih cene so bile nižje kot v mesecu maju in v odgovarjajočem razdobju lanskega leta. Kljub temu je ponudba na trgu znašala v mesecu juniju za te proizvode skupno 62.524 stotov proti 66.554 stotom v mesecu maju. Razlika gre na rovaš raznih praznikov ter splošne stavke (13., 25. in 29. junija).

V mesecu juniju niso zabeležili posebnih sprememb na trgu z raznimi vrstami mila in sorodnih proizvodov.

Na kraju naj še omenimo, da so mestni redarji kaznovali 39 oseb, ki niso imele dovoljenja za prodajo raznih vrst jestvin ali drugih proizvodov. Z ukorom so kaznovali tudi 7 pekov, ki niso upoštevali predpisov, ki zadevajo prodajo kruha.

Delegacija žena iz Severnega Vietnama pride v Trst

Predsedstvo Zveze italijanskih demokratičnih žena v Trstu (UDI) sporoča, da bo 15. julija prišla v goste združenju delegacija žena iz Severnega Vietnama. UDI — pravi izjava — je počaščena, da lahko sprejme v goste zastopnice junaškega vietnamskega ljudstva, katerim izreka demokratični Trst toplo in bratsko dobrodošlico

Predsedstvo UDI je za to priložnost pripravilo program prireditev, ki bo sporočen med tednom.

Včeraj zjutraj je šel predsednik deželnega sveta Ribezzi na vljudnostni obisk k škofu Santinu, s katerim sta se prisrčno razgovarjala.

Deželni odbornik za delo in socialno skrbstvo Stopper pa je sprejel na vljudnostnem obisku kav. Giotta D'Angela, predsednika tržaške sekcije združenja vojnih invalidov. Med pogovorom sta proučila nekatera vprašanja te kategorije in odbornik Stopper je zagotovil, da se bo deželna uprava zanje zanimala seveda v mejah deželnega statuta.

Tovornjak je presekal pot avtomobilu

Neprevidnost šoferja tovornjaka je včeraj popoldne v Ul. Brigata Casale povzročila prometno nesrečo, pri kateri se je laže ranil 28-letni pek Claudio Ierman iz Ul. Tor S. Lorenzo 4. Ierman se je okrog 17.30 v svojem avtomobilu peljal po omenjeni ulici proti mestnemu središču, ko mu je nenadno presekal pot tovornjak fiat 621, ki je prihajal iz skladišča gradbenega materiala podjetja Fonda in katerega voznik, 47-letni Giordano Višnjevec iz Ul. Sartorio 12, ni dal prednosti, ker ni bil opazil prihajajočega avtomobila. Trčenje je bilo silovito: avtomobil je bil zelo močno poškodovan, Ierman pa se je samo laže ranil. V splošni bolnišnici, kamor ga je pospremil mimoidoči avtomobilist, se bo moral zaradi udarcev in rane na čelu zdraviti teden dni na nevrokirurškem oddelku.

Kolesar podrl žensko in nato pobegnil

Mlad kolesar, star kakih 15 do 17 let, je včeraj nekaj pred eno na Ul. Ginnastica podrl ženo, ki je prečkala cesto, nato pa zbežal. Ponesrečenka, 55-letna Caterina Banco por. Metlikovec iz Ul. Sorgente 6, se je sama odpravila do splošne bolnišnice, kjer so ji zdravniki ugotovili precej hude poškodbe. Žena si je namreč zlomila desno zapestje ter se udarila po levi roki, zaradi česar se bo morala na ortopedskem oddelku zdraviti dva meseca. Policija je uvedla preiskavo, da bi našla neodgovornega kolesarja.

DO PREDPISANEGA ROKA VČERAJ OPOLDNE

Ponudba devetih podjetij za zgraditev suhega doka

Skupno z deli za zgraditev razplinjevalne postaje bo stal dok okrog 10 milijard lir

Včeraj opoldne je zapadel rok za dražbo za gradnjo suhega doka v Trstu. Ta rok je trajal 150 dni in ga je določil višji svet javnih del za predložitev ponudb 24 podjetij, ki so jih povabili na dražbo za zgraditev doka. Do predpisane ure se je zglasilo devet podjetij, ki so predložila načrte s ponudbami konzorciju za zgraditev doka. Ta je te načrte že poslal ministrstvu za javna dela. Na ministrstvu jih bo proučila posebna komisija, ki bo imela svojo prvo sejo že jutri.

Dopisniku tržaškega radia je glavni ravnatelj Tržaškega arzenala ing. Livio Stuparich odgovoril na nekatera vprašanja in povedal, da bo dok dolg 350 m, širok 56 m in globok 11,60 m. Služil bo za velike ladje, ki dovažajo nafto na naftovod. Razen tega bodo sprejemali v njem tudi nove ladje do 250.000 ton, zgrajene v Tržiču. Preden izročijo namreč novozgrajene ladje, je treba očistiti v doku njihove gredlje. Dela bodo stala o krog 10 milijard lir, v kar je vštetа tudi postaja za razplinjevanje.

Izmenjava obiskov med Berzantijem in Cappellinijem

Včeraj sta si predsednik deželnega odbora Berzanti in vladni komisar Cappellini izmenjala vljudnostna obiska. Najprej je šel dr. Cappelini k dr. Berzantiju na sedež deželne uprave v Ul Carducci ter voščil uspešno delo v novem odboru. Kasneje je Berzanti vrnil vljudnostni obisk dr. Cappelliniju v vladni palači na Trgu Unità. Na drugem pogovoru sta se dotaknila raznih vprašanj Furlanije - Julijske krajine s posebnim poudarkom na programsko izjavo predsednika Berzantija.

Komisija KD za vprašanja univerze

V palači Diana je včeraj zvečer začela z delom ena od novih študijskih komisij, ki jih je ustanovil pokrajinski odbor KD za proučevanje glavnih mestnih in deželnih problemov. Komisija, ki je bila umeščena včeraj, je zadolžena za univerzitetna vprašanja in kot prvo bo morala proučiti urbanistično vprašanje tržaške univerze. V komisiji kateri predseduje dr. Botteri so še dr. Zanetti, deželni odbornik za javna dela Masutto, občinska odbornica za vzgojo prof. Faraguna, trije predstavniki univerzitetnega sveta, ki niso vpisani v KD; prof. Zatti, asistent dr. Lokar in poverjeni prof. Pellizer ter študneta Zanini in Scarpa.

V letnem gledališču «Križanke» v Ljubljani bo v soboto, 13. julija, nastopil balet državne Opere iz Bukarešte z

LABODJIM JEZEROM

Na edinstveno predstavo, ki celo prekaša ruske izvedbe, opozarjamo vse ljubitelje baleta Vstopnice po 1.250 in 1.000 lir lahko rezervirate pri potovalnem uradu «AURORA» v Ul. Cicerone 4, tel. 29-243. Začetek predstave ob 20 uri po jugoslovanskem času, oziroma ob 21. uri po našem času.

NE ZAMUDITE EDINSTVENE PRILOŽNOSTI !

Film «Cvetje v Trstu» so vrteli v Zagrebu

Dokumentarni film «Cvetje v Trstu», ki je bil uradno prvič prikazan v Časnikarskem krožku, je začel svojo krožno pot po raznih mestih, kjer je zanimanje za tržaško cvetlično prireditev in za turistične privlačnosti našega mesta najbolj živahno. Barvni film, ki ga je pripravila tržaška avtonomna letoviščarska in turistična ustanova v režiji Valerije Bombacci in Giulia Maurija, in ki je bil posnet med lansko cvetlično in povrtninsko razstavo na Montebellu, so pretekli teden predvajali v Bocnu v novi palači kmetijstva in v prisotnosti številnih predstavnikov krajevnega turističnega in kmetijskega sveta.

V preteklih dneh pa so film vrteli tudi v Zagrebu v okviru mednarodne revije cvetličnih filmov ob priliki zagrebske cvetlične razstave 1968. Film je bil deležen laskavih priznanj

Prihodnji teden bodo film na pobudo ustanove za preporod kmetijstva predvajali v znanem nemškem centru Baden-Baden, nato pa bo šel v Toskano, kjer ga bodo prikazali v okviru cvetličnih prireditev v Valdinievole.

Med vožnjo je padel z zadnjega sedeža motorja

Na cesti med Miljami in Lazaretom se je včeraj okrog poldne na svojevrsten način ponesrečil 36-letni zidar Giordano Scheriani, ki stanuje v Zindisu pri Miljah na št. 11. Mož se je peljal na zadnjem sedežu motorja Guzzi, ki ga je šofiral njegov 25-letni prijatelj Claudio Scorovich iz Milj, ko je iz razlogov, ki jih še sam ni znal pojasniti, nenadno zgubil ravnotežje in padel s sedeža, pri tem pa se udaril po komolcih. Ponesrečenca so z rešilnim avtomobilom Rdečega križa odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v enem tednu.

Šolske vesti

Državna srednja šola Fran Levstik na Proseku sporoča, da vpisuje dijake v prvi razred vsak dan od 9. do 12. ure. Vpisovanje se zaključi 25. t. m.

Ravnateljstvo Državne srednje šole «FRAN ERJAVEC» v Rojanu, sporoča, da vpisuje dijake v I. razred srednje šole, vsak dan od 9. do 12. ure. Vpisovanje se zaključi 25. t. m.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 8. julija 1968 se je v Trstu rodilo 16 otrok, umrlo je 22 oseb.

UMRLI SO: 60-letni Guerrino Gavinelli, 70-letni Federico Baretto, 70-letna Francesca Giannini por. Petrucci, 83-letna Maria Kavs vd. Sparagna, 76-letna Elpida Debegnak por. Battaglia, 78-letna Alda Baldussi por. Bettini, 67-letni Marco Rozga, 60-letna Anna Radin por. Fabbris, 94-letna Leopolda Benporath vd. Raspottnigg, 76-letni Dante De Vetta, 86-letna Stefanija Mevlje vd. Mayer, 80-letna Maria Di Bona vd. Catanzaro, 88-letna Francesca Tiepolo vd. Divo, 59-letni Antonio Makovac, 83-letna Maria Sanzin vd. Quarantotto, 74-letna Maria Zanon por. Stradi, 80-letna Luigia Simoncic vd. Prester, 72-letna Antonia Modenese vd. Stuparich, 85-letna Anna Rojac vd. Ruzic, 65-letna Libera Gorgnolo por. Bradini, 53-letni Giacinto Ulcigrai, 79-letna Valeria Vaselli por Iacuzzi

Festival znanstveno - fantastičnega filma. Kino Excelsior ob 17.30 dokumentarec «Ultra, jaz te ljubim» (Belgija) in za retrospektivo «La Mandragora» (Nemčija). Grad Sv. Justa ob 21,30 «La Bombarda» (Belgija), «Mostišče» (V. Britanija) in dolgometražni film «Vampir» Stanislava Lenartowicza (Poljska).

PARK MIRAMARSKEGA GRADU. Predstave Luči in zvoki. Danes tedenski počitek.

Kino

Nazionale 16.00 «Il miliardo l'eredito io». Luis de Funnes.
Excelsior zaprto.
Fenice 16.00 «Atacco alla costa di ferro». Barvni vojni film.
Eden 16.00 «Relazioni proibite». Film prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.00 «L'Armata Brancaleone». V. Gassman, C. Spak. Technicolor.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 16.30 «Rose rosse per Hitler». James Dayli, A. M. Pierangeli.
Alabarda 16.00 «Le avventure e gli amori di Miguel Cervantes». Gina Lollobrigida, Jose Ferrer, Luis Jerndan. Technicolor.
Filodrammatico 16.00 «Io amo, tu ami». Colorscope. Dokumentarni film A. Blasettija o ljubezni.
Moderno 16.00 «Joe l'implacabile». Rey Van Nutter, Halina Valevska. Technicolor.
Aurora 16,30 «Grazie zia». Lisa Gastoni, Lon Castell. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.30 «La spia dal cappello verde». Robert Woughin, Janet Leigh. Technicolor.
Capitol zaprto.
Impero 16.30 «Il magnifico paese». Film po romanu J. Londona. Jutri «Caroline Cherie».
Vittorio Veneto zaprto. V petek «Intrighi al Grand Hotel». C. Spaak, Rod Taylor.
Garibaldi 16.30 «Fantomas minaccia il mondo». Jean Marais, Luis de Funnes. Technicolor.
Astra zaprto. Jutri «Gli inesorabili». Technicolor.
Ideale 16,00 «Operazione terzo uomo». Pierre Brice. Technicolor.
Abbazia 16.00 «Il lungo, il corto, il gatto». Franchi, Ingrassia.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. Josipa Karnela daruje Marija Cobani 2000 lir za Dijaško matico.

Ob prvi obletnici smrti žene Valerije daruje Nino Božič 5000 lir za športno združenje Bor.

Ob drugi obletnici smrti dragega Željka Gržinića darujejo žena Ljuba, hčerka Sonja in sin Sergij 30.000 lir za Sklad Sergija Tončiča.

V spomin dragega brata Željka Gržinića daruje sestra Ljubica Slivik 10.000 lir za sklad Sergija Tončiča.

NOCNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

Dr. Gmeiner, Ul. Giulia 14, Marzoni, Largo Sonnino 4, INAM, Cecoro, Trg Oberdan 2, D'Ambrosio Ul Zorutti 19/c.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'Oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Marchio, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drevored Miramare 117 (Barkovlje).

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob bridki izgubi našega predragega moža očeta in nonota

JOSIPA KARNELA

se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala č. g. župniku pri Sv. Ivanu, svetoivanski duhovščini, g. zdravniku dr. Dragu Martelancu, bolniškemu osebju, darovalcem cvetja in prispevkov v dobrodelne namene ter vsem, ki so dragega pokojnika spremili na zadnji poti.

Družine Karnel, Abram in Ambroset

Trst, 9. julija 1968

Ob drugi obletnici smrti nepozabnega

ŽELJKA GRŽINIĆA

se ga spominjajo žena LJUBA, hčerka SONJA in sin SERGIJ z družinami ter drugi sorodniki.

Trst, 9. julija 1968

KONGRES O GRADBENI DEJAVNOSTI IN STANOVANJIH

Zastoj pri zidanju stanovanj povzroča hudo socialno skrb

1964. leta so sezidali 2.898.000 stanovanj, lani pa samo 1.750.000, to je več kot za en milijon manj - Pozdrav župana Spaccinija in deželnega odbornika Devetaga

V sejni dvorani trgovinske zbornice v Trstu se je v nedeljo začel 10. vsedržavni kongres za gradbeno dejavnost in stanovanja, za katerega je dalo pobudo združenje Agere (Splošno združenje za gradbeno dejavnost) pod pokroviteljstvom vsedržavnega sveta za raziskave Furlanije - Julijske krajine. Kongresa se udeležuje okrog 300 strokovnjakov gradbene stroke, arhitektov, inženirjev, tehnikov, urbanistov in specializiranih gospodarskih operaterjev ter bo trajal 3 dni, kar pomeni, da se konča danes. Posvečen je dvema važnima in perečima vprašanjema: gradnji bolnišnic, pri čemer pridejo v poštev zakonodajne, urbanistične in tehnične plati, ter vnaprejšnji gradnji delov zgradb za njihovo montiranje, kar pomaga k napredku gradenj. V nedeljo zjutraj je o prvi temi govoril arh. Gaspare Lenzi, o drugi pa včeraj inž. Guido Guidi.

Zasedanje spada v okvir proslav 50-letnice priključitve Trsta k Italiji. Vodi ga predsednik združenja inž. Dario Barbieri. Častnemu predsedstvu so izrazili svojo solidarnost predsednik vlade in skoraj vsi ministri ter najvišje državne in deželne oblasti. Kongresu je poslal brzojavko tudi predsednik republike Giuseppe Saragat. V predsedstvu pa sta bila poleg drugih tudi deželni odbornik za zdravstvo in higieno odv. Devetag in župan Spaccini. Med oblastmi pa so bili navzoči tudi vladni komisar Cappellini, predsednik pokrajine Savona, zastopnik sodstva dr. Renzi in rektor tržaške univerze prof. Origone.

Župan je pozdravil kongres v imenu mesta ter rekel, da občinska uprava posveča veliko pažnjo omenjenima argumentoma, ki jih bo kongres načel. To zanima upravo še posebno spričo začetka zidave nove bolnišnice na Katinari. Na koncu svojega govora je župan Spaccini izročil predsedniku Združenja «kolajno 50-letnice».

V imenu deželnega odbora je pozdravil kongres deželni odbornik za higieno in zdravstvo odv. Devetag. V svojem govoru je obširno obravnaval vprašanja gradnje bolnišnic ter poudaril važnost tega sektorja javnih del. Pri gradnji bolnišnic je namreč treba upoštevati potrebo po čimvečji funkcionalnosti v korist bolnikom. Da bi našli čimbolj ustrezne in učinkovite rešitve, ki so tudi v skladu z zahtevami in potrebami sodobne medicine, je Devetag dejal, da je predvsem potrebno sodelovanje med zdravniki in arhitekti pri gradnji novih bolnišnic. Zatem je na kratko orisal delo, ki ga je opravila deželna na zdravstvenem torišču in navedel razne ukrepe uprave, s katerimi je dala na razpolago mnogo denarja za bolnišnice. Kljub temu pa ostaja še mnogo potreb in dela.

Nato je spregovoril predsednik združenja inž. Dario Barbieri. Orisal je splošno dejavnost v gradbeni stroki, kar se tiče stanovanj in rekel, da so leta 1948 zgradili 193.000 stanovanjskih prostorov. To število pa je stalno naraščalo in že leta 1954 so sezidali 1 milijon 130.000 stanovanjskih prostorov, 1958. leta 1 milijon 848.000 prostorov ter dosegli višek leta 1964, ko so sezidali 2 milijona 898.000 stanovanjskih prostorov. Zatem je začelo to število upadati in lani so zgradili samo 1 milijon 750.000 prostorov. To pomeni krizo največje italijanske industrije, od katere je odvisno mnogo drugih industrij, kar povzroča hudo socialno skrb. Ta kriza ne pomeni, da je stanovanj preveč, saj bi bilo potrebnih za res civilizirano življenje Italijanov vsaj še 20 milijonov stanovanjskih prostorov. Kriza tudi ni posledica tehničnih pomanjkljivosti, marveč je posledica velikih socialnih, finančnih in organizacijskih neravnovesij, kar bi lahko odstranili le z zakonodajno dejavnostjo.

Inž. Barbieri je omenil delo Agere in pri tem spomnil, da je imelo združenje v Trstu že svoj kongres leta 1956, ko je tudi sprejel «gradbeni kodeks». Toda priporočila in predlog tega «kodeksa» so se uresničili z zakonom šele lani. Gre za znani «prehodni zakon».

Za govori se je začelo tehnično delo kongresa s poročilom arh. Lenzija o gradbeni dejavnosti v njenih zakonodajnih, urbanističnih in tehničnih plateh in dejavnikih. Popoldne so udeleženci kongresa šli na turistični izlet po mestu in okolici, zvečer pa so bili na sprejemu na gradu, ki ga je priredila letovišćarska ustanova.

Kongres se je nadaljeval včeraj zjutraj v istih prostorih. Kongresisti so končali včeraj zjutraj razpravo o poročilu inž. Lenzija. Govorili so o številnih tehničnih in organizacijskih vprašanjih tega važnega torišča. Pri tem so poudarili, da bi morali biti že od vsega začetka na razpolago zadostna sredstva za gradnjo bolnišnic, da ne bi morali delati razna dela v obrokih ter da bi morali omogočiti tehnikom, da bi se z uspehom lotili obširnega programa gradnje bolnišnic, ki niso potrebne samo za sedaj, marveč tudi za prihodnost.

Popoldne je inž. Guido Guidi predložil poročilo o v naprej izdelanih delih zgradb za montiranje. Orisal je številna vprašanja, povezana z gradbeno industrijo ter je obsojal stalno višanje izdatkov pri gradnji, medtem ko je vedno večje povpraševanje po stanovanjih, zlasti ljudskih. Dejal je, da bi morali zagotoviti za gradbeno dejavnost dolgoročne kredite z nizko obrestno mero. Po drugi strani pa bi morali skrčiti izdatke z reorganizacijo delovišč in z vnaprejšnjo izdelavo delov.

Danes se bo kongres nadaljeval in se bo končala razprava o tej temi. Na kongresu so imenovali tudi posebne komisije, ki bodo izdelale resolucije, katere bo potem kongres sprejel.

Goriško-beneški dnevnik

Nezadovoljstvo delavcev podjetja ASGEN

Poostreno nadzorstvo v podjetju ter kazni sindikalnim voditeljem

Takšno ravnanje je v nasprotju z lansko okrožnico ministrstva za državne udeležbe

Na poziv pokrajinskih tajništev FIOM, FIM in UILM so pričeli s stavko delavci ASGEN (bivša SAFOG). Delavci stavkajo zadnji dve uri vsake izmene, da bi protestirali proti povečanemu številu glob, zaradi nadzorstva ter disciplinskih ukrepov proti štirim delavcem, med katerimi je tudi tajnik notranje komisije. Ukrepe so podvzeli proti njim zavoljo stavke v petek, 5. julija.

Sindikalne organizacije bodo priredile jutri 10. julija ob 12.30 sindikalno zborovanje pred podjetjem, na katerem bodo govorili sindikalni voditelji, ki bodo nakazali možnost razvoja te sindikalne akcije, če ravnateljstvo podjetja ne bo umaknilo svojih glob ter prenehalo z disciplinskimi ter protidemokratičnimi in protisocialnimi sistemi nadzorstva, ki so v nasprotju z načeli lanske okrožnice ministra za državne udeležbe.

Družba Ribi je uvedla trikrat tedensko avtobusno zvezo Gorica - Abano Terme - Salsomaggiore; avtobus bo odpeljal iz Gorice ob ponedeljkih, sredah in petkih. Za vse podrobnosti je na voljo urad podjetja.

V petek v Gorici občinska seja

Za prihodnjo sejo občinskega sveta v Gorici, ki bo v petek ob 18.30, so izdelali zajeten dnevni red, ki obsega kar 42 točk. Med temi jih je cela vrsta, ki zadevajo ureditev položaja občinskih uslužbencev.

V Štandrežu priredili balincarsko tekmovanje

Balincarskega tekmovanja v izbijanju, ki je bilo v nedeljo zvečer pri bivši Lutmanovi gostilni v Štandrežu, se je udeležilo 18 parov. Prvo mesto in s tem tudi pokal «Štandrež» sta si priborila Miloš Tabaj in Gabro Grubisić, oba iz Štandreža, drugo mesto Mirko Krpan in Danilo Silič, tretje Ladi Krpan in Cvetko Petejan, četrto Ivo Berdon ter Valter Tomšič. Prireditev je dobro vodil Alojz Brisko, ki je ob koncu tudi nagovoril vse udeležence, razdelil nagrade ter predlagal, naj bi v Štandrežu vsako poletje organizirali takšno balincarsko tekmovanje, da bi se ga udeležili ljubitelji tega športa, ki jih je bilo na Primorskem vedno veliko.

Tekmovanje, ki je trajalo kakšne štiri ure, je spremljalo veliko ljudi, ki so zlasti v finalnem delu z glasnimi odobravanji pozdravljali vsako dobro potezo tekmovalcev.

Davčni seznami na ogled na županstvu v Gorici

Na protokolnem uradu goriške občine so na ogled od 6. do 13. julija dodatni seznami raznih občinskih davkov, kot so družinski davek, davek na pse, davek na odnašanje smeti, itd. Proti tem davkom je možen priziv na prefekta.

ŠESTMESEČNO DELOVANJE ZELENEGA KRIŽA

Rešilni vozovi prevozili 37.431 km ter prepeljali 2.252 bolnikov

Goriški Zeleni križ, ki deluje tudi za potrebe bolnišnic, razpolaga s petimi vozili

Svoje dolgoletno človekoljubno delo nadaljuje z uspehom goriški Zeleni križ tudi po uvedbi hitre pomožne službe pri posameznih bolnišnicah. Deželna uprava je namreč lani sklenila dati vsem bolnišnicam na področju dežele stalni letni prispevek, s katerim so te nakupile rešilne avtomobile in s katerim plačujejo šoferje-bolničarje. Tako se bolnišnice sedaj za svoje vožnje poslužujejo teh vozil in večkrat pokličejo njihove rešilne avtomobile ob priliki cestnih nesreč, saj je deželna uprava na vseh cestah postavila table s telefonskimi številkami bolnišnic.

Kljub temu je goriški Zeleni križ, prostovoljna organizacija, ki deluje v severnem delu goriške pokrajine že celih petdeset let, imel v prvi polovici tega leta precej dela. Na to ustanovo so Goričani in prebivalci okoliških občin zelo navezani.

S petimi rešilnimi avtomobili, kolikor jih ima Zeleni križ na razpolago, so v prvem polletju prepeljali 2.252 ranjencev in bolnikov. Avtomobili so prevozili 37.431 kilometrov. Naj omenimo, da je bilo prevozov zaradi cestnih nesreč 380, medtem ko so se člani Zelenega križa poslužili za svoje potrebe 373 voženj.

V lastni ambulanti in v ostalih krajevnega značaja so pomagali 2.429 bolnikom. Vedeti je treba, da deluje v sklopu Zelenega križa tudi majhna biblioteka, iz katere so si bralci izposodili v šestih mesecih 821 knjig.

Prometni nesreči v Podgori in pred sodiščem

Za osem dni so v splošni bolnišnici v Gorici pridržali 66-letnega Natalea Visintina s Trga Cavour 10 v Gorici, ki se je ponesrečil z vespo v Podgori. Visintin se je peljal proti Pevmi. Na ovinku Ul. 4. novembra je zavozil preveč na desno ter je zadel ob pločnik. Kakšnih 20 metrov je drsal po njem, potem pa je padel nanj, medtem ko se je vozilo prevrnilo na cesto. Možak se je tako hudo udaril v glavo, da je brezgiben ostal na cesti. Neki mestni strażnik, ki je prišel mimo, je o nesreči obvestil karabinjerje, le-ti pa prometno policijo. Sprva je kazalo, da je Visintin mrtev, pozneje pa so ugotovili, da je dobil pretres možganov in šok.

Pred sodiščem se je včeraj opoldne ponesrečil z mopedom 47-letni Pietro Donda iz Ul. Morelli 8 v Gorici. Podrl ga je neki avtomobil. Mopedist se je udaril v desno koleno.

Menični protesti

V prvi polovici meseca junija je bilo na goriškem skupno 681 meničnih protestov. Na prvem mestu je Gorica z 238 protesti, sledijo Tržič z 212, Ronke 37, Gradež 34, Krmin in Štarancan 20, Gradiška 19, Zagraj 15, Škocjan 13, Doberdob z 11, San Pier d'Isonzo 4, Kapriva, Dolenje, Mariano in Romans 2, Farra, Števerjan, Šlovrenc, Villesse in Sovodnje z enim meničnim protestom.

Pismo uredništvu

Nekoč so mu pravili «Piazza Traunik»

Spoštovani gospod urednik,

v nekem italijanskem listu sem na goriški strani videl fotografijo in članek o goriškem Travniku. Člankar je nanizal vrsto podatkov o «življenju» tega najvažnejšega goriškega trga in ugotovil, da je bil to nekoč travnik na robu mesta, kamor so kmetje peljali na pašo svojo živino. V članku je tudi omenjeno, da so na tem trgu umorili tolminske puntarje. Nič slabega, če bi bil članek objektiven. Tako pa ni. V naslovu je napisano takole: «E' sorta dal vecchio «Prato» la moderna piazza Vittoria». Bral sem več knjig in časopisov v italijanskem jeziku, ki obravnavajo problem goriškega Travnika, a nikjer nisem še zasledil besede «Prato». Danes se ta trg imenuje «Piazza Vittoria», še prej se je imenoval «Piazza Grande», in še prej pa ga je goriška občina, ki je bila v rokah Italijanov, imenovala «Piazza Traunik».

Tudi za goriške Italijane je bil ta trg torej «Travnik», kar je značilno slovensko ime tega kraja. Dandanes, v poletni vročini, pa najdemo člankarja, ki je odkril «Prato» kot da ne bi vsaj starejši meščani vedeli, da se je temu kraju nekoč pravilo «Travnik». Nekateri ljudje nikakor nočejo prenehati s pačenjem naše zgodovine, samo ker jim ta pravi, da ima Gorica tudi slovensko preteklost.

S spoštovanjem

Goričan

Slovenska odličnjakinja

Loreta Mikluš z Oslavja je prvi razred enotne nižje srednje šole v Ul. Randaccio izdelala s poprečno oceno osem; izrekamo ji naše priznanje

TRAGIČNA NEDELJA NA CESTAH V OKOLICI

Pri trčenju z avtom v drevo mož mrtev, žena hudo ranjena

Nesreča se je pripetila blizu ankaranskega križišča - Ugotovljena smrtna žrtev prometne nesreče na pokrajinski cesti Prosek-Sesljan v bližini Križa

Tragična nedelja na cestah tržaške okolice: pri dveh prometnih nesrečah, do katerih je prišlo pri ankaranskem križišču in v bližini Križa, sta dve osebi na tragični način izgubili življenje, tretja pa se v izolski bolnišnici bori med življenjem in smrtjo.

Prva tragična nesreča se je pripetila okrog 10.30. Zakonca Alma in Enrico Ferin, stara 56 let, iz Drevoreda XX. septembra 51, sta se v novem Volkswagnu vračala s kratkega izleta v Koper proti majnemu prehodu pri Škofljah. Za volanom avtomobila je sedel mož, ki je vozil s precejšnjo hitrostjo. Nekaj sto metrov pred ankaranskim križiščem je voznik iz še nepojasnjenih razlogov zgubil oblast nad vozilom, zavozil v živo mejo na desni strani ceste ter s prednjimi kolesi zadel v odžagan hlod, ki je ležal na tleh. Po prvem trčenju se je avtomobil dobesedno vzdignil s tal ter silovito treščil v bližnjo platano — na prevesu so miličniki pozneje našli znake usodnega sunka v višini 220 cm od tal — ter se skoraj ovil okrog drevesa.

Nekaj minut po tragediji so na kraj nesreče prihiteli miličniki, ki so najprej iz Kopra poklicali gasilce, nato pa skušali urejevati promet, ki je postajal čedalje bolj kaotičen. Koprski gasilci so se morali nemalo truditi, da so zakonca potegnili iz razbitega avtomobila. Za moža ni bilo več pomoči: bil je na mestu mrtev. Njegova žena je še dihala, vendar je imela zelo hude poškodbe. Z rešilnim avtomobilom so jo odpeljali v izolsko bolnišnico, kjer ji skušajo rešiti življenje. Prognoza je pridržana.

Pregled vozila je pokazal, da ne gre za tehnično okvaro, saj so bile gume cele, prav tako pa so v redu delovale zavore in krmilni sistem. Pogoji za vožnjo so bili odlični: suha cesta z novo asfaltno prevleko, dobra vidljivost itd. Obstajata pravzaprav le dve možnosti: prva, da je voznik vozil zelo hitro in da je v ovinku preveč pritisnil na zavore in ga je zaneslo, in druga, da mu je nenadoma postalo slabo. Vsekakor ni šlo za neizkušenega voznika, saj je Ferin napravil vozniški izpit že pred vojno.

Do druge nesreče, ki je ravno tako terjala svoj krvni davek, je prišlo v večernih urah, nekaj minut po 22. uri, na pokrajinski cesti Prosek-Sesljan, nekaj sto metrov pred Križem, kjer je avtomobilist zbil pešca, ki je hodil po sredi ceste.

23-letni Daniele Danieli s Kontovela 93 je vozil svoj fiat 1500, ko je nenadno zagledal pred sabo moža, ki je hodil po sredi ceste. V zadnjem trenutku je močno zavrl vozilo ter skušal obrniti na levo, vendar mu ni uspelo, da bi se pešcu izognil. S prednjim delom avtomobila je zavozil naravnost v moža in ga zbil na tla, kjer je nesrečnež obležal s hudimi poškodbami. Mimoidoči avtomobilisti so telefonsko obvestili postajo Rdečega križa. Zdravnik dr. Lovrenčič, ki je kmalu prihitel na kraj nesreče, je nudil ponesrečencu prvo pomoč, nato pa ga je dal pospremiti v splošno bolnišnico. Tu so moža takoj odpeljali k operacijski mizi, niti eno uro pozneje ob 23.30 — pa je umrl.

Karabinjerji iz Križa, ki so tudi prišli na kraj nesreče, niso našli pri ponesrečencu nobenega dokumenta. Identificirali so ga šele v ponedeljek zjutraj, ko se je v bolnišnici javil bratranec umrlega. Gre za Glacinta Ulcigraia, ki se je rodil pred 54 leti v Izoli in je stanoval v našem mestu v Ul. degli Artisti 3.

Truplo nesrečnega Ulcigraia leži sedaj v mrtvašnici, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Uspela razstava deželne obrti v Torontu v Kanadi

Obrtniki iz naše dežele so se zelo uveljavili na razstavi «Domus italiana», ki je bila od 23. do 29. junija v Torontu v Kanadi. Na razstavi so prikazali tri prste bivališč, ki so najbolj običajne v Kanadi: stanovanje, mestno hišo in hišo na podeželju. Deželna ustanova za razvoj obrti je poskrbela, da so dopolnili ta stanovanja z najbolj pristnimi obrtnimi izdelki iz dežele, na razpolago pa je imela tudi paviljon z izbranimi izdelki. Razstave se je udeležilo skupno 18 podjetij, in sicer predvsem tista, ki se ukvarjajo z izdelavo rezbarskih izdelkov, stilnim pohištvom, kroparskimi izdelki, stolicami, usnjenimi izdelki, mozaikom, namiznimi prti in preprogami. O uspehu razstave priča dejstvo, da so že drugi dan krajevni trgovci pokupili vse predmete.

Na razstavo se je deželna ustanova za razvoj obrti pripravljala dolgo časa. Skoraj pred letom dni je bil na obisku v Kanadi deželni predsednik Berzanti skupno z odbornikoma Giustom in Dal Masom in predsednikom ESA prof. Di Natalijem. Takrat so imeli stike s številnimi gospodarskimi operaterji. Koristno propagandno delo so opravili s članki v raznih kanadskih revijah in časopisih.

Med razstavo so bili razni sprejemi in prireditve, 4. julija pa so v italijansko - kanadskem klubu predvajali turistične filme o Čedadu, Tricesimu, Gradežu in Legnanu ter dokumentarna filma «Poletni čas» in «Furlanski gradovi», ki ju je izdelalo deželno odborništvo za turizem s sodelovanjem tiskovnega urada deželne uprave.

Nemški pomorščak žrtev prometne nesreče

19-letni nemški državljan, pomorščak Johann Peter Pfeil iz Kölna, ki je vkrcan na motorni ladji «Steiberg» se je preteklo noč poškodoval pri prečkanju ceste v Ul. Flavia v bližini plesišča «Paradiso». Do nesreče je prišlo okrog polnoči: ko je bil na sredi ceste, je Pfeila povozil fiat 600, ki ga je proti Žavljam šofiral 34-letni Carlo Papadopuli iz Ul. Forti 36. Pomorščak, ki ga je avtomobil zbil na tla, se je udaril po obrazu, glavi in udih ter si prizadejal rano pri levem ušesu. Z rešilnim avtomobilom Rdečega križa so ga odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ga pridržali na nevrokirurškem oddelku s prognozo okrevanja v enem mesecu.

Drobec stekla hudo poškodoval deklici oko

Svojevrstna nesreča, ki bi utegnila imeti za osemletno deklico zelo hude posledice, se je pripetila v nedeljo zvečer v nekem stanovanju v Ul. Mascagni 10. Mala Tiziana Flego, ki tam stanuje, je okrog 22. ure vzela iz hladilnika stekleničko brezalkoholnega aperitiva ter jo položila na kuhinjsko mizo. Komaj je stekleničko izpustila iz rok, je ta, verjetno zaradi temperaturne razlike, eksplodirala in se razletela na majhne koščke. Eden od teh je po nesreči zadel mali Tiziani v oko in ji povzročil hudo rano.

Oče ponesrečenke, ki ga je priklical Tizianin jok, je hčerko takoj z avtomobilom odpeljal v splošno bolnišnico. Tu so zdravniki ugotovili, da je dekličino desno oko resno poškodovano in da bi Tiziana utegnila zgubiti vid. Prognoza je pridržana.

Nesreča Doberdobca

V splošni bolnišnici v Tržiču so pridržali na zdravljenju s prognozo okrevanja v desetih dneh 62-letnega Jožeta Gergoleta iz Doberdoba, Tržaška cesta 15. Pri padcu se je pobil po obrazu ter si je verjetno zlomil nos.

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo 14. julija visokogorsko turo na Montaž. Prijave sprejema SPD v Ascolijevi ulici 1, tel. 24-95. Izlet z lastnimi sredstvi.

DVA DNEVA NA «LARGI» PRI VRHU

Velika množica je pred vročino odšla na tradicionalni piknik

Nastop Briškega slavčka - Tombola in briškola

Vrhovski piknik je privabil na «Largo» izredno množico ljudi. V nedeljo zvečer je bil travnik dobesedno preplavljen s turisti, ki so prišli na ta kraj uživat hlad ter se razvedrit po hudi vročini, ki jih je morila ves dan. Na zabavnem prostoru je od mraka dalje prijetno pihljalo, tako da je bilo moč izpeljati vse točke programa, ki so ga pripravili prosvetarji «Danice».

Najprej naj omenimo zelo uspel nastop Briškega slavčka iz Števerjana, ki je v nedeljo pod večer igral pod vodstvom harmonikarja Iveta Klanjščka slovenske zabavne pesmi. Vmes je bilo tudi nekaj recitacij.

V nedeljo zvečer so priredili tombolo. Činkvino je prejela Marica Frandolič z Vrha, prvo tombolo Emilija Peric s Peči, drugo tombolo pa Margerita Klanjšček z Jazbin. Činkvina je znašala 15.000 lir, prva tombola 30.000, druga pa 5.000. Dobitniki nagrad so ob prejemu denarja napravili lepo dejanje: del nagrade so odstopili društvu.

Zelo borbena je bila sobotna tekma v briškoli. Prva in druga nagrada sta šli v Turjak in Martinščino. Pino in Maurizio ter dvojica, ki ji je načeloval Sergio Visintin, so dobili živo tele in dva pršuta. Tretjo nagrado (dve vratovini) sta prejela Gergolet in Černic iz Rupe, četrto (salame) pa Nado in Ivo iz Sovodenj.

Organizacija prireditve je bila vzgledna ter ni bilo nikakršnih težav niti pri parkiranju velikega števila avtomobilov niti pri postrežbi. Točilnica je bila dobro založena z najrazličnejšimi pijačami; poskrbljeno je bilo tudi za prigrizek. Za točilno mizo in pri mizah so stregli člani društva in njihove žene ter odrasle hčere in sinovi. Vsi so si morali pošteno zavihati rokave, da so izpolnili pričakovanja vseh, ki so prišli na piknik.

Šolska knjižnica odprta ob četrtkih

Dijaška šolska knjižnica na slovenski enotni srednji šoli v Ul. Randaccio je odprta vsak četrtek od 10. do 12. ure.

Praznik agentov javne varnosti

V četrtek 11. julija bodo v kasarni «Sabotino» praznovali 116-letnico ustanovitve Korpusa agentov javne varnosti. Ob tem dnevu, ki je istočasno praznik policijskih sil, bosta prefekt in kvestor pregledala v vojašnici častno stražo agentov javne varnosti. Prisotni bodo tudi oddelki prometne, železniške in obmejne policije.

Počitniški tečaj za popravne izpite

V Slovenskem dijaškem domu bo tudi letos počitniški tečaj za popravne izpite s pričetkom v petek 2. avgusta ob 8.30. Starši prizadetih otrok se lahko pozanimajo za podrobnejša pojasnila in prijave pri upravi Doma, ki je zainteresiranim na razpolago vsak delavnik od 10. do 12. ure.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM V GORICI

ENOTNI POLETNI URNIK sta uvedla urada SKGZ in Kmečke zveze, Ascolijeva ulica; do konca avgusta bosta odrpta od 7.30 do 13.30.

Občinska uprava v Gorici sporoča, da bodo 11. julija pričeli urejati cesto, ki pelje od Kraške proti stanovanjskemu naselju ISES. Zato bo ta cesta zaprta.

Kino

Gorica

VERDI. 15.15—22: «Operazione San Pietro», Edward Robinson in J. Cloud Trialy. Italijanski barvni film.

CORSO. 17.30—22: «La battaglia Engelchen», Martin Hud in Ellen Holis. Češkoslovaški film.

MODERNISSIMO. 17.30—22: «La donna che non sapeva amare», Carroll Baker in Peter Lawford. Ameriški kinemaskopski film.

VITTORIA. 17.30—21.30: «Il buio oltre la siepe», Gregory Peck in Mary Adham. Ameriški film.

CENTRALE. Zaprto.

Tržič

AZZURRO. 18.30: «Pecos e qui, prega e muori», R. Wood, v kinemaskopu in barvah.

EXCELSIOR. 17.30: «Tobruk», R. Hudson in G. Peppard, v barvah.

PRINCIPE. 18.30: «Un maggiordomo nel Far West», R. McDowall.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna «Alesani», Via Carducci 38 — tel. 22-68.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna «S. Nicolò» dr. Olivetti, via I. Maggio 94, tel. 73328.

RONKE

Danes je odprta lekarna All'Angelo — Sergio Olivetti — Ul. Roma 22 — tel. 77019.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Tri leta zapora in globa za 6 kg in 850 g opija

Obsodba in oprostitev zaradi sramotitve italijanskega naroda in pijanosti

Pred tržaškim kazenskim sodiščem je bila včeraj obravnava proti Ginu Ceruttiju iz Ul. Cellini 2, ki je bil obtožen, da je skušal spraviti v promet 6 kg in 850 gramov opija. Obtoženec je prišel pred sodnike (predsednik Edel, tožilec Franzot) v pripornem stanju.

V začetku maja letošnjega leta so organi finančne policije začeli sumiti, da se Cerutti ukvarja s prodajanjem mamil. Naročili so nekemu svojemu zaupniku, naj stopi z njim v stik. Zaupniku se je to posrečilo ter je tudi prejel manjši vzorec opija. Nato so financarji naročili še neki drugi osebi, naj se zglasi pri Ceruttiju, z namenom, da odkupil večjo količino blaga. Pri tej akciji so sodelovali najvišji predstavniki finančne straže ter razni podčastniki, med katerimi je bil tudi marešal Antonio Fulco. 13. maja zvečer okoli 23. ure so bili finančni organi že trdno prepričani, da hrani Cerutti na svojem domu večjo količino surovega opija (za odkup je zahteval 2 milijona lir). Tedaj so zahtevali pooblastilo od Javnega tožilstva, da preiščejo Ceruttijevo stanovanje. Najdba surovega opija je potrdila njihov sum.

Na včerajšnji obravnavi je obtoženec priznal svojo krivdo. Javni tožilec je zahteval, naj ga sodniki obsodijo na 4 leta zapora. Ceruttija so obsodili na 3 leta zapora in 300.000 lir globe.

* * *

Pred tržaškim porotnim sodiščem (predsednik Corsi, prisedni sodnik Ligabue, tožilec Ballarini, zapisnikar Strippoli, obramba Padovani) sta se morala zagovarjati včeraj 25-letni Adriano Cerebuch iz Ul. Capodistria 39 ter 31-letni Giovanni Blasizza iz Ul. Piccardi 59, ki sta bila obtožena, da sta sramotila italijanski narod. Dolžili so ju še, da sta bila pijana. Dve drugi obtožbi pa sta odpadli že med preiskovalnim postopkom. Ena je zadevala sramotenje predsednika republike (do kazenskega postopka ni prišlo, ker ga ni odobrilo pristojno ministrstvo), druga pa žalitve gostilničarja. Ta je odpadla, ker se gostilničar ni pritožil.

Dogodek, ki je pripeljal mladeniča pred porotne sodnike, se je odigral 8. decembra predlani v gostilni «Da Mario» na Trgu Santorio. Mladeniča sta prišla prvič v lokal nekaj ur prej ter sta zahtevala, naj jima gostilničar posodi 2.000 lir. Njegova svakinja jima je izročila 1.000 lir, nakar sta odšla. Čez nekaj časa sta se vrnila ter zahtevala še 1.000 lir. Ker je gostilničar opazil, da sta bila vinjena, jima je odvzel pijaco. Beseda je dala besedo in nastal je prepir, ki je trajal več kot eno uro. Neki upokojeni natakar, ki je včeraj pričal pred porotniki, je dejal, da v svoji dolgi življenjski izkušnji (bil je natakar v nočnih lokalih) ni nikoli doživel takega prepira. «Priča sem bil — je dejal — številnim prepirom, toda ti so trajali kvečjemu tri ali štiri minute. Nikoli se ni zgodilo, da bi trajali kar eno celo uro.»

Med prepirom je baje vsaj eden izmed obtožencev žalil italijanski narod. Njegove sramotilne besede so šle v glavnem na rovaš istrskih ezulov. Žaljivi izrazi so bili izrečeni tudi na račun Nazaria Saura.

Pozneje je intervenirala policija, ki je pripela oba mladeniča za pet dni. Cerebuch ni pustil, da bi ga pregledal zdravnik.

Na včerajšnji obravnavi sta oba potrdila svoje prejšnje izjave. Cerebuch je izjavil, da se ne spominja ničesar, ker je bil tisti večer vinjen. Blasizza pa je dejal, da je gotov, da ni žalil in sramotil nikogar.

Porotniki so nato zaslišali več prič, in sicer gostilničarja Bruna Pistana, njegovo ženo, bivšega natakarja Zurgliottija in končno še dva policijska podčastnika.

Javni tožilec, ki je verjetno občutil določeno pomanjkanje dokazov za Blasizzovo krivdo (vse priče so namreč skoraj soglasno trdile, da je žalivke izustil Cerebuch, medtem ko so zavzele neodločno stališče glede Blasizze) je izjavil, da je Blasizza le moralno sokriv ter je zato zahteval 1 leto zapora in 1 mesec pripora za vsakega od obtožencev.

Odvetnik Padovani je menil, da Blasizzova krivda glede sramotitve italijanskega naroda sploh ne obstaja ter je zahteval zato ustrezno oprostitev, ali pa vsaj oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov. Glede Cerebucha pa je menil, da mu pritičejo splošne olajševalne okoliščine in tiste, ki zadevajo prekršek blažjega značaja. Porotniki so sprejeli v bistvu te zahteve: Cerebuchu so naložili 5 mesecev zapora in 10 tisoč lir denarne kazni, Blasizzo pa so oprostili glede prve obtožbe zaradi pomanjkanja dokazov. Za pijanost pa so mu naložili 10.000 lir globe. Kazni so pogojne.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 9. t. m. ob 19.30 barvni briljantni film:

L'amore attraverso i secoli

Igrajo: MICHELE MERCIER, ENRICO MARIA SALERNO, GASTONE MOSCHIN in JEANNE MOREAU

Mladini pod 18. letom vstop prepovedan

VESTI Z ONKRAJ MEJE

Severnoprimorske občine predlagajo najprej dvopasovno avtomobilsko cesto

Nova knjigarna v Novi Gorici - Film o soški fronti - Cesta k partizanski bolnišnici Franja

V Sloveniji se nadaljujejo prizadevanja za gradnjo avto ceste Nova Gorica - Ljubljana - Maribor - Šentilj, ki bo priključena na italijansko omrežje sodobnih cest in sicer preko odseka Villesse - Gorica. Slovenska vlada je sprejela o tem predlog za izdajo zakona, ki bo prišel v razpravo pred skupščino. Obstaja predlog, da bi začeli graditi bodoče štiripasno avto cesto na dveh odsekih in sicer Šentilj - Hoče - Levec ter Vrhnika - Postojna. Predlog temelji na zares kritičnih prometnih odsekih na tem območju.

Izračuni, ki so jih do zdaj pripravili, kažejo, da bo bodoča velika prometna žila, ki bo tekla skozi Slovenijo v dolžini 253 km, veljala okoli 367 milijard starih dinarjev. Gre torej za veliko investicijo, ki je slovensko in jugoslovansko gospodarstvo ne more realizirati v času, ki bi bil nujen za izgradnjo ceste. Zato je bilo več pogovorov s tujimi partnerji, ki naj bi bili soudeleženi pri investiranju gradnje. Interes so pokazali predstavniki mednarodne banke za obnovo in razvoj ter nekateri italijanski finančni krogi. Izračuni, ki so jih napravili o rentabilnosti vlaganj, kažejo, da bo potrebno uvesti sistem, kakršen je v veljavi na osrednjih italijanskih prometnih žilah, namreč pobiranje cestnine od uporabnikov ceste. Prometne meritve, ki so jih napravili, obetajo, da bi bil tak način zbiranja denarja za odplačevanje kredita sprejemljiv.

Potem ko so poslanci severnoprimorskih občin preučili osnutek predloga za izdajo zakona, so nastopili proti sedanji zasnovi gradnje ceste v odsekih. Izhajajo namreč s stališča, da gradnja štiripasne ceste na več krajših odsekih ne more biti dovolj učinkovita, ker bi cestišče ostalo dlje časa le deloma izkoriščeno. Zato so osnovali dve poslanski komisiji, ki bosta nastopili z novim predlogom pred skupščino. Predlog, ki sta ga komisiji že izdelali, se zavzema za to, da bi začeli graditi novo avto cesto hkrati na vsej dolžini in sicer kot dvopasovno, kasneje pa bi ji priključili še dva pasova. Tak način gradnje, ki so ga uporabili tudi pri gradnji nekaterih velikih italijanskih cest, je sicer nekoliko dražji, vendarle pa omogoča hitrejšo rešitev prometnega problema in obenem tudi vračanja vloženih sredstev.

Nova Gorica je dobila te dni novo knjigarno. Odprli so jo v sodobno zasnovanem trgovskem središču. Nova knjigarna ima približno 350 kvadratnih metrih površine tri oddelke in sicer knjižnega, kartonažnega, papirnega ter glasbenega. Časopisno založniško podjetje Soča je je ob otvoritvi dokaj dobro opremilo. V kratkem bo to podjetje odprlo novo knjigarno tudi v Ajdovščini.

V isto zgradbo, kjer je knjigarna, se bosta v kratkem preselila tudi ljudski in pionirski oddelek Goriške knjižnice. Zdi se, da je tako za knjigarno kakor knjižnična oddelka taka rešitev dobra. Obe ustanovi bosta namreč bliže ljudem ter bolje kot doslej služili namenu.

Že več dni se mudi na Tolminskem ekipa sodelavcev italijanske radio televizije. Ekipa pripravlja tri filme, v katerih bo prikazana soška fronta v prvi svetovni vojni ter zlasti znani kobariški proboj fronte. Pred odhodom ekipe sredi julija, bosta sodelovala pri snemanju tudi dva helikopterja.

Do znane partizanske bolnišnice Franja pri Cerknem bo kmalu moč priti po dobri cesti. Od Novakov do bližine soteske, v kateri je bila bolnišnica, pravkar gradijo cesto, ki jo bodo tudi asfaltirali.

šport šport šport šport šport šport

ATLETIKA

ZADNJI DAN DRŽAVNEGA PRVENSTVA V TRSTU

Še en državni rekord na 80 m z ovirami: Panerai 10"7 Ottoz 13"8 - Dionisi 5 m - Bello 46"9 - Berutti 20"7

V nedeljo samo en rekord, vendar vrsta odličnih rezultatov in napetih borb za kolajne - Uspeh skakalk iz naše dežele - Prvaki so še: Ardizzone (5.000 m) - Lanci (višina ženske) - Forcellini (krogla ženske) - Rodeghiero (kopje moški) - Mazzacurati (kopje ženske) - Snia (4x400 m) - CUS Roma (4x100 m ženske) - Arese (1.500 m) - Molinari (100 m ženske) - Govoni (400 m ženske)

Dva državna rekorda od sobote sta nedvomno privabila v nedeljo na občinski stadion veliko število gledalcev, približno 4000 se jih je zbralo v zadnjem dnevu prvenstva. Do rekordov popoldan ni prišlo, zjutraj pa so redki atletski «fanatiki» videli izreden dosežek mlade Panerai, ki je sobotni rekord 10"8 na progi 80 m z ovirami, v polfinalu popravila na 10"7, deveti letošnji čas na svetu, čeprav brez rekordov se popoldne gledalci niso dolgočasili. Večina finalov je bila zelo izenačena in na dobri, tudi odlični tehnični ravni. Ottoz in Dionisi sta malo razočarala, če pri rezultatih 13"8 in 5 m lahko govorimo o razočaranju, navdušil pa je bivši olimpijski prvak na 200 m Berutti, ki je na svoji progi dosegel odličen rezultat 20"7. Berutti je v nedeljo gotovo požel največ ploskanja. Tekel je kot v olimpijskih časih. Lahkotno kot gazela.

Met kopja (ženske)

Edini finale iz jutranjega dela sporeda gotovo ni navdušil še kar številne gledalce, ki so se zbrali bolj, da bi sledili predtekom na 1500 in 400 m. Dekleta so metala izredno slabo. Tehnično so bile nekatere popolne začetnice, če upoštevamo, da so nastopale na državnem prvenstvu in tudi rezultati so bili žalostni. Samo Rimljanka Mazzacurati je metala dobro in je dosegla sicer ne preveč razveseljivo dolžino 43,18 m. Videmčanka Turus se je ves čas borila za drugo mesto, v zadnjem metu pa jo je vzrinila na tretje mesto Bisi. Samo zmagovalka je presegla 40 m, zabeleženih pa je bilo nekaj rezultatov celo pod 30 m.

Rezultati

1. **Mazzacurati (CUS) Roma 43,18**
2. Bisi (Capri) 39,86
3. Turus (GUALF Videm) 39,50
4. Mion, 5. Ludovici, 6. Sintoni.

80 m ovire

Po izrednem podvigu, katerega je v jutranjih polfinalih dosegla Panerai, ki je sobotni rekord 10"8 popravila na že odličen čas 10"7 (letos 9. na svetu) je občinstvo seveda pričakovalo še čas 10"6. Do novega regorda ni prišlo, kar je popolnoma opravičljivo. Rekorda ni mogoče doseči v vsakem teku. Panerai je vsekakor precej gotovo zmagala, čeprav razliko med njo in ostalimi ni bila velika. Veteranka Vettorazzo si je priborila drugo mesto pred Giulijevo in mladinko Negretto. Slednja je izboljšala državni mladinski rekord z 11"3 (prejšnji rekord iste atletinje iz sobotnih predtekov je bil 11"5).

Rezultati

1. **Panerai (CUS Firence) 11"1**
2. Vettorazzo (ACIS Verona) 11"2
3. Giuli (CUS Roma) 11"3
4. Negretto (Fiat) 11"3, 5. Tonelli, 6. Battaglia

400 m (moški)

Od finalnega teka na 400 m so gledalci mnogo pričakovali in tudi povsem prišli na svoj račun. Favorit Ottolina se je na startu predstavil v zelo smešnih hlačkah, povzetih iz bogve katere modne revije. Po startu je bil najhitrejši Fusi medtem ko je Bello nekoliko zaostal. Pri 200 m je Bello začel pospeševati, Ottolina pa ni mogel priti v vodstvo. V ciljno ravnino je prvi pritekel Fusi pred Ottolino in Bellom. Pričakovali smo, da bo prišla do izraza osnovna hitrost evropskega rekorderja na 200 m Ottoline, v vodstvo pa je prišel Bello, ki je do konca vzdržal napad utrujenega Fusija. Ottolina ni mogel več v ospredje in meter pred ciljem je celo potrepljal po rami Fusija, ki je bil pol metra pred njim. Res originalne čestitke! Za prve štiri res dobri časi.

Rezultati

1. **Bello (Snia Varedo) 46"9**
2. Fusi (Snia Varedo) 47"
3. Ottolina (S. Pellegrino MI) 47"
4. Bianchi, 5. Puosi, 6. Busatto

400 m (ženske)

Veliko pričakovanja tudi za to panogo, kjer je tekla Donata Govoni letos kot tretja na svetu s časom 53"9. Govonijeva, morda nekoliko utrujena in gotova zmage ni dala vsega od sebe in njen čas je samo 54"9, ki pa je zadostoval za premočno zmago. Ostra je bila bitka za drugo mesto v kateri je Giumanini prehitela Tochettijevo. Dvojna zmaga za Fontano iz Bologne kot prej za Snia pri moških. Ramello se ni predstavila v finalu.

Rezultati

1. **Govoni (Fontana BO) 54"9**
2. Giumanini (Fontana BO) 57"6
3. Tocchetti (SC Italia MI) 57"7
4. Attene, 5. Fois

Met kopja (moški)

Skoraj na isti tehnični ravni kot jutranja tekma za ženske. Lievore je vrgel v prvem metu blizu 73 m vendar izven sektorja, tako, da met ni veljal. Zmagal je eden izmed favoritov Rodeghiero, presenetil pa je Fattori, «Bivši» Tržačan Saitz je bil tretji.

Rezultati

1. **Rodeghiero (Fulgor Thiene) 73,34**
2. Fattori (Fratellanza Modena) 72,66
3. Saitz (Fiame gialle) 72,06
4. Lievore, 5. Radman, 6. Cramerotti

Tek na 1500 m

Začetek je bil po zaslugi «karabinjerja» Tubaldija zelo hiter in se je skupina takoj razcepila. Hiter ritem teka je tudi terjal svoje žrtve in nekaj tekačev je odstopilo. V ospredje je prišel Arese, ki je ostal kmalu sam. Pomoč ni prišla ne od Gervasinija in še manj od Del Buona, ki očitno ni prišel v Trst v najboljši formi. Arese je premočno zmagal, ni pa dosegel olimpijske norme, ki ga je zanimala precej bolj kot zmaga.

Rezultati

1. **Arese (Fiat Torino) 3'43"**
2. Finelli (Panini Modena) 3'47"3
3. Gervasini (S. Pellegrino MI) 3'49"1
4. Pustrela, 5. Sommagio, 6. Troito

100 m (ženske)

Molinari je brez posebnih težav osvojila naslov prvakinje pred zmagovalko na 200 m Poggipollini. Ražen zmagovalke so bile vse precej izenačene.

Rezultati

1. **Molinari (Libertas Piacenza) 11"9**
2. Poggipollini (CUS Roma) 12"2
3. Stoppa (SC Italia MI) 12"3
4. Giulici, 5. Contini, 6. Mosci

110 m zapreke

Veliko pričakovanje za Ottoza po rezultatu 13"8 iz polfinala. Žal je bil Ottoz v finalu slabši kot prej in zmagal je le s 13"9. Ostali so bili zato bilzu rekorderja in so se uvrstili po predvidevanju. Mladi Acerbi je nekoliko razočaral in se je uvrstil komaj na šesto mesto.

Rezultati

1. **Ottoz (S. Pellegrino MI) 13"9**
2. Cornacchia (Libertas Pescara) 14"4
3. Lianj (Fiamme gialle) 14"4
4. Virgilli, 5. Rabitti, 6. Acerbi

200 m (moški)

Stari, 30-letni Berutti, olimpijski prvak leta 1960 v Rimu je ponovno mladi! Po 20"7 iz Züricha pred nekaj dnevi je rezultat ponovil v prelepem finalu v Trstu. Občinstvo ga je navdušeno pozdravljalo še pred finalom in po zmagi in objavi rezultata je zanj navijalo po «nogometno». Povsem zasluženo! V borbi za drugo mesto je Abeti presenetljivo prehitel prvaka na 100 m Preatonija, mladi Tedeschi pa je bil četrti. Presenetljiv je bil Sardi že z uvrstitvijo v finale, razočaral pa je Laverda, v kateremu so nekateri videli celo možnega zmagovalca. Časovna razlika med Beruttijem in drugimi je morda prevelika.

Rezultati

1. **Berutti (CUS Torino) 20"7**
2. Abeti (CSI Reggio Emilia) 21"2
3. Preatoni (Snia Varedo) 21"3
4. Tedeschi, 5. Sardi, 6. Laverda

5000 m. Tek je mnogo obetal po rezultatu 13'53"6 katerega je v Varšavi pred tednom dni dosegel Ardizzone. Žal pa je po komaj dveh krogih odstopil eden izmed favoritov Sinesi, po petih krogih pa še Ambu, ki je tudi upal na boljšo uvrstitev. V vodstvu je bil ves čas Ardizzone, ki je imel 5 krogov pred koncem že 10-15 m naskoka. Tri kroge pred koncem pa je De Palma pospešil in vodečega ujel, njegov poskus pa je trajal malo. Krog pred koncem je namreč Ardizzone sprintal in tek se je s tem praktično končal. De Palma je osvojil drugo mesto, De Palmas pa je v zadnjem krogu prehitel Giancanterina, ki je bil stalno na tretjem mestu.

Rezultati

1. **Ardizzone (Fiamme gialle) 14'19"2**
2. De Palma (CUS Bari) 14'23"9
3. De Palmas (Fiat Torino) 14'34"5
4. Giancanterino, 5. Riolo, 6. Risi

Skok s palico

Precej dolgo so se slabši skakalci trudili preden so položili orožje pri 460 cm ali prej. Bilo je v tem «predtekmovanju» nekaj presenečenj. Righi, ki ima osebni rekord 490 je začel skakati pri 440 in trikrat podrl, tako da se sploh ni uvrstil. Ko so vsi čakali je začela predstava Dionisija. Zelo lepa je bila njegova brada, skoki pa vsaj v nedeljo zvečer nekoliko manj. Začel je pri 480 in je letvico v prvem poskusu gladko podrl. Uspešen je bil komaj v drugem skoku. Isto se je zgodilo pri 5 m. Letvico so postavili na 520 cm, Dionisi pa je tokrat razočaral rekordov željne gledalce in je skok v vseh treh skokih na veliko zgrešil.

Rezultati

1. **Dionisi (Carabinieri) 5,00**
2. Mariani (Carabinieri) 4,60
3. Serra (Carabinieri) 4,50
4. Cauz, 5. Franchi, 6. Triani

Skok v višino (ženske)

Še ena slaba panoga ženskega sporeda. Favoritinja Ricci-Oddi se je ustavila zelo hitro in po 150 cm sta ostali v konkurenci samo dve skakalki. Po uspešnih skokih na 155, je 158 cm premagala samo Lanci in postala državna prvakinja. Izreden skupen uspeh za našo deželo: 2. Beltrami, 3. Rossi, 6. Giamperiati.

Rezultati

1. **Lanci (CUS Roma) 158**
2. Beltrami (GUALF Videm) 155
3. Rossi (Ginn. Triestina) 150

4-5. Ricci-Oddi in Bellamolli, 6. Giamperiati (Ginn. Triestina)

štafeta 4x400 m

Favorit Snia Varedo je bil v prvi predaji v slabem položaju, ker je Reggiani zgubil precej proti tekaču Fiamme gialle. Fusi je v drugem delu razliko nekoliko zmanjsal, Bianchi pa je v tretji menjavi tekača Fiamme gialle končo prehitel. Zadnja sta startala za Snio Bello, za Fiamme gialle pa Dell'Omodarme. Slednji se je pogumno pognal za državnim prvakom na 400 m, ga pri 200 ujel in 150 m pred ciljem celo prehitel. Očitno pa se je Bello samo malo poigral. V končni ravnini je namreč močno sprintal in zmaga je bila sa Snio popolna.

Rezultati

1. **Sina Varedo 3'17"6**
2. Fiamme gialle 3'18"2
3. Esperia Cagliari 3'22"8
4. Libertas Torino, 5. CUS Torino, 6. Libertas Padova

štafeta 4x100 m ženske

Upanje gledalcev, da bi videli v finalu tudi lanske državne prvakinje, sprinterke Ginnastiche Triestine, je splahnelo, ko so bile Tržačanke, delno poškodovane in v slabi formi, izločene v polfinalu. Finale je bil zelo izenačen. Sprva so vodile predstavnice Fontane, na koncu pa je masivna Poggipollini privedla do zmage Rimljanke.

Rezultati

1. **CUS Roma 48"**
2. SC Italia Milano 48"1
3. Fontana Bologna 48"2
4. CUS Firenze, 5. Libertas Torino. 6. FIAT Torino

Met krogle (ženske)

S posebnim zanimanjem smo sledili tej panogi, kjer ima š. Z. Bor zelo dobro metalko. Zelo žal nam je bilo, da Sonja Lukač ni dosegla norme za nastop na prvenstvu, ker bi lahko dosegla izreden uspeh. Forcellini je dosegla rezultat 13,44, šesta Painelli pa 10,65 m, točno rekord borove metalke! Videmčanka Del Giudice je imela lepe možnosti za drugo mesto, metala pa je manj kot običajno in zasedla samo četrto mesto.

Rezultati

1. **Forcellini 13,44**
2. Fancello 11,77
3. Grottini 11,46
4. Del Giudice (GUALF Videm)

5. Bortoli 11,00, 6. Painelli 10.65

— lin —

HOKEJ NA KOTALKAH — A LIGA

Novara in Candy vodita Triestina zasleduje

Pomembna zmaga Ferroviaria na domačih tleh

Neodločen izid med Candyjem in Triestino je dovolil Novari, da je v soboto še bolj izboljšala svoj položaj na lestvici. Novara je namreč premagala z izredno igro letos res skromne igralce iz Modene in je s tem dohitela na prvem mestu Monzo, ki pa je odigrala tekmo več.

Novara je do sedaj res najbolj popolno moštvo. Edini spodrsljaj pri Marzottu priča, da ima to moštvo veliko možnosti za osvojitev naslova prvaka, tem bolj ker je edino, ki zna tudi na tujem vsiliti svojo igro in ne zgublja dragocenih točk. Glavno zaslugo za letošnji podvig ima Zaffinetti, ki je prvi na lestvici strelcev in ki skupno s Colombom predstavlja nazadržni napadalni par.

V Monzi sta se srečala ostala kandidata za najvišjo lovoriko. Neodločen rezultat je uspeh za Triestino, ki je končno tudi na tujem osvojila izredno važno točko proti neposrednemu konkurentu, njena igra pa je bila tudi tokrat zelo poprečna. Med rdečimi je ponovno zablestel Mari, ki je sicer letos večkrat razočaral. Z lepimi paradami je prisili boljše in iznajdljivejše nasprotnike k delitvi točk. Razveseljivo je tudi dejstvo, da je gol za Triestino dosegel mladi Gon, katerega skuša trener postopoma pripraviti za vstop v prvo ekipo.

Pomembno zmago je zabeležil Ferroviario, ki je na lastnih tleh odpravil Laverdo. To moštvo je po sijajnem startu zašlo v krizo, kljub temu pa predstavlja nevarnega nasprotnika. V soboto pa je nastopilo tudi brez Batistelle, tako, da je bilo v napadu manj učinkovito. Začetek je bil sicer naklonjen gostom, ki so po 1'30" že vodili z 2:0. Dež je nato prekinil tekmo, v nadaljevanju pa je mladi Brunner zamenjal v vratih neodločenega Moro in je s tem vlil nov pogum tržačanom, ki so v prvem polčasu zmanjšali razliko, v nadaljevanju pa obrnili izid.

Dragocena zmaga Bassana nad Marzottom je samo še povečala gnečo na dnu. Edini gol je padel v prvem polčasu, v nadaljevanju pa je prišlo do izgredov in izključitev. Ignis pa je na lastnih tleh zapravil še eno priložnost in se s porazom proti Follonici praktično zgubil vsako upanje.

Drugo soboto bodo na sporedu le dve zaostali tekmi. Follonica in Marzotto bosta skušala z zmago priti do sredine lestvice in pri tem so seveda favorizirani domačini, saj je Marzotto do sedaj odnesel točke le na lastnem igrišču. Bolj zanimiv bo spopad med Novaro in Ferroviariom, ki bo v Trstu. Gostje bi tudi z delnim uspehom ostali sami na čelu, Ferroviario pa bo skušal dokazati, da lahko gleda na to prvenstvo brez strahu in da je sedanja uvrstitev zanj krivična. Glede na igro, ki so jo Tržačani pokazali na lastnih tleh je vsak izid mogoč, toda če bo napadalna vrsta v dobri formi in bo znala zadrževati žogo, bodo gostje le s težavo odnesli kakšno točko.

Izidi:

Novara — Iris 5:2
Candy — Triestina 1:1
Ferroviario — Breganze 3:2
Bassano — Marzotto 1:0
Ignis Oderzo — Follonica 2:4

uk

TOUR DE FRANCE: 10. ETAPA

Bitossi si je v zadnjih metrih zapravil drugo etapno zmago

Do odločilnih dogodkov je prišlo šele v zadnjih dveh kilometrih proge

Tudi na 10. etapi ni prišlo do nobene spremembe na skupni lestvici. Bila je podobna vsem zadnjim etapam te dirke: vso pot živahna vožnja, številni poskusi pobegov brez uspeha, odločitev v zaključku.

Čeprav je prišlo do pobega, ki je posredno vplival na razvoj dogodkov na današnjem delu Toura približno 20 km pred ciljem, pa se je vse, kar je bilo res bistvenega, zgodilo šele v zadnjih nekaj sto metrih. Skupina petih ubežnikov je hitela s 25" prednosti pred glavnino proti koncu etape, ko je Bellone šinil v ospredje. Ostala četverica pa ga ni zasledovala, temveč je budno pazila drug na drugega ter tako dopustila, da jo je ujela še glavnina. Kljub temu so štirje ubežniki — medtem ko je Bellone z minimalno prednostjo zavozil na dirkališče — ohranili dobra mesta za poslednji naskok, ki ga pa Bitossi ni znal izkoristiti.

Etapna lestvica

1. Bellone (Fr. B) 200,500 km dolgo pot od Bordeauxa do Bayonna je prevozil v 5.23'39".
2. je bil Janssen (Niz.) 10" zaostanka
3. Hoban (VB) 7"
4. Bitossi (It.) 7"
5. Godefroot (Bel. B) 10" in nato v njegovem času še
6. Ottenbros (Niz.)
7. Van Ryckeghen (Bel. A)
8. Vianen (Niz.)
9. Wright (VB)
10. Vicentini (It.) itd.

SKUPNA LESTVICA

1. **Van den Berghe (Bel. B) 52 ur 28'22"**
2. **Guyot (Fr. A) 2'29"**
3. **Genet (Fr. A) 3'27"**
4. **Den Hartog (Niz.) 3'36"**
5. **In't Ven (Bel. A) 3'45"**
6. **Ducasse (Fr. B) 3'54"**
7. **Elorza (Sp.) 3'57"**
8. **Schiavon (It.) 4'03"**
9. **Chappe (Fr. B) 4'08"**
10. **Passuello (It.) 4'11"**

Današnja 11. etapa od Bayonna do Paua bo merila 181,500 km.

VESLANJE

Uspeh izolskih veslačev na republiškem prvenstvu

V nedeljo je bil koprski zaliv prizorišče pomembne veslaške prireditve — republiškega prvenstva. Med starim pristaniščem in Žusterno se je pomerilo nad 50 tekmovalcev in tekmovalk iz petih klubov. Največ uspehov so imeli veslači izolskega Arga, ki so v skupni razvrstitvi osvojili prvo mesto pred Bledom in koprskim Nautilusom. Izolčani so zmagali v četvercu s krmarjem, v dvojcu brez krmarja, v članskem in mladinskem osmercu, v dvojcu s krmarjem, v skiffu, hkrati pa so zasedli še več drugih in tretjih mest.

V ženskih disciplinahh so nastopile žal le Koprčanke. Tekmovanje si je ogledalo razen domačinov tudi precej tujih turistov.

PLAVANJE

Šest svetovnih rekordov v ZDA

Mednarodna plavalna prireditev v Santi Clari v Kaliforniji se je zaključila s kar 6 svetovnimi rekordi, od katerih so tri postavili v nedeljo, enega pa včeraj.

Dosegli so te najboljše čase na svetu:

400 m mešano ženske: Kolb (ZDA) 5'05"4 (prejšnji rekord: Kolb 5'08"2)

400 m mešano moški: Buckingham (ZDA) 4'45"1 (prejšnji rekord Dunajev 4'45"3)

4x100 m prosto ženske: Santa Clara Swim Club 4'01" (prejšnji rekord 4'03"3)

1.500 m prosto moški: Echevarria (Mehika) 16'28"1 (prejšnji rekord Burton 16'34"1).

KOŠARKA

Na ženskem evropskem prvenstvu drevi prvo kolo finalnega turnirja

V nadaljevanju evropskega ženskega košarkarskega prvenstva na Siciliji so zabeležili naslednje izide:

Jugoslavija — Vzhodna Nemčija 66:50

Sovjetska zveza — Nizozemska 91:29

Madžarska — Francija 48:47

Belgija — Zahodna Nemčija 58:47.

V finalno kolo so se uvrstile Sovjetska zveza, Belgija Poljska, Bolgarija, Jugoslavija, Vzhodna Nemčija in Italija.

Srečanja finalnega kola se bodo začela drevi v Messini.

DIRKA «PO JUGOSLAVIJI»

Med posamezniki: Rudi Valenčič na moštveni lestvici: Bolgarija

Najboljši Italijan Paolini je deseti - Med ekipami je Jugoslavija druga, Italija pa četrta

24. amaterska mednarodna kolesarska dirka «Po Jugoslaviji» se je zaključila v nedeljo med posamezniki z zmago slovenskega kolesarja Rudija Valenčiča, člana jugoslovanske «A» reprezentance, med ekipami pa s prvim mestom Bolgarije.

Valečičev podvig na tej dirki je bil izjemen. Ostal je namreč v svoji ekipi skoraj sam, saj razen Biliča ni imel dovolj dobrih pomočnikov, ki bi mu bili v oporo v bitki z nevarnimi tujimi vozači. Kljub temu pa je Valenčič vzdržal z odlično vožnjo prav do konca zadnje etape na prvem mestu skupne lestvice in je razen tega doslej edini (poleg njegovega klubskega tovariša Škerlja) uspel dvakrat zmagati na tej dirki.

28-letni Valenčič, ki je Primorec (doma je namreč s Plvke, kjer je mizar) je oblekel rumeno majico v tretji etapi in je odtlej ni več slekel.

Med ekipami so se najbolje odrezali Bolgari. Vozili so izredno disciplinirano in taktično ter so povsem zasluženo osvojili prvo mesto. Jugoslovanom tretja zaporedna moštvena zmaga na tej dirki ni uspela, ker je bila njihova prva ekipa preveč okrnjena in so tako na končni lestvici pristali na drugem mestu.

Zadnja etapa — v nedeljo — je potekala dokaj živčno, vendar brez velikih pretresov. Velika uganka, ki je visela nad to etapo je bila v vprašanju, če bo Sved G. Pettersson napadel Valenčiča, ki je imel le 38" prednosti, ali ne. Oba vozača sta vso pot budno pazila drug na drugega in vozila tesno eden za drugim. Tako sta tudi prispela do končnega cilja, česar pa se je seveda precej bolj razveselil Valenčič, kot pa Pettersson.

Lestvica 9. etape

1. Jelen (ČSSR), 193 km dolgo pot od Prištine do Skopja je prevozil v 4.32'28"
2. je bil Juszko (Madžarska)
3. Paolini (Italija) in nato velika skupina kolesarjev v zmagovalčevem času.

Končna skupna lestvica:

1. **Valenčič (Jug.) 31.12'05"**
2. **Petterson (Sved.) 38" zaostanka**
3. **Savčev (Bol.) 1'45"**
4. **Bilič (Jug.) 3'38"**
5. **Megyerdi (Mad.) 4'27" itd. Italijan Paolini je 10.**

Ekipna končna lestvica

1. **Bolgarija 93.43'28"**
2. **Jugoslavija 5'17" zaostanka**
3. **Madžarska 6'35"**
4. **Italija 24'49"**

Ostale športne vesti na drugi strani

TOTIP

1.	—	neveljavno	
2.	—	1. Benozzo Gozzoli	2
		2. Specer	X
3.	—	1. Minosse	2
		2. Natante	X
4.	—	1. Spartivento	X
		2. Uelfa	1
5.	—	1. Dar Marada	X
		2. Monet	X
6.	—	1. Mastro Anto'	1
		2. Farigliano	2

KVOTE:
10 — 1.061.434 lir
9 — 35.913 lir

OBVESTILA

Tajništvo Sz Bor sporoča, da bo redna seja glavnega odbora društva v petek ob 20.30 na društvenem sedežu.

* * *

Vodstvo ženskega odbojkarskega odseka Sz Bor obvešča igralke druge in tretje ekipe, da bodo redni treningi ob četrtkih ob 14.30 in ob ponedeljkih ob 10. uri.

B. MARUŠIČ:

1. Pred stoletnico šempaskega tabora

Hajd na tabor, na borišče,
Tam si bran'mo rod, ognjišče!
Pros'mo cara, da v edino
Vse nas spravi kronovino!
Torej klič'mo bratje vsi:
Naj Franc Jožef še živi!

(Josip Furlani-Mlinarjev)

Tudi na Primorskem se uveljavljanje slovenskega političnega življenja in miselnosti v šestdesetih letih preteklega stoletja osredotoči predvsem okoli dveh gibanj. Z ustanovitvijo tržaške čitalnice na začetkih leta 1861 se pričenja prav za Primorsko značilni razmah čitalnic, ki se ustanavljajo ne le v mestih in trških naseljih temveč tudi v vaseh, od kobariškega kota do istrskih Dekanov, od notranjske Ilirske Bistrice do goriškega predmestja Štandrež. Ob koncu desetletja je na današnjem Primorskem bilo preko 30 čitalnic, kar predstavlja slabe tri petine takratnih slovenskih čitalnic. Leto 1868 prinese prve slovenske tabore in prvima slovenskima taboroma v Ljutomeru in Žalcu se Primorska pridruži s šempaskim 18. oktobra 1868. Bil je prva množična manifestacija Slovencev z zapadnega narodnostnega prostora in velja za mejnik v zavestnem in organiziranem nastopanju slovenske politike na Primorskem, obenem je pričel tudi s taborskim gibanjem na Primorskem, ki je v sledečih letih pobudilo še nekaj podobnih prireditev (leta 1869 v Biljani v Goriških Brdih, 1870 v Tolminu, Sežani in Kubedu, leta 1871 v istrskem Kastvu).

Na Slovenskem pobudijo taborsko gibanje razmere avstrijske notranje politike, posledice neuspelih poskusov uveljavljanja habsburške monarhije v evropskem prostoru. Dualistično ureditev monarhije konec leta 1867 sprejema slovenska politika z ne-

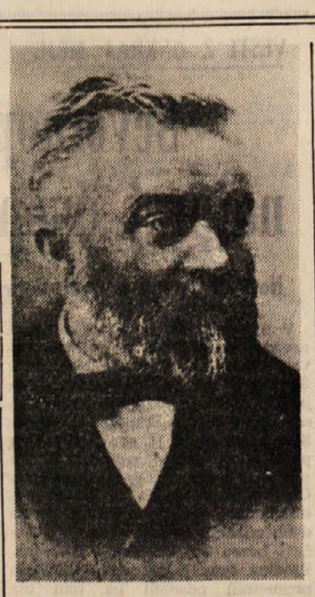

Franc Cegnar (1826-1891), eden izmed organizatorjev čitalniškega gibanja na Tržaškem

zadovoljstvom, zlasti se tedaj pokažejo globoka nasprotja med predstavniki starih konservativnih političnih koncepcij in mlado avantgardno generacijo slovenskih liberalcev. Slednji pričenjajo s «Slovenskim narodom» (od 1868. leta) orati ledino novih idejnih tokov, ki zadobe s tabori tudi najširšo javno potrditev ter dejansko uveljavitev. Potemtakem so tabori odmev na nezadovoljivo rešitev notranjih razprtij avstrijske države, obenem pa nastop mladih proti neizdelanemu in nedoločnemu programu starih pri reševanju bistvenih postavk reševanja slovenskega narodnostnega vprašanja. Osnovni pogoji narodnega obstoja so bili s tabori postavljeni pred najširši zbor ljudstva, slovensko vprašanje se je iz zaključenih čitalniških krogov, iz časopisne deklarativnosti iz individualnih akcij ter iz skromnejšega političnega delovanja deželnih zborov preselilo med množice. Oživljeni projekt «zedinjene Slovenije» postane osnovna taborska zahteva, koncept, ki so ga prisiljeni sprejeti tudi konservativci. Zato kažejo tabori tudi na državotvorne pobude reševanja slovenskega narodnostnega vprašanja, kajti zedinitev vseh delov Slovenije ne bi bila korenita izpremenba stanja podedovanega od srednjega veka, marveč tudi verjetno izhodišče, ki bi vodilo v popolno politično osvoboditev vseh Slovencev. S tabori postanejo Slovenci važen političen faktor, slovenska politika se rešuje odslej dalje sistematičneje ter se začetek zaustavlja pri združitvi vseh Slovencev ker bi jih razkropljene po posameznih pokrajinah načrtnejši raznarodovalni pritisk od severa in zapada prisilil k pasivnejši akciji, paralizirano pa bi tudi bilo dokaj avtonomno slovensko kulturno in politično življenje po posameznih pokrajinah. Tabori nastajajo po čeških zgledih, nosijo pa tudi vzdevek mitingi (meeting), kot so ga nosila zborovanja angleškega političnega življenja; njih prirejanja na Slovenskem je omogočal novi zakon o ljudskih zborovanjih (15. 11. 1867).

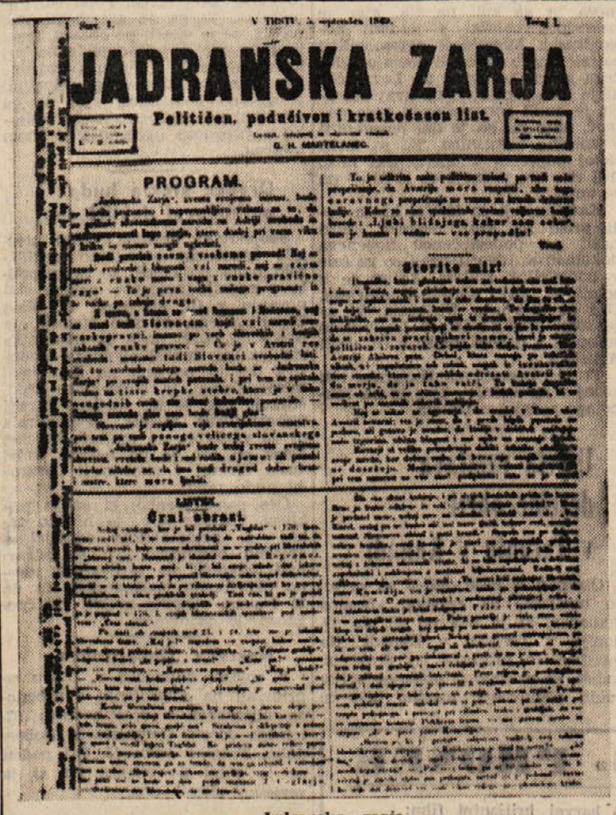

JADRANSKA ZARJA

Politiden, podučiven i kratkočasen list.

PROGRAM.

Sterite mir!

Črni obrazi.

Jadranska zarja

Pomembna značilnost taborskega gibanja na Slovenskem je prav gotovo dejstvo, da so se pričeli na Štajerskem ter se nadaljevali na Primorskem, v slovenskih pokrajinah, ki sta bili najbolj izpostavljeni germanizatorskemu pritisku ter ozemeljskim aspiracijam italijanskega iredentizma. Na Štajerskem in Primorskem se organizirajo močna jedra mladoslovenskih politikov, tako je v Mariboru močna skupina okoli «Slovenskega naroda», na Primorskem (razlikovati je treba Tržaško in Goriško) pa se mlajša generacija zbira okoli dr. Lavriča, takratnega odvetnika v Ajdovščini. Taborsko gibanje zateče primorske Slovence že dovolj politično pripravljene, pri tem odigravajo posebno vlogo čitalnice, ki združujejo vse sloje slovenskega prebivalstva ter neutrudno in pestro delujejo. Spočetka je njih delo zlasti močno vidno na Goriškem, z letom 1868 pa se prav razbohotijo v neposredni okolici Trsta. Pomembno vlogo odigrava tudi časopisje, na Goriškem se v 60 letih pojavita dva slovenska časnika («Umni gospodar» in «Domovina»), Trst je v tem bogatejši, saj se v istem razdobju pojavi kar 6 naslovov («Ilirski Primorjan», «Slovenski Primorec», «Primorec», «Tržaški ljudomil», «Jadranska zarja», «Juri s pušo»). V obeh primorskih središčih tistega časa, v Gorici in Trstu, delujejo deželni zbori, pri čemer je goriški pri uveljavljanju Slovencev uspešnejši. Nastanek narodnostnih bojev brani uspešnejše delovanje tržaških Slovencev, medtem ko se italijanski iredentizem na Goriškem komaj pojavlja. Za Goriško je značilna skupina uspešnih aktivistov slovenske politike, medtem ko Trst tega nima. Značilnosti slovenske politike na Primorskem pa pogojuje v veliki meri neposredno sosedstvo italijanske kraljevine; od tod določene avantgardne poteze značilne za to in za kasnejša razdobja.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANCISKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst